ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2019

Δεκέμβριος 2020

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ
ΕΣΠΑ 2014-2020
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

© INSETE Intelligence – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην πηγή

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ 7

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 9

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 12

1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 12

1.2 Διοικητικά Στοιχεία 14

1.3 Μεταφορικές Υποδομές 18

1.3.1 Αεροδρόμια 18

1.3.2 Λιμένες 19

1.3.3 Οδικοί άξονες 20

1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2014 και 2019 21

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 21

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 23

1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2014 και 2019 24

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας 24

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 25

1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019 26

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 26

1.7 Μακροικονομικά Στοιχεία, 2012-2017 28

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 28

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 30

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 31

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 32

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018 33

1.8 Απασχόληση, 2014-2019 34

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 35

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης 37

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια 38

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 41

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 44

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 47
1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 50
1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης 53
1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019 57
2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ 59
2.1 Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2019 59
2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια 59
2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 62
2.2 Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2019 65
2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 65
2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 68
2.3 Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018 71
2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 71
2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 73
2.4 Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001-2011 75
2.5 Δυναμικό Κάμπινγκ, 2019 78
2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 78
2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 82
3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 84
3.1 Παραδοσιακοί Οικισμοί 84
3.2 Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία 85
3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 85
3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 87
3.3 Γαλάζιες Σημαίες, 2019 89
3.4 Μαρίνες, 2019 90
3.5 Ιαματικοί φυσικοί πόροι 91
3.6 Πεζοπορία - TREKKING 92
3.7 Αναρριχητικά πεδία 94
3.8 Χιονοδρομικά κέντρα 95

3.9 Ορειβατικά Καταφύγια 96
3.10 CANOE - Kayak - Rafting 98
3.11 Γαστρονομία - Οινοτουρισμός 99
4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ 101
4.1 Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2014-2019 101
4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 101
4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 103
4.2 Αεροπορική Κίνηση Εσωτερικού, 2014-2019 104
4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 104
4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 106
4.3 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2014-2019 107
4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 107
4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 109
4.4 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2014-2019 110
4.5 Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2014-2019 111
4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 111
4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 113
4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 114
4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 116
4.6 Επισκέπτες σε Μουσεία, 2014-2019 117
4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 117
4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 119
4.7 Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους 2014-2019 120
4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 120
4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 122
5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2017-2019 123
5.1 Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2017-2019 123
5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα 123
5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 125
5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 127

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 129
5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 131
5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 133
5.2 Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2017-2019 135
5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα 135
5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 137
5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 139
5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 141
5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια. 143
5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 145
5.3 Κύριες Αγορές 147
5.3.1 Κύριες Αγορές 147
5.4 Στοιχεία Αφίξεων – Διανυκτερεύσεων – Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2014-2019 149
5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 149
5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 151
5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 153
5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 155
5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 157
5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 158
5.5 Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2014-2019 159
5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής 159
5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής 161
6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 163
6.1 Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2018 163
6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα 164
6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 166
6.2 Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2018-2019 168
6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 169

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά κατηγορία αστεριού 170

7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 171

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ**: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού**: στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις**: ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής**: είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα**: το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι**: ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής**: είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων)σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις**: οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις**: το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική**.
- **Επισκέψεις**: ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.

- **Ίδια Κεφάλαια**: περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια**: στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ**: Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ**: Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών**: είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια**: μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη**: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής**: ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση**: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός**: αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων**: η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **GRI**: Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων, ο οποίος υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία).
- **ΠΟΠ:** Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,
- **ΠΓΕ:** Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2019 – Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «*Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του*» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333[1]. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και ειδικότερα περιλαμβάνει:

Η καταγραφή των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με τους τουριστικούς πόρους, τις τουριστικές υποδομές, τη ζήτηση κλπ. πραγματοποιήθηκε με έρευνα από το γραφείο (desk research). Για τυχόν παρατηρήσεις / συμπληρώσεις, παρακαλούμε στείλτε μας ιμέηλ στο Regionreports@insete.gr.

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας), της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),

[1] Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.8.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),
- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων – πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- χωροταξικό σχεδιασμό,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,

- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την ReviewPro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ[2]

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι μία διοικητική Περιφέρεια στο γεωγραφικό διαμέρισμα της Κεντρικής Ελλάδας. Συνορεύει με τις Περιφέρειες Θεσσαλίας στα βόρεια, Δυτικής Ελλάδας στα δυτικά και νοτιοδυτικά και την Αττική στα νοτιοανατολικά. Πρωτεύουσα της Περιφέρειας είναι η πόλη της Λαμίας.

Η Περιφέρεια καταλαμβάνει συνολική έκταση 15.549Km^2, (ποσοστό 11,8% της συνολικής έκτασης της χώρας), με 230 χλμ. μήκος και 95 χλμ. πλάτος και διαθέτει ενδιαφέροντα και πολύμορφα γεωμορφολογικά, κοινωνικοοικονομικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά που διαφέρουν από Ενότητα σε Ενότητα αλλά και μέσα σε κάθε Ενότητα, δημιουργώντας ένα σύνολο με σημαντικά πλεονεκτήματα, όπως, πλούσια και αξιόλογη παραγωγική βάση – αγροτική παραγωγή και βιομηχανία – ορεινούς όγκους, λατομικές περιοχές, μεγάλα δάση, πεδιάδες, εσωτερικά και παραθαλάσσια νερά, ακτές ακόμα και νησί, σημαντικό φυσικό, πολιτιστικό και ιστορικό απόθεμα και δυνατότητες υπηρεσιών ειδικά στον τουρισμό και το εμπόριο. Το μεγαλύτερο τμήμα της Περιφέρειας είναι ορεινό ή ημιορεινό (ποσοστό 47,4% και 31,8% αντίστοιχα της συνολικής έκτασης) ενώ το πεδινό είναι μόλις το 20,8% της έκτασης.

Το **κλίμα** της Στερεάς Ελλάδας ποικίλλει ανάλογα με το υψόμετρο. Στα παράλια είναι γενικά Μεσογειακό με ζεστά καλοκαίρια και ήπιους χειμώνες και στο εσωτερικό,

[2] Προγενέστερα στοιχεία μπορείτε να βρείτε στο Marketing Plan της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, οδικός χάρτης 2015-2020.

σε μεγαλύτερο υψόμετρο, γίνεται Ηπειρωτικό, με χιονοπτώσεις στη διάρκεια του χειμώνα. Στις δυτικές πεδινές περιοχές ο χειμώνας είναι πιο ήπιος με αρκετές βροχές, ενώ στη διάρκεια του καλοκαιριού παρατηρούνται πολύ υψηλές θερμοκρασίες, που συχνά ξεπερνούν τους 40°C και υψηλά ποσοστά υγρασίας. Στην Ανατολική Στερεά, λόγω των ορεινών όγκων, ο χειμώνας είναι πιο ψυχρός και το καλοκαίρι πιο δροσερό και ξηρό σε σχέση με τα δυτικά.

Αναφορικά με την **βλάστηση** της Περιφέρειας, στα χαμηλά υψόμετρα συναντάμε μεσογειακή μακκία βλάστηση με σχίνους, ελιές, χαρουπιές, αρίες, πουρνάρια, φιλλύκια, κουμαριές, πεύκα κλπ. Οι σχίνοι δημιουργούν μια συνεχή ζώνη κατά μήκος των ακτών και ως τα 400 περίπου μέτρα υψόμετρο. Αραιά, σε παράκτιες περιοχές εμφανίζεται και η φοινικική άρκευθος. Δάση χαλέπιου πεύκης συναντάμε στην ανατολική Στερεά καθώς και στη βόρεια Εύβοια, όπου θεωρείται ότι βρίσκουν το βέλτιστο της ανάπτυξής τους στον Ελλαδικό χώρο. Από τα 800 έως τα 1.800 μ. υψόμετρο συναντάμε δάση ελάτης και μαύρης πεύκης. Η Στερεά Ελλάδα αποτελεί, μάλιστα, το φυσικό όριο εξάπλωσης της κεφαλληνιακής ελάτης, που βορειότερα αντικαθίσταται από την υβριδογενή. Δάση μαύρης πεύκης εμφανίζονται κυρίως στον Παρνασσό και στον Τυμφρηστό, καθώς και στη βόρεια και κεντρική Εύβοια, στα αντίστοιχα υψομετρικά εύρη με την ελάτη. Στα ψυχροόρια των δρυοδασών και σε μίξη με τα έλατα εμφανίζεται και η καστανιά, κυρίως στον Τυμφρηστό, καθώς και στην Εύβοια (Δίρφυ και όρος Όχη).

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας υπάρχει σημαντικός αριθμός **θεσμοθετημένων περιοχών προστασίας**. Ειδικότερα, με βάση την υφιστάμενη Εθνική και Διεθνή νομοθεσία στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας οι θεσμοθετημένες περιοχές είναι:

- 2 Εθνικοί Δρυμοί (Όροι Οίτη και Παρνασσού),
- 2 Αισθητικά Δάση (Δάσος Τιθορέας Φθιώτιδας και Δάσος Στενής Εύβοιας),
- 2 Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές (Όροι Οίτη και Παρνασσού),
- 1 Προστατευόμενη περιοχή μέσω της Συνθήκης Ramsar (Υγροβιότοπος «Αγ. Παρασκευής-Λαμίας» ΠΕ Φθιώτιδας),
- 14 περιοχές οι οποίες εντάσσονται στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο NATURA 2000 (οδηγίες 92/43/ΕΚ και 2009/147/ΕΚ (79/409/ΕΟΚ)),
- 1 Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης (Υπόλειμμα Υδροχαρούς Δάσους στην Ιστιαία Ευβοίας),
- 1 Βιογενετικό Απόθεμα (Εθνικός Δρυμός Οίτης) και
- 17 Παραδοσιακούς οικισμούς.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας χωρίζεται σε πέντε Περιφερειακές Ενότητες:

Η **Π.Ε. Βοιωτίας** συνορεύει βόρεια με την Ενότητα Φθιώτιδας, δυτικά με την Φωκίδα, νότια βρέχεται από τον Κορινθιακό κόλπο και συνορεύει με την Περιφέρεια Αττικής και ανατολικά βρέχεται από τον Ευβοϊκό κόλπο. Η συνολική έκταση της είναι 3.211km^2 και αποτελεί το 20,65% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας. Η έδρα της είναι η πόλη της Λιβαδειάς.

Η Βοιωτία είναι περιοχή πεδινή και πολύ εύφορη. Η ορεινή της έκταση είναι πολύ μικρή. Αναλυτικά η **κατανομή του εδάφους** σε κατηγορίες έχει ως εξής: 40% πεδινή, 38% ημιορεινή και 22% ορεινή. Οι μεγαλύτερες **πεδιάδες** της είναι της Θήβας, της Χαιρώνειας και της Κωπαΐδας (που σχηματίστηκε ύστερα από την αποξήρανση της ομώνυμης λίμνης). Οι πεδιάδες αυτές βρέχονται από μικρούς **ποταμούς και χειμάρρους**, κυριότεροι από τους οποίους είναι ο Ασωπός στα δυτικά της, που πηγάζει από τον Κιθαιρώνα και χύνεται στον Ευβοϊκό κόλπο, ο Βοιωτικός Κηφισός που χύνεται στην Υλίκη λίμνη και ο Λιβαδόστρας που χύνεται στον Κορινθιακό κόλπο. Μικρότεροι ποταμοί είναι οι παραπόταμοι του Κηφισού, Μόρνος και Μέλας.

Η Ενότητα έχει δύο **λίμνες**, την Υλική και την Παραλίμνη, που τροφοδοτούν με τα νερά τους τη λίμνη του Μαραθώνα. Τα λεκανοπέδια της Βοιωτίας περιβάλλονται από τα **βουνά**: Ελικώνα (1.748μ.), Κιθαιρώνα (1.409μ.), Παρνασσό (2.400μ.), Νεραϊδολάκκωμα (1.678μ.), Μασσάπιο (1.201μ.) και Χλωμό (1.081μ.).

Η **Π.Ε. Φθιώτιδας** συνορεύει με τις Ενότητες Ευβοίας μέσω του Ευβοϊκού κόλπου στα ανατολικά, Βοιωτίας και Φωκίδας στα νότια, Αιτωλοακαρνανίας στα νοτιοδυτικά, Ευρυτανίας και Καρδίτσας στα δυτικά, Λάρισας στα βόρεια και Μαγνησίας στα ανατολικά. Η συνολική έκταση της είναι 4.441km^2 που αποτελεί το 28,56% του συνόλου της Περιφέρειας. Η έδρα της είναι η πόλη της Λαμίας.

Η μορφολογική κατανομή του εδάφους της έχει ως εξής: 37,9% ορεινές εκτάσεις, 42,2% ημιορεινές περιοχές και 19,9% πεδινές περιοχές. Τα σημαντικότερα **βουνά** που εμφανίζονται στην Ενότητα είναι: στα βορειοδυτικά σύνορα με την Ευρυτανία το χώρο καταλαμβάνουν οι νοτιοανατολικές απολήξεις της νότιας Πίνδου, με πιο αξιόλογη κορφή τα Λυκομνήματα (1.522μ.), νοτιότερα ορθώνεται ο Τυμφρηστός (2.315μ.) και η Καλιακούδα (1.720μ.), στο νοτιοδυτικό τμήμα, στα όρια με την Ενότητα Φωκίδας εκτείνονται τα Βαρδούσια όρη με σημαντικότερες κορυφές τη

Μεγάλη Χούνη (2.293μ.), το Σινάνι (2.054μ.) και τον Ομαλό (1.750μ.), στα ανατολικά των Βαρδουσίων βρίσκεται το όρος Οίτη (2.152μ.), ενώ στο ανατολικό μέρος βρίσκονται τα μικρότερα βουνά Καλλίδρομο (1.372μ.), Κνημίς (938μ.) και Χλωμό (1.081μ.).

Τα κυριότερα **ποτάμια** που διαρρέουν την Φθιώτιδα είναι: ο Σπερχειός ο οποίος πηγάζει από τον Τυμφρηστό και χύνεται στο Μαλιακό κόλπο και ο Γοργοπόταμος ο οποίος θεωρείται από τους μεγαλύτερους χείμαρρους. Τέλος, δύο είναι οι **πεδιάδες** που συναντούμε στην Ενότητα Φθιώτιδας, αυτές του Σπερχειού και της Λοκρίδος.

Η **Π.Ε. Εύβοιας** περιλαμβάνει τα νησιά Εύβοια και Σκύρο, καθώς και μικρό τμήμα της ηπειρωτικής Στερεάς Ελλάδας. Η Εύβοια είναι το δεύτερο μεγαλύτερο νησί του Ελληνικού αρχιπελάγους μετά την Κρήτη. Είναι χωρισμένη από την κυρίως χώρα από την Ευβοϊκή θάλασσα η οποία αποτελείται από δύο μεγάλους κόλπους. Η συνολική έκταση της είναι 4.167km^2 που αποτελεί το 26,8% του συνόλου της Περιφέρειας. Η έδρα της είναι η πόλη της Χαλκίδας.

Η μορφολογική κατανομή του εδάφους της έχει ως εξής: ορεινές εκτάσεις 36,93%, ημιορεινές εκτάσεις 37,84% και πεδινές εκτάσεις 25,23%. Τα σημαντικότερα **βουνά** της Ενότητας είναι: το Τελέθριο (970μ.), το Καντήλι (ή Κούρβελο, 1.225μ.), η Δίρφυς (ψηλότερη κορυφή το Δελφί, 1.743μ.), ο Όλυμπος (1.172μ.) και η Όχη Ευβοίας (1.398μ.).

Τα **ποτάμια** που διαρρέουν την Εύβοια είναι:

- Ο Μηλεύς, πηγάζει από το όρος Ξηρό και εκβάλλει στη θάλασσα. Διαρρέει την πεδιάδα του Μαντουδιού.
- Ο Πήλας, πηγάζει από τη Δίρφυ, διαρρέει τον κάμπο της Χαλκίδας και χύνεται στον Ευβοϊκό κόλπο.
- Ο Γερανιάς, πηγάζει από το βουνό Ξηρό και χύνεται στο Ευβοϊκό κόλπο.
- Ο Συπιάδας, πηγάζει από το βουνό Ξηρό και χύνεται στον Ευβοϊκό και
- Ο Ίμβροσος.

Τέλος, οι σπουδαιότερες **πεδιάδες** είναι αυτές που βρίσκονται στις περιοχές της Χαλκίδας, της Ιστιαίας, των Ψαχνών, του Μαντουδιού, του Αμαρύνθου, της Κύμης, του Αλιβερίου και της Καρύστου. Ενώ στην Ενότητα συναντάμε και μια **λίμνη** αυτή της Δύστου, που βρίσκεται στην ομώνυμη περιοχή.

Η **Π.Ε. Φωκίδας** συνορεύει με τις Ενότητες Βοιωτίας ανατολικά, Φθιώτιδας βόρεια και Αιτωλοακαρνανίας δυτικά ενώ στα νότια βρέχεται από τον Κορινθιακό κόλπο. Η

συνολική έκταση της είναι 2.120km^2 που αποτελεί το 13,63% του συνόλου της Περιφέρειας. Η έδρα της είναι η πόλη της Άμφισσας.

Η **Φωκίδα** αποτελεί μια από τις πιο ορεινές περιοχές της Ελλάδας καθώς από τα 2.120km^2 της συνολικής έκτασης της, το 96,7% καταλαμβάνουν οι ορεινές εκτάσεις, το 1,5% είναι ημιορεινές εκτάσεις και μόλις το 1,8% καλύπτονται από πεδινές εκτάσεις.

Στο βορειοδυτικό τμήμα της, με κατεύθυνση ΒΔ-ΝΑ εκτείνονται τα Βαρδούσια Όρη με μέγιστο υψόμετρο 2.495μ., στο βόρειο-κεντρικό τμήμα της στα όρια με την Ενότητα Φθιώτιδας ορθώνεται το όρος Οίτη με μέγιστο υψόμετρο 2.152μ. Στο κέντρο της Ενότητας στα όρια των δύο επαρχιών του, εκτείνεται το όρος Γκιώνα με διεύθυνση ΒΑ-ΝΔ. Η Γκιώνα είναι το πέμπτο σε ύψος Ελληνικό βουνό και το υψηλότερο στη νότια Ελλάδα (2.510μ.). Συνορεύει στα δυτικά με τα Βαρδούσια, από τα οποία τη χωρίζει ο ποταμός Μόρνος, στα νοτιοανατολικά με τον Παρνασσό, στα βορειοανατολικά με το Καλλίδρομο και στα βόρεια με την Οίτη. Στις νότιες απολήξεις της Γκιώνας, αποτελώντας ουσιαστικά προέκταση της, εκτείνονται τα Όρη Λιδωρικίου με μέγιστο υψόμετρο 1.786μ. Στο ανατολικό τμήμα της, στα όρια με την Ενότητα Βοιωτίας εκτείνονται οι δυτικές απολήξεις του Παρνασσού με υψηλότερη κορυφή τη Λιάκουρα (2.457μ.).

Τα πεδινά εδάφη της είναι ελάχιστα. Εκτείνονται στα παράλια του Κορινθιακού κόλπου και του κόλπου της Ιτέας, στην κοιλάδα του Μόρνου και στον άνω ρου του ποταμού Κηφισού. Μοναδική αξιόλογη πεδινή περιοχή είναι η πεδιάδα της Άμφισσας. Τα **ποτάμια** που διασχίζουν την Φωκίδα είναι:

- Ο Μόρνος, πηγάζει από την Οίτη, δέχεται πολλούς παραπόταμους και χύνεται στα όρια του Κορινθιακού και Πατραϊκού κόλπου.
- Ο Βοιωτικός Κηφισός, πηγάζει από την Γκιώνα και διαρρέει την κοιλάδα της Γραβιάς.
- Ο Σαλωνίτικος, είναι χείμαρρος που πηγάζει από την Γκιώνα, διαρρέει την κοιλάδα της Άμφισσας και χύνεται στον Κρισσαίο κόλπο.

Τέλος, στην Ενότητα υπάρχει η **λίμνη** του Μόρνου που βρίσκεται 5km στα νότια του Λιδωρικίου, έγινε φράγμα για την ύδρευση της Αθήνας χωρητικότητας 500 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων και θεωρείται από τα μεγαλύτερα τεχνικά έργα της Ευρώπης.

Η **Π.Ε. Ευρυτανίας** συνορεύει με τις Ενότητες Αιτωλοακαρνανίας στα δυτικά και νότια, Καρδίτσας βόρεια και βορειοανατολικά και Φθιώτιδας στα ανατολικά. Η συνολική έκταση της είναι 1.869km^2, που αποτελεί το 10,36% του συνόλου της Περιφέρειας. Η έδρα της είναι η πόλη του Καρπενησίου.

Είναι η πιο ορεινή Ενότητα της Ελλάδας γιατί βρίσκεται πάνω στη Ν Πίνδο (100% ορεινές εκτάσεις), που εκτείνεται στο χώρο του. Οι σπουδαιότερες κορυφές των Αγράφων είναι το Βουτσινάκι (2.154μ.), το Ντελιμίδι (2.163μ.), η Φτέρη (2.128μ.) και η Λιάκουρα (2.453μ.). Ανατολικά είναι ο όγκος της Βουλγάρας (1.690μ.), στο κέντρο ο Τυμφρηστός και πιο νότια η Καλιακούδα (2.101μ.) και το Παναιτωλικό (1.924μ.), που ορίζει τα σύνορα προς την Αιτωλοακαρνανία.

Τα σπουδαιότερα **ποτάμια**, με κατεύθυνση από Β προς Ν, είναι ο Αχελώος με τους παραπόταμους του Ταυρωπό, Αγραφιώτη και Μέγδοβα. Το μεγάλης στρατηγικής σημασίας υψίπεδο του Καρπενησίου διαρρέεται από τους μικρούς ποταμούς Τρικεριώτη, Καρπενησιώτη και Κρικελοπόταμο. Στον Ταυρωπό κατασκεύασε η ΔΕΗ φράγμα και σχηματίστηκε η ομώνυμη λίμνη, με τα νερά της οποίας κινείται το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο κοντά στην Καρδίτσα.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

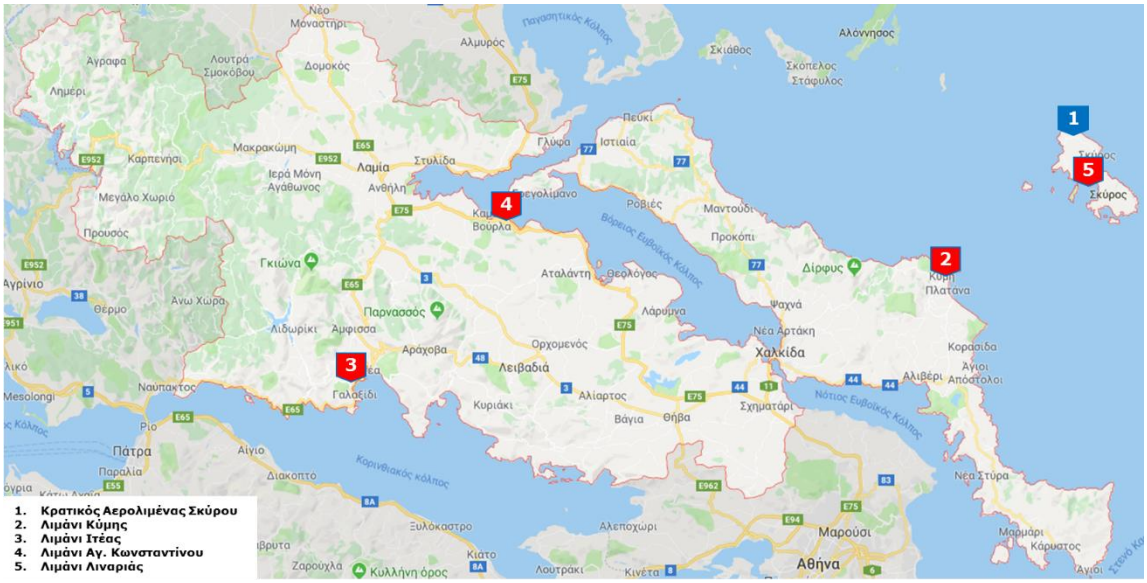

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διαθέτει 1 αεροδρόμιο, τον Κρατικό Αερολιμένα Σκύρου. Παρόλα αυτά θα πρέπει να αναφερθεί ότι λόγω της εγγύτητας της Περιφέρειας με την Περιφέρεια Αττικής σημαντικό μέρος της κίνησης εξυπηρετείται και από τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος»

Ο Κρατικός Αερολιμένας Σκύρου βρίσκεται στην στρατιωτική βάση Τραχύ στο βόρειο τμήμα του νησιού. Απέχει 14χλμ. από την πρωτεύουσα του νησιού της Σκύρου και 23χλμ. από το λιμάνι της Λιναριάς. Ο αερολιμένας βρίσκεται σε υψόμετρο 15μ. από την επιφάνεια της θάλασσας και διαθέτει έναν διάδρομο απογειώσεων/προσγειώσεων με μήκος 3.002μ. Το εμβαδό του δαπέδου στάθμευσης είναι 15.000μ^2 ενώ του αεροσταθμού 7.500μ^2. Οι κτιριακές του εγκαταστάσεις καλύπτουν επιφάνεια 650 τμ.

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διαθέτει 4 κύρια λιμάνια, το λιμάνι της Κύμης, το λιμάνι της Ιτέας, το λιμάνι του Αγ. Κωνσταντίνου και το λιμάνι της Λιναριάς. Το λιμάνι της Κύμης εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική κίνηση προς Σποράδες. Το λιμάνι της Ιτέας εξυπηρετεί κυρίως την εμπορική κίνηση ενώ παράλληλα διαθέτει και μαρίνα που μπορεί να ελλιμενίσει έως και 250 τουριστικά σκάφη καθώς και κρουαζιερόπλοια. Το λιμάνι του Αγ. Κωνσταντίνου εξυπηρετεί την επιβατική κίνηση με τα νησιά των Σποράδων. Το λιμάνι της Λιναριάς εξυπηρετεί την επιβατική κίνηση από την Ηπειρωτική Ελλάδα (λιμάνια Κύμης και Αγ. Κωνσταντίνου).

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- Λιμάνι Μαντουδίου, εξυπηρετεί την επιβατική κίνηση με τα νησιά των Σποράδων,
- Λιμάνι Ερέτριας, εξυπηρετεί την πορθμειακή σύνδεση Ερέτριας - Ωρωπού,
- Λιμάνι Στύρων, εξυπηρετεί την πορθμειακή γραμμή Στύρα – Αγ. Μαρίνα και τους καλοκαιρινούς μήνες κάποιες μέρες τη γραμμή Αγία Μαρίνα - Αλμυροπόταμος,
- Λιμάνι Αιδηψού, εξυπηρετεί την πορθμειακή γραμμή Αιδηψός - Αρκίτσα,
- Λιμάνι Αγιόκαμπου, εξυπηρετεί την πορθμειακή γραμμή Αγιόκαμπου – Γλύφας,
- Λιμάνι Μαρμαρίου, εξυπηρετεί την γραμμή Μαρμάρι – Ραφήνα,
- Λιμάνι Χαλκίδας, εξυπηρετεί κυρίως το αγκυροβόλιο τουριστικών σκαφών,
- Λιμάνι Αντίκυρων, εξυπηρετεί κυρίως την πρόσδεση μικρών τουριστικών σκαφών,
- Λιμάνι Γλύφας, εξυπηρετεί την επιβατική κίνηση Αγιόκαμπου – Γλύφας,
- Λιμάνι Αρκίτσας, εξυπηρετεί την πορθμειακή σύνδεση Αρκίτσας – Αιδηψού,
- Λιμάνι Λάρυμνας, εξυπηρετεί κυρίως την εμπορική κίνηση,
- Λιμάνι Στυλίδας, εξυπηρετεί κυρίως την εμπορική κίνηση,
- Λιμάνι Σκάλας Αταλάντης, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,
- Λιμάνι Καμμένων Βούρλων, εξυπηρετεί τον ελλιμενισμό σκαφών,
- Λιμάνι Γαλαξιδίου, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη και
- Λιμάνι Αγίου Νικολάου, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα.

1.3.3 Οδικοί άξονες

Από το έδαφος της Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διέρχεται ο αυτοκινητόδρομος ΠΑΘΕ που σήμερα αποτελεί το βασικό πλέγμα των διαπεριφερειακών αξόνων στην Περιφέρεια. Αναλυτικότερα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι Κύριοι Οδικοί Άξονες:

1) Αθήνα-Λαμία-Θεσσαλονίκη (ΠΑΘΕ),
2) ΠΑΘΕ-Χαλκίδα–Κύμη,
3) Λαμία-Άμφισσα-Αντίρριο–Πάτρα,
4) Λαμία-Καρδίτσα-Τρίκαλα-Παναγιά/Ηγουμενίτσα (Ε65),
5) Θήβα-Ελευσίνα (ΠΑΘΕ).

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι δευτερεύοντες Οδικοί Άξονες

1) Θήβα-Λιβαδειά-Ιτέα (Παράκαμψη Δελφών),
2) Λαμία-Καρπενήσι–Αγρίνιο,
3) ΠΑΘΕ/Γλυφά,
4) Αιδηψός/Ιστιαία–Χαλκίδα,
5) Αλιβέρι–Κάρυστος,
6) Λιβαδειά-Λαμία–Δομοκός.

Επίσης, από την Περιφέρεια διέρχεται υποσύστημα σιδηροδρομικών μεταφορών. Η σιδηροδρομική υποδομή αποτελεί τμήμα της αναβαθμιζόμενης διεθνούς γραμμής Πειραιώς-Αθηνών-Θεσσαλονίκης-Ειδομένης και εξυπηρετεί τα περισσότερα κύρια αστικά κέντρα της Περιφέρειας. Ανεξάρτητα από την αναμφίβολη σκοπιμότητα ενίσχυσης του ρόλου του σιδηροδρόμου, το υποσύστημα των οδικών μεταφορών παραμένει αναντικατάστατο για το μέγιστο ποσοστό των μετακινήσεων προσώπων και εμπορευμάτων στο εσωτερικό την ηπειρωτικής χώρας.

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2014 ΚΑΙ 2019

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώνει η ΕΛΣΤΑΤ, ο υπολογιζόμενος πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -2% (από 10,9 εκατ. το 2014 σε 10,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+1%, από 631 χιλ. το 2014 σε 635 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+3%, από 335 χιλ. το 2014 σε 344 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+11%, από 199 χιλ. το 2014 σε 221 χιλ. το 2019).

Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Περιφέρεια	2014	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττική	3.863.763	3.742.235	-3%
Κεντρική Μακεδονία	1.903.360	1.873.777	-2%
Θεσσαλία	737.686	718.640	-3%
Δυτική Ελλάδα	677.727	655.189	-3%
Κρήτη	630.889	634.930	1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	608.214	599.723	-1%
Πελοπόννησος	585.155	574.447	-2%
Στερεά Ελλάδα	**559.214**	**555.960**	**-1%**
Νότιο Αιγαίο	334.802	344.027	3%
Ήπειρος	341.046	333.696	-2%
Δυτική Μακεδονία	278.706	267.008	-4%
Βόρειο Αιγαίο	198.581	221.098	11%
Ιόνια Νησιά	207.664	203.869	-2%
Ελλάδα	**10.926.807**	**10.724.599**	**-2%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2019, παρατηρούμε ότι το 52% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (35%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 5% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

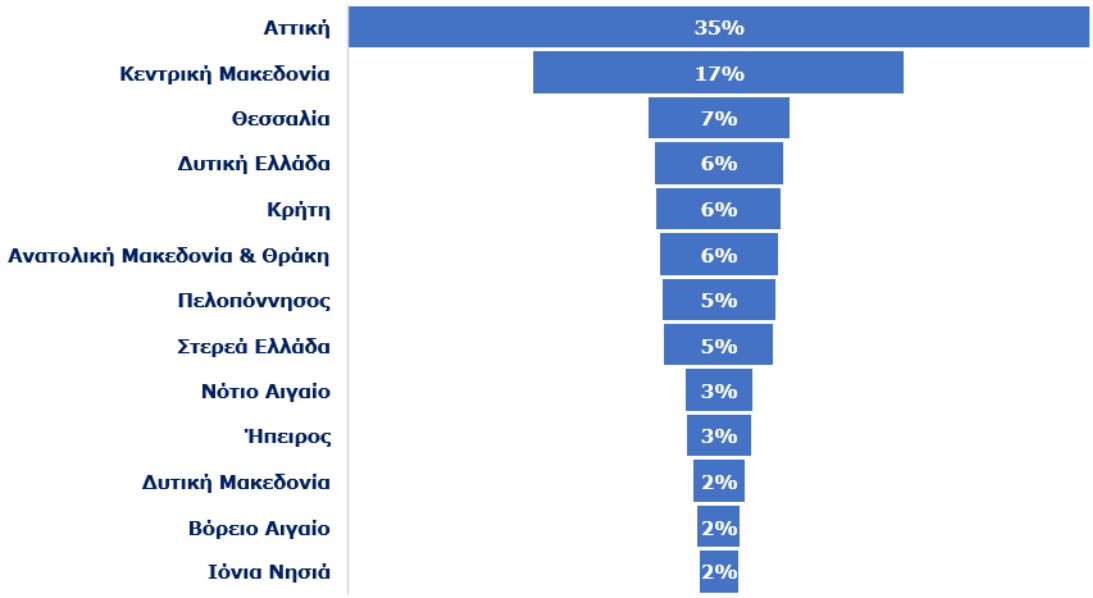

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας την περίοδο 2014-2019, σημείωσε μείωση κατά -1% (από 559 χιλ. το 2014 σε 556 χιλ. το 2019). Στις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Εύβοιας (-1%, από 215 χιλ. το 2014 σε 213 χιλ. το 2019), Φθιώτιδας (-1%, από 162 χιλ. το 2014 σε 159 χιλ. το 2019) και Ευρυτανίας (-6%, από 20 χιλ. το 2014 σε 19 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση και τις Ενότητες Βοιωτίας (+1%, από 121 χιλ. το 2014 σε 122 χιλ. το 2019) και Φωκίδας (+1%, από 42 χιλ. το 2014 σε 42 χιλ. το 2019) αύξηση.

Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, 2014 και 2019

Ενότητα	2014	2019	%Δ 2014 - 2019
Εύβοιας	215.045	213.067	-1%
Φθιώτιδας	161.781	159.387	-1%
Βοιωτίας	120.524	122.256	1%
Φωκίδας	41.947	42.436	1%
Ευρυτανίας	19.917	18.814	-6%
Στερεά Ελλάδα	**559.214**	**555.960**	**-1%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, η Ενότητα Εύβοιας αντιπροσωπεύει το 38% του πληθυσμού της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Φθιώτιδας (29%), Βοιωτίας (22%), Φωκίδας (8%) και Ευρυτανίας (3%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, 2019

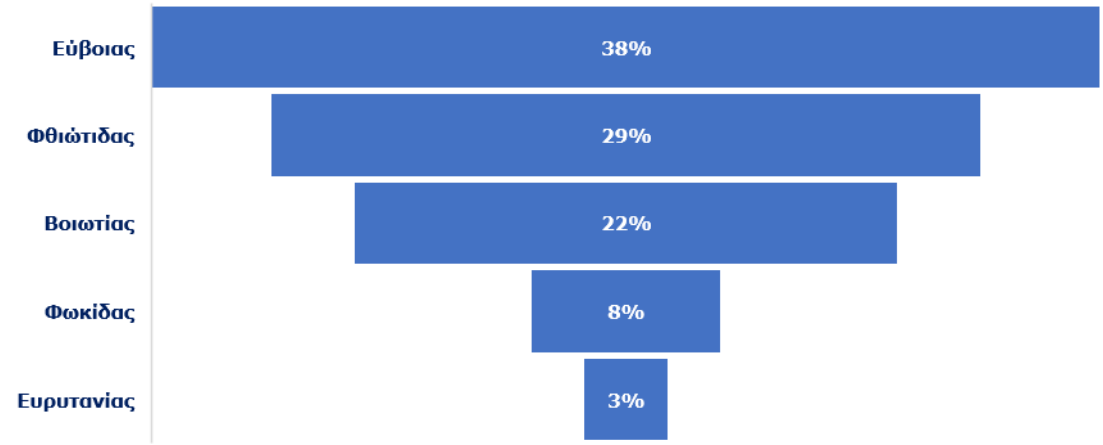

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2014 ΚΑΙ 2019

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε μια γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0-44 ετών καταγράφουν μείωση των μεριδίων τους, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-19 ετών (οριακή αύξηση +0,2%), ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-6%), 20-24 ετών (-10%), 25-29 ετών (-11%) και 30-44 ετών (-10%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+0,2%), 45-64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+4%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (22%), 30-44 ετών (20%), 15-29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2014 και 2019

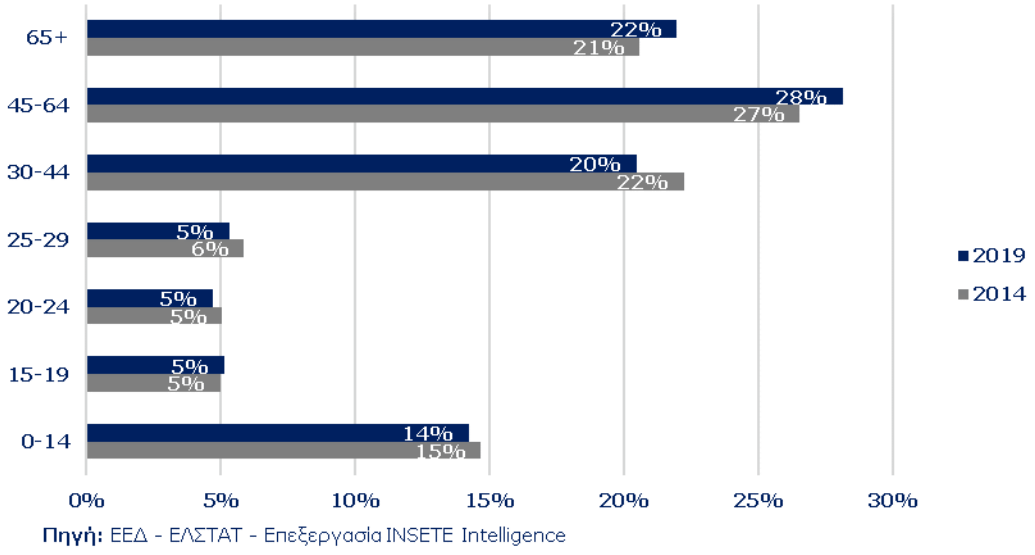

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, σημειώνει πιο έντονη μείωση στις ηλικίες 20-24 ετών και πιο έντονη αύξηση στις ηλικίες 15-19 ετών. Συγκεκριμένα, στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-6%), 20-24 ετών (-29%), 25-29 ετών (-14%) και 30-44 ετών (-7%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+19%), 45-64 ετών (+6%) και 65+ ετών (+1%). Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (24%), 30-44 ετών (20%), 15-29 ετών (14%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, 2014 και 2019

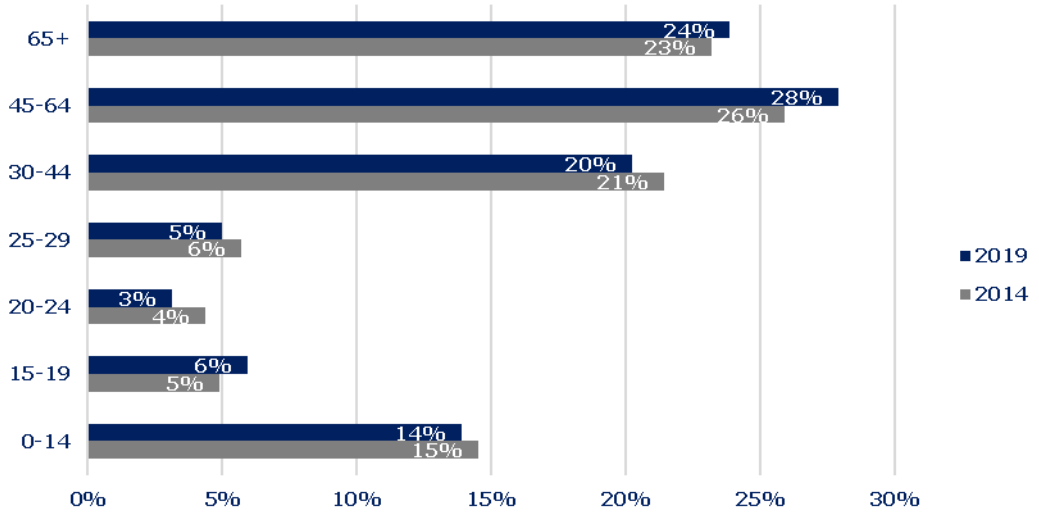

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2014 ΚΑΙ 2019

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2014 και 2019 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% (και για τα δύο έτη) αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Επιμέρους στις 13 Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών να κυμαίνεται μεταξύ 83% - 87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό για το 2019 καταγράφεται στις νησιωτικές Περιφέρειες της χώρας, Νότιο Αιγαίο (56%), Κρήτη (55%) και Βόρειο Αιγαίο (55%). Στον αντίποδα το χαμηλότερο ποσοστό για το 2019 εντοπίζεται στις Περιφέρειες Ηπείρου (47%), Κεντρικής Μακεδονίας (50%), Θεσσαλίας (50%), Δυτικής Ελλάδας (50%), Στερεάς Ελλάδας (50%) και Δυτικής Μακεδονίας (50%).

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (54% και για τα δύο έτη), Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 10%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019						
	2014			2019		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	55%	38%	86%	54%	37%
Κεντρική Μακεδονία	85%	49%	16%	86%	50%	17%
Θεσσαλία	85%	50%	7%	86%	50%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	49%	6%	86%	50%	6%
Κρήτη	83%	54%	6%	84%	55%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	50%	5%	86%	51%	5%
Πελοπόννησος	86%	52%	5%	86%	52%	5%
Στερεά Ελλάδα	**85%**	**50%**	**5%**	**86%**	**50%**	**5%**
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	83%	56%	3%
Ήπειρος	87%	48%	3%	87%	47%	3%
Δυτική Μακεδονία	85%	47%	2%	86%	50%	2%
Ιόνια Νησιά	85%	52%	2%	86%	52%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	47%	2%	85%	55%	2%
Ελλάδα	**85%**	**52%**	**100%**	**86%**	**52%**	**100%**

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

***επί του συνόλου των ηλικιών 15+**

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 5% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 50% και για τα δύο έτη. Σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας εμφανίζει χαμηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού και για τα 2 έτη.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2012-2017

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2012-2017 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε πτώση κατά -6% (από € 191.204 εκατ. το 2012 σε € 180.218 εκατ. το 2017), ενώ το 2017 σημειώνεται για 1η φορά την τελευταία 6ετία αύξηση του ΑΕΠ (+2,1%, από € 176.488 το 2016 σε € 180.218 το 2017), σηματοδοτώντας την στροφή της Ελληνικής οικονομίας σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Επιμέρους, την περίοδο 2012-2017 όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση στο ΑΕΠ τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+3%, από € 8,8 δισ. το 2012 σε € 9,1 δισ. το 2017) και Νοτίου Αιγαίου (+1%, από € 6,1 δισ. το 2012 σε € 6,1 δισ. το 2017). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Δυτικής Μακεδονίας (-16%, από € 4,7 δισ. το 2012 σε € 4,0 δισ. το 2017), Δυτικής Ελλάδας (-10%, από € 9,0 δισ. το 2012 σε € 8,1 δισ. το 2017), Αττικής (-7%, από € 92,7 δισ. το 2012 σε € 85,8 δισ. το 2017), Βορείου Αιγαίου (-7%, από € 2,7 δισ. το 2012 σε € 2,5 δισ. το 2017), Ηπείρου (-5%, από € 4,2 δισ. το 2012 σε € 4,0 δισ. το 2017), Κεντρικής Μακεδονίας (-4%, από € 25,8 δισ. το 2012 σε € 24,7 δισ. το 2017), Πελοποννήσου (-3%, από € 8,3 δισ. το 2012 σε € 8,0 δισ. το 2017), Ιονίων Νήσων (-3%, από € 3,3 δισ. το 2012 σε € 3,2 δισ. το 2017), Θεσσαλίας (-2%, από € 9,5 δισ. το 2012 σε € 9,3 δισ. το 2017) και Στερεάς Ελλάδας (-2%, από € 8,6 δισ. το 2012 σε € 8,5 δισ. το 2017).

Πίνακας 4: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2012-2017 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Περιφέρεια	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Αττικής	92.671	87.642	86.047	84.515	83.872	85.782	-7%
Κεντρικής Μακεδονίας	25.807	24.172	23.771	23.918	24.237	24.739	-4%
Θεσσαλίας	9.517	9.065	9.114	9.154	9.214	9.347	-2%
Κρήτης	8.845	8.565	8.781	8.880	8.732	9.095	3%
Στερεάς Ελλάδας	**8.628**	**8.075**	**7.912**	**7.960**	**8.185**	**8.454**	**-2%**
Δυτικής Ελλάδας	8.957	8.275	8.196	8.156	8.032	8.083	-10%
Πελοποννήσου	8.270	7.847	7.766	7.830	7.878	8.036	-3%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	7.579	7.004	6.878	6.831	6.901	6.946	-8%
Νοτίου Αιγαίου	6.079	5.983	6.042	6.121	5.981	6.144	1%
Ηπείρου	4.187	3.989	3.955	3.925	3.960	3.977	-5%
Δυτικής Μακεδονίας	4.724	4.398	4.530	4.337	3.916	3.964	-16%
Ιονίων Νήσων	3.260	3.066	3.112	3.129	3.124	3.170	-3%
Βορείου Αιγαίου	2.678	2.573	2.553	2.504	2.455	2.480	-7%
Ελλάδα	**191.204**	**180.654**	**178.656**	**177.258**	**176.488**	**180.218**	**-6%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2017, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 61% του ΑΕΠ της. Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 5% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.

Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2017

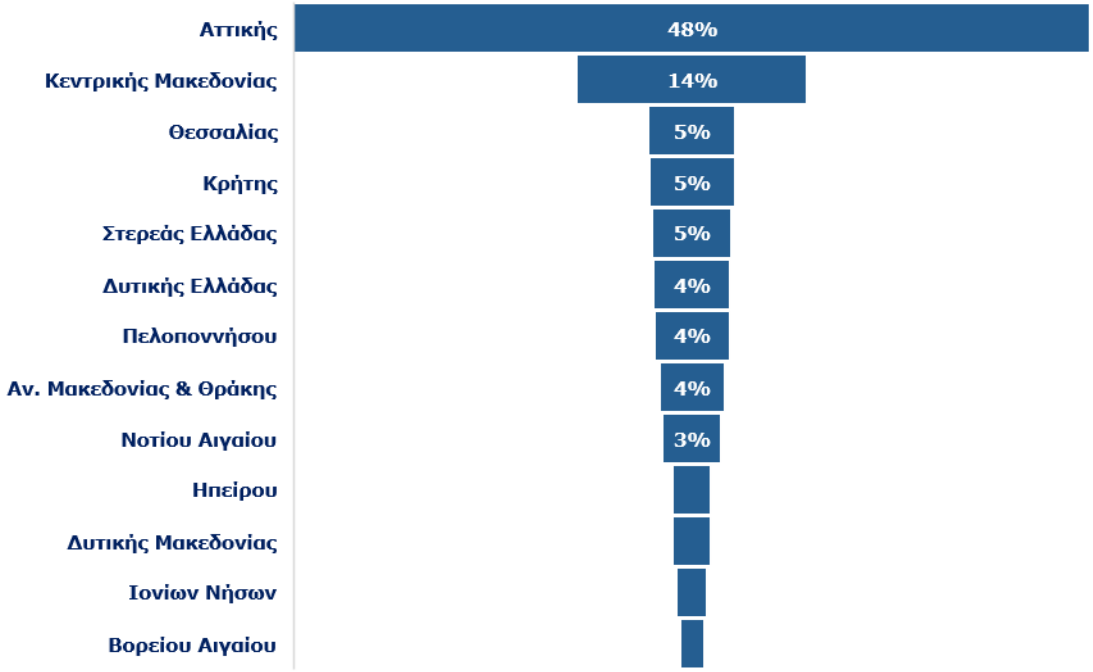

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας την περίοδο 2012-2017 εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή που καταγράφεται στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2012-2017 η Περιφέρεια σημείωσε μείωση του ΑΕΠ της κατά -5% (από € 8.628 εκατ. το 2012 σε € 8.454 εκατ. το 2017).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (σε εκατ. €), 2012-2017

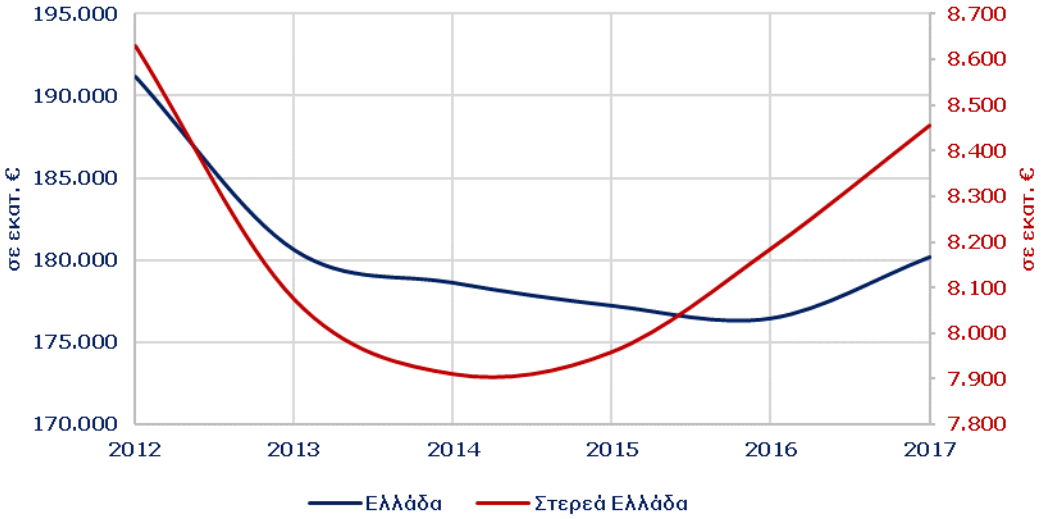

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Ενότητες εμφάνισαν μείωση του ΑΕΠ τους την περίοδο 2012-2017, Εύβοιας (-1%, από € 2.958 εκατ. το 2012 σε € 2.914 εκατ. το 2017), Βοιωτίας (-1%, από € 2.659 εκατ. το 2012 σε € 2.628 εκατ. το 2017), Φθιώτιδας (-3%, από € 2.335 εκατ. το 2012 σε € 2.259 εκατ. το 2017), Φωκίδας (-2%, από € 464 εκατ. το 2012 σε € 455 εκατ. το 2017) και Ευρυτανίας (-7%, από € 212 εκατ. το 2012 σε € 198 εκατ. το 2017).

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2012-2017 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Εύβοιας	2.958	2.759	2.778	2.801	2.836	2.914	-1%
Βοιωτίας	2.659	2.506	2.331	2.370	2.509	2.628	-1%
Φθιώτιδας	2.335	2.155	2.167	2.152	2.196	2.259	-3%
Φωκίδας	464	454	442	443	446	455	-2%
Ευρυτανίας	212	201	194	194	198	198	-7%
Στερεά Ελλάδα	**8.628**	**8.075**	**7.912**	**7.960**	**8.185**	**8.454**	**-5%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2012-2017 μειώθηκε κατά -3% (από € 17.311 το 2012 σε € 16.757 το 2017). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+2%, από € 14.046 το 2012 σε € 14.366 το 2017) και Θεσσαλίας (+1%, από € 12.796 το 2012 σε € 12.911 το 2017). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-3%, από € 23.530 το 2012 σε € 22.784 το 2017), Νοτίου Αιγαίου (-0,4%, από € 18.163 το 2012 σε € 18.091 το 2017), Ιονίων Νήσων (-1%, από € 15.621 το 2012 σε € 15.464 το 2017), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από € 15.383 το 2012 σε € 15.214 το 2017), Δυτικής Μακεδονίας (-12%, από € 16.711 το 2012 σε € 14.663 το 2017), Πελοποννήσου (-1%, από € 14.066 το 2012 σε € 13.903 το 2017), Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από € 13.458 το 2012 σε € 13.172 το 2017), Δυτικής Ελλάδας (-7%, από € 13.070 το 2012 σε € 12.216 το 2017), Βορείου Αιγαίου (-11%, από € 13.389 το 2012 σε € 11.955 το 2017), Ηπείρου (-2%, από € 12.162 το 2012 σε € 11.879 το 2017) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από € 12.403 το 2012 σε € 11.539 το 2017).

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2012-2017 (σε €)

Περιφέρεια	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Αττικής	23.530	22.540	22.389	22.229	22.204	22.784	-3%
Νοτίου Αιγαίου	18.163	17.874	18.045	18.280	17.769	18.091	0%
Ιονίων Νήσων	15.621	14.746	15.007	15.143	15.182	15.464	-1%
Στερεάς Ελλάδας	**15.383**	**14.428**	**14.167**	**14.296**	**14.727**	**15.214**	**-1%**
Δυτικής Μακεδονίας	16.711	15.707	16.320	15.761	14.361	14.663	-12%
Κρήτης	14.046	13.584	13.912	14.058	13.811	14.366	2%
Πελοποννήσου	14.066	13.390	13.291	13.449	13.579	13.903	-1%
Κεντρικής Μακεδονίας	13.458	12.669	12.520	12.664	12.880	13.172	-2%
Θεσσαλίας	12.796	12.256	12.389	12.513	12.662	12.911	1%
Δυτικής Ελλάδας	13.070	12.166	12.133	12.159	12.058	12.216	-7%
Βορείου Αιγαίου	13.389	12.927	12.883	12.700	12.266	11.955	-11%
Ηπείρου	12.162	11.662	11.630	11.613	11.785	11.879	-2%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	12.403	11.498	11.324	11.281	11.432	11.539	-7%
Ελλάδα	**17.311**	**16.475**	**16.402**	**16.381**	**16.378**	**16.757**	**-3%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας εμφανίζει πιο ήπια χαρακτηριστικά μείωσης σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2012-2017 η Περιφέρεια σημείωσε μείωση του κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της κατά -1% (από € 15.383 το 2012 σε € 15.214 το 2017).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (σε €), 2012-2017

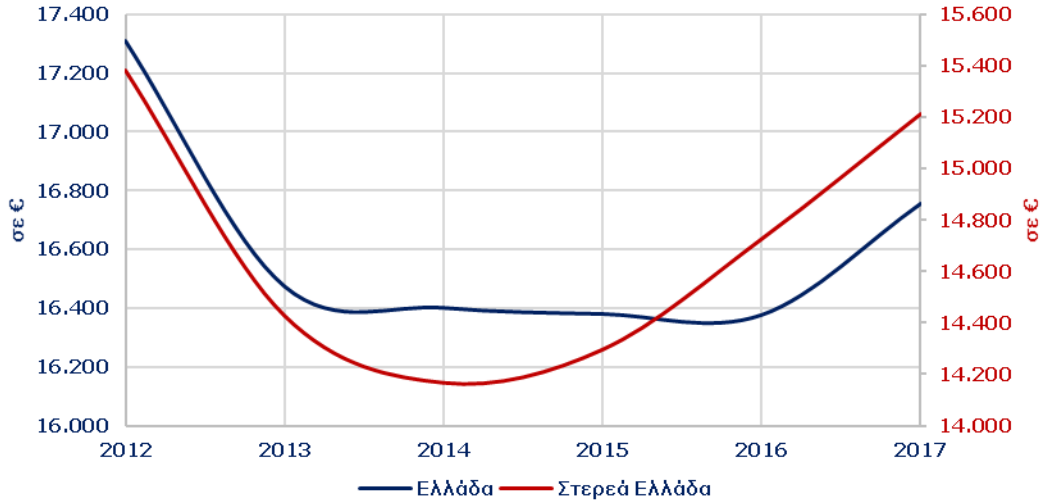

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2012-2017 όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση του κατά Κεφαλήν ΑΕΠ τους, με εξαίρεση την Ενότητα Εύβοιας (+0,1%, από € 13.683 το 2012 σε € 13.694 το 2017). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Βοιωτίας (-2%, από € 22.045 το 2012 σε € 21.678 το 2017), Φθιώτιδας (-2%, από € 14.386 το 2012 σε € 14.113 το 2017), Φωκίδας (-4%, από € 11.187 το 2012 σε € 10.729 το 2017) και Ευρυτανίας (-1%, από € 10.461 το 2012 σε € 10.320 το 2017).

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2012-2017

Ενότητα	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Βοιωτία	22.045	20.795	19.337	19.674	20.786	21.678	-2%
Φθιώτιδα	14.386	13.310	13.420	13.375	13.689	14.113	-2%
Εύβοια	13.683	12.807	12.944	13.114	13.322	13.694	0%
Φωκίδα	11.187	10.855	10.515	10.480	10.530	10.729	-4%
Ευρυτανία	10.461	10.034	9.794	9.905	10.190	10.320	-1%
Στερεά Ελλάδα	**15.383**	**14.428**	**14.167**	**14.296**	**14.727**	**15.214**	**-1%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2019 ήταν της τάξης του 12,5% ή € 23,4 δισ. Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας από τον τουρισμό το 2019, αντιπροσώπευαν το 1% (€ 239 εκατ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ήταν 3%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που κάναμε, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας το 2019 σημείωσε αύξηση κατά +4% (από € 8.454 εκατ. το 2017 σε € 8.794 εκατ. το 2019).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2019

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2019	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2019 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2019*- σε εκ.	άμεση συμβολή τουρισμού στο ΑΕΠ Περιφέρειας με στοιχεία 2019	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2017 - σε €
Ν. Αιγαίο	29%	6.861	6.391	107%	18.091
Κρήτη	20%	4.775	9.460	50%	14.366
Αττική	15%	3.437	89.228	4%	22.784
Κεντ. Μακεδονία	13%	2.983	25.732	12%	13.172
Ιόνια Νησιά	11%	2.534	3.297	77%	15.464
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2%	583	7.225	8%	11.539
Πελοπόννησος	2%	553	8.359	7%	13.903
Θεσσαλία	2%	471	9.723	5%	12.911
Ήπειρος	1%	347	4.137	8%	11.879
Δυτ. Ελλάδα	1%	341	8.408	4%	12.216
Στερεά Ελλάδα	**1%**	**239**	**8.794**	**3%**	**15.214**
Β. Αιγαίο	1%	219	2.579	8%	11.955
Δυτ. Μακεδονία	0%	100	4.124	2%	14.663
Σύνολο Χώρας	**100%**	**23.442**	**187.456**	**13%**	**16.757**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψιν την ποσοστιαία κατανομή του 2017

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ[3], 2014-2019

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης – μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι από το 2014 έως το 2019. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

[3] Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +11% (από 3,5 εκατ. το 2014 σε 3,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+20%, από 62 χιλ. το 2014 σε 75 χιλ. το 2019), Κρήτης (+19%, από 212 χιλ. το 2014 σε 253 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+14%, από 563 χιλ. το 2014 σε 643 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+12%, από 189 χιλ. το 2014 σε 211 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+12%, από 173 χιλ. το 2014 σε 194 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 195 χιλ. το 2014 σε 215 χιλ. το 2019), Αττικής (+9%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 1,4 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+9%, από 71 χιλ. το 2014 σε 77 χιλ. το 2019). Οι χαμηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 82 χιλ. το 2014 σε 87 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+7%, από 124 χιλ. το 2014 σε 133 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 201 χιλ. το 2014 σε 215 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+8%, από 234 χιλ. το 2014 σε 253 χιλ. το 2019) και Ηπείρου (+8%, από 104 χιλ. το 2014 σε 113 χιλ. το 2019).

Πίνακας 9: Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Αττική	1.325.885	1.335.896	1.360.251	1.365.990	1.378.527	1.442.366	9%
Κεντρική Μακεδονία	563.396	600.756	618.813	625.984	642.050	642.691	14%
Θεσσαλία	233.501	229.766	232.656	250.915	253.253	253.248	8%
Κρήτη	212.215	209.134	220.538	234.804	247.255	252.984	19%
Δυτική Ελλάδα	200.887	206.191	205.424	216.814	218.181	214.683	7%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	194.990	197.901	200.661	205.778	213.366	214.647	10%
Πελοπόννησος	188.666	193.237	196.287	204.979	208.186	211.431	12%
Στερεά Ελλάδα	**173.081**	**181.007**	**178.370**	**187.970**	**191.250**	**194.168**	**12%**
Νότιο Αιγαίο	123.825	132.339	129.786	127.722	131.570	132.973	7%
Ήπειρος	103.946	105.272	106.539	104.635	108.934	112.748	8%
Δυτική Μακεδονία	82.470	81.243	81.094	84.525	86.248	87.085	6%
Ιονίων Νήσων	71.113	72.984	75.771	73.186	78.252	77.188	9%
Βόρειο Αιγαίο	62.263	64.967	67.369	69.374	70.949	74.817	20%
Σύνολο	**3.536.240**	**3.610.693**	**3.673.559**	**3.752.674**	**3.828.021**	**3.911.030**	**11%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Πελοποννήσου (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

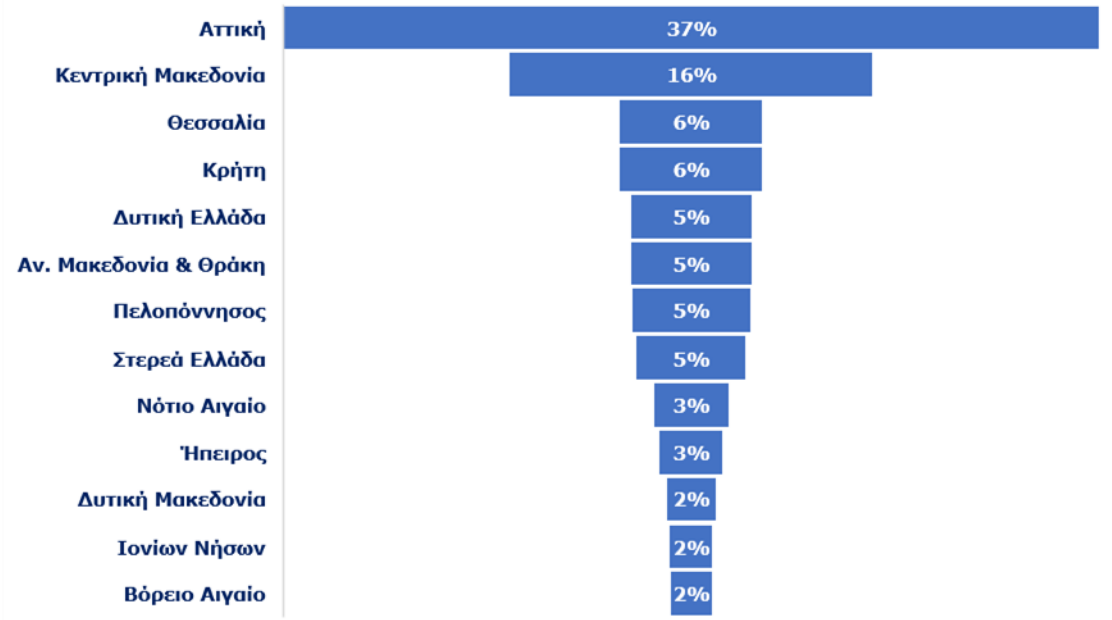

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +12% (από 173 χιλ. το 2014 σε 194 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι στους Λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 161 χιλ. το 2014 σε 177 χιλ. το 2019), στην Εστίαση αύξηση κατά +35% (από 10 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα αύξηση κατά +91% (από 2 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019).

Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί Κλάδοι	161.165	166.907	163.156	170.226	176.450	177.102	10%
Εστίαση	10.197	12.610	14.266	16.146	12.654	13.777	35%
Καταλύματα	1.719	1.490	948	1.598	2.146	3.289	91%
Σύνολο	**173.081**	**181.007**	**178.370**	**187.970**	**191.250**	**194.168**	**12%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων όπως είναι φυσικό εντοπίζεται στους Λοιπούς κλάδους (από 93% το 2014 σε 91% το 2019) ενώ μικρότερα είναι τα μερίδια στην Εστίαση (από 6% το 2014 σε 7% το 2019) και τα Καταλύματα (από 1% το 2014 σε 2% το 2019).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

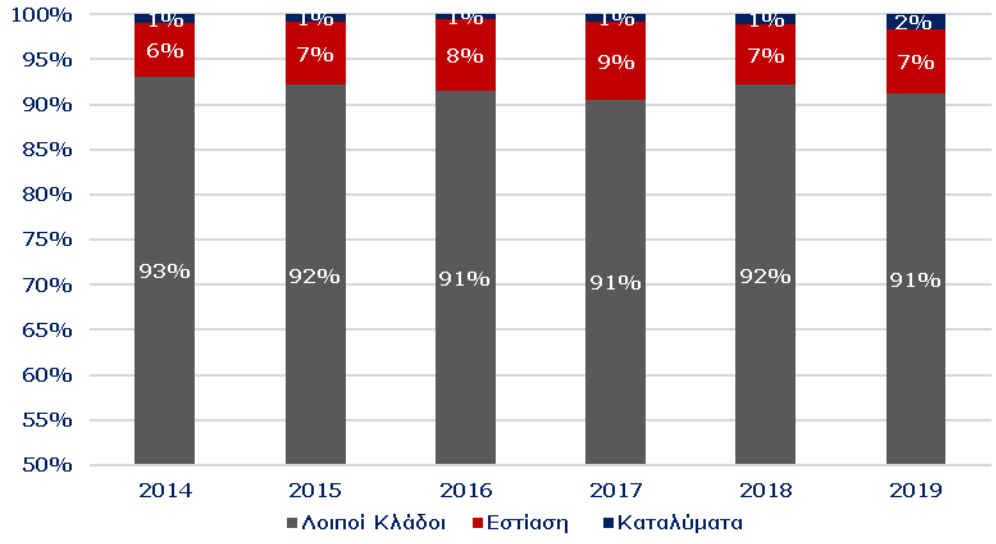

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2014-2019, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +11% (από 3,2 εκατ. το 2014 σε 3,6 εκατ. το 2019) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +7% (από 336 χιλ. το 2014 σε 361 χιλ. το 2019).

Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2014-2019

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 19
Αττική	Πλήρης	1.183.251	1.188.212	1.208.038	1.216.494	1.238.685	1.290.923	9%
	Μερική	142.635	147.684	152.213	149.496	139.842	151.444	6%
Κεντρική Μακεδονία	Πλήρης	514.866	545.507	563.447	567.615	580.041	576.379	12%
	Μερική	48.530	55.249	55.366	58.369	62.009	66.313	37%
Θεσσαλία	Πλήρης	197.813	199.104	202.402	213.733	220.205	219.707	11%
	Μερική	35.688	30.662	30.255	37.182	33.048	33.541	-6%
Κρήτη	Πλήρης	192.523	189.086	200.590	217.019	229.703	238.866	24%
	Μερική	19.693	20.048	19.948	17.785	17.552	14.118	-28%
Δυτική Ελλάδα	Πλήρης	185.959	187.878	182.492	194.975	197.743	197.020	6%
	Μερική	14.928	18.313	22.932	21.838	20.438	17.663	18%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Πλήρης	180.984	186.703	185.798	192.428	200.687	200.265	11%
	Μερική	14.006	11.198	14.863	13.350	12.679	14.383	3%
Πελοπόννησος	Πλήρης	169.630	175.315	179.399	188.528	193.884	199.489	18%
	Μερική	19.036	17.922	16.888	16.451	14.301	11.942	-37%
Στερεά Ελλάδα	**Πλήρης**	**159.975**	**164.851**	**158.394**	**164.427**	**170.157**	**176.667**	**10%**
	Μερική	**13.106**	**16.156**	**19.977**	**23.543**	**21.093**	**17.501**	**34%**
Νότιο Αιγαίο	Πλήρης	117.501	126.101	122.595	120.470	119.637	121.418	3%
	Μερική	6.324	6.238	7.191	7.252	11.933	11.555	83%
Ήπειρος	Πλήρης	96.618	98.203	98.147	98.171	103.919	105.495	9%
	Μερική	7.328	7.069	8.392	6.464	5.015	7.253	-1%
Δυτική Μακεδονία	Πλήρης	75.142	74.739	73.448	76.167	78.647	79.978	6%
	Μερική	7.328	6.504	7.645	8.358	7.601	7.107	-3%
Ιόνια Νησιά	Πλήρης	67.172	69.862	71.461	68.465	75.192	74.137	10%
	Μερική	3.941	3.122	4.310	4.721	3.060	3.050	-23%
Βόρειο Αιγαίο	Πλήρης	59.140	61.889	64.290	64.933	67.009	70.071	18%
	Μερική	3.123	3.077	3.078	4.441	3.941	4.746	52%
Ελλάδα	**Πλήρης**	**3.200.573**	**3.267.448**	**3.310.502**	**3.383.425**	**3.475.509**	**3.550.414**	**11%**
	Μερική	**335.667**	**343.244**	**363.057**	**369.249**	**352.512**	**360.616**	**7%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους απασχόλησης ενώ στην μερική η εικόνα είναι μικτή. Για την πλήρη απασχόληση οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+24%, από 193 χιλ. το 2014 σε 239 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+18%, από 59 χιλ. το 2014 σε 70 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+18%, από 170 χιλ. το 2014 σε 199 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+12%, από 515 χιλ. το 2014 σε 576 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+11%, από 198 χιλ. το 2014 σε 220 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+10%, από 67 χιλ. το 2014 σε 74 χιλ. το 2019). Για την μερική απασχόληση πτώση καταγράφεται στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (-37%, από 19 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019), Κρήτης (-28%, από 20 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-23%, από 4 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (-6%, από 36 χιλ.

το 2014 σε 34 χιλ. το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (-3%, από 7 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) και Ηπείρου (-1%, από 7 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) ενώ αντίθετα αύξηση σημειώνεται στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+3%, από 14 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019), Αττικής (+6%, από 143 χιλ. το 2014 σε 151 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+18%, από 15 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+34%, από 13 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+37%, από 49 χιλ. το 2014 σε 6 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+52%, από 3 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+83%, από 6 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019).

Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Κρήτης (7%), Θεσσαλίας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Πελοποννήσου (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2019

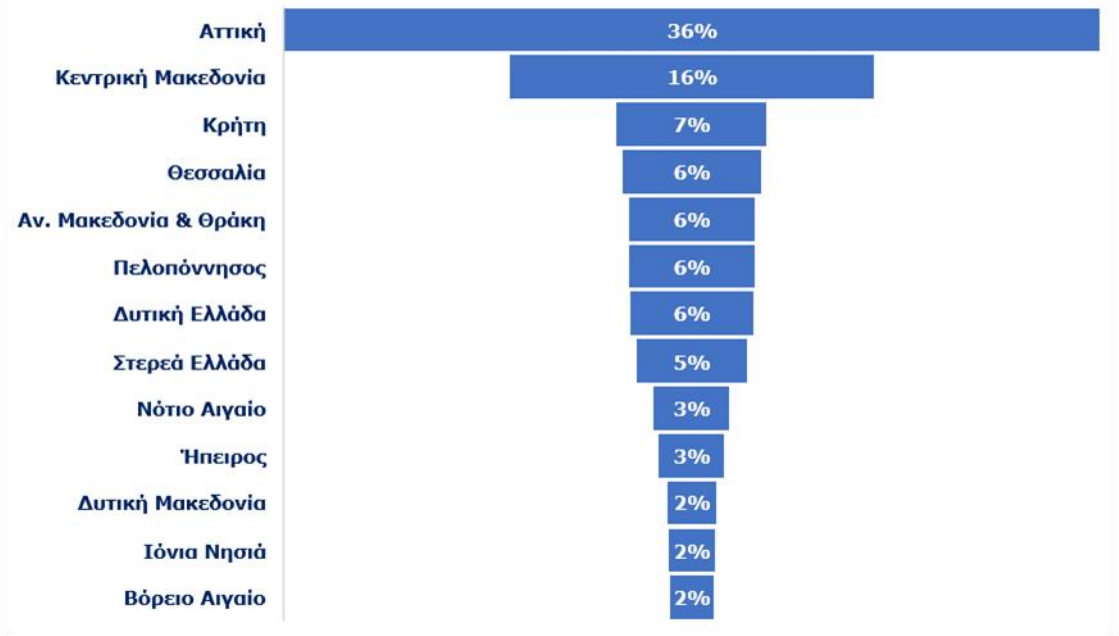

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (42%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Θεσσαλίας (9%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (1%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2019

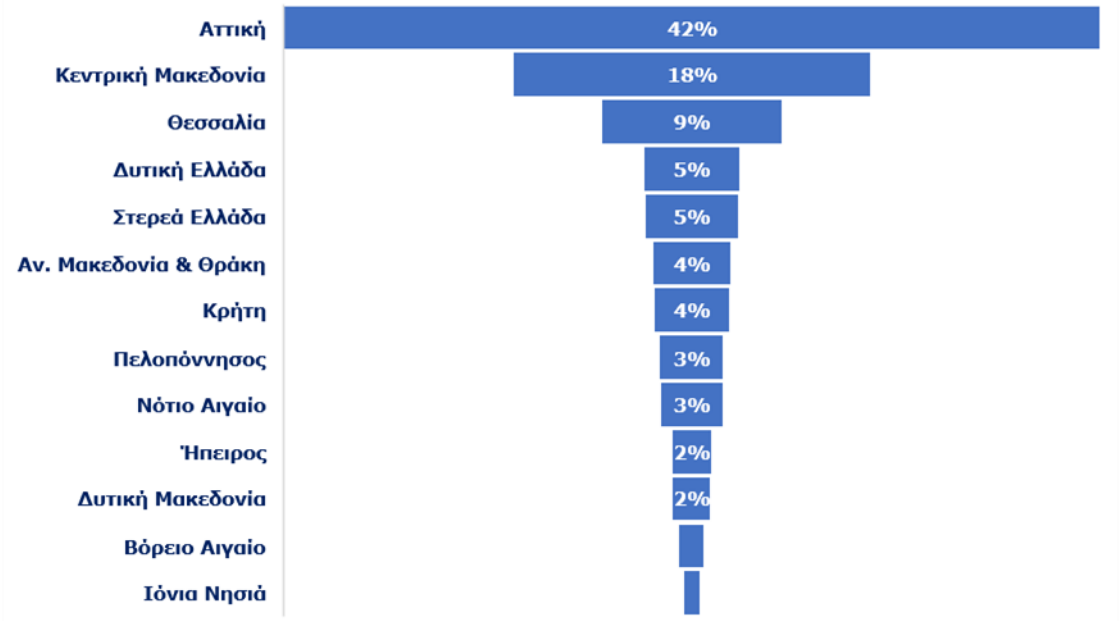

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας την περίοδο 2014-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 160 χιλ. το 2014 σε 177 χιλ. το 2019) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής αύξηση κατά +34% (από 13 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στους Λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 149 χιλ. το 2014 σε 162 χιλ. το 2019) ενώ οι μερικής αύξηση κατά +26% (από 12 χιλ. το 2014 σε 15 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι πλήρης αύξηση κατά +23% (από 9 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019) και οι μερικής αύξηση κατά +170% (από 822 απασχολούμενους το 2014 σε 2 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι πλήρης αύξηση κατά +121% (από 1 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019) και οι μερικής μείωση κατά -32% (από 332 απασχολούμενους το 2014 σε 226 απασχολούμενους το 2019).

Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	149.213	152.205	145.882	151.211	158.575	162.043	9%
	Μερική	11.952	14.703	17.274	19.014	17.876	15.059	26%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Πλήρης	9.375	11.218	11.622	11.617	9.488	11.561	23%
	Μερική	822	1.391	2.644	4.529	3.166	2.215	170%
Καταλύματα	Πλήρης	1.387	1.428	890	1.598	2.094	3.063	121%
	Μερική	332	62	58	0	51	226	-32%
Στερεά Ελλάδα	**Πλήρης**	**159.975**	**164.851**	**158.394**	**164.427**	**170.157**	**176.667**	**10%**
	Μερική	**13.106**	**16.156**	**19.977**	**23.543**	**21.093**	**17.501**	**34%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2014-2019, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους (από 93% το 2014 σε 91% το 2019) εμφάνισαν υψηλότερο μερίδιο έναντι των μερικής απασχόλησης (από 7% το 2014 σε 9% 2019).

Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2014-2019

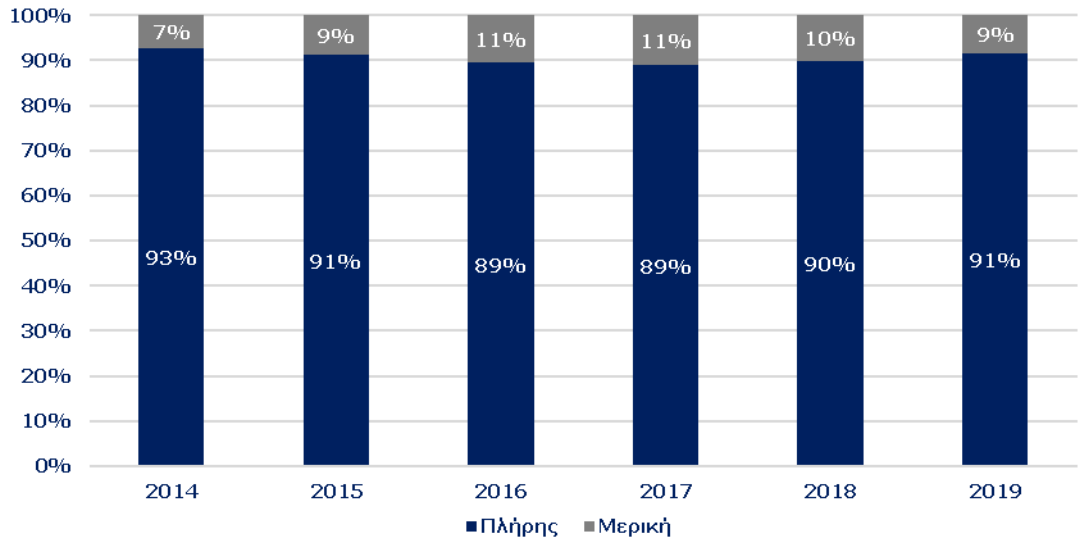

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στην εστίαση, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 92% το 2014 σε 84% το 2019) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 8% το 2014 σε 16% το 2019).

Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2014-2019

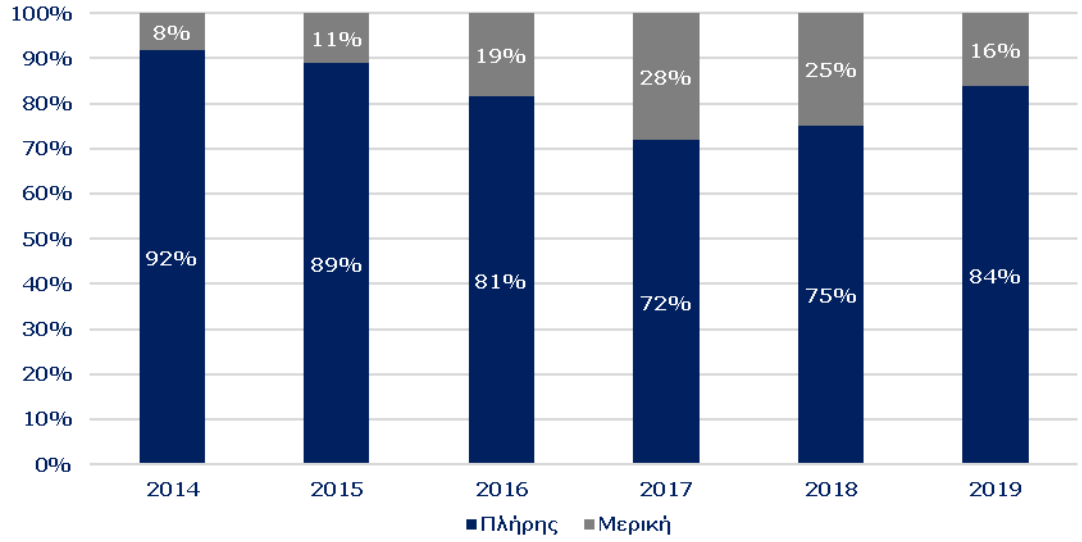

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τους απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 81% το 2014 σε 93% το 2019) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 19% το 2014 σε 7% το 2019).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2014-2019

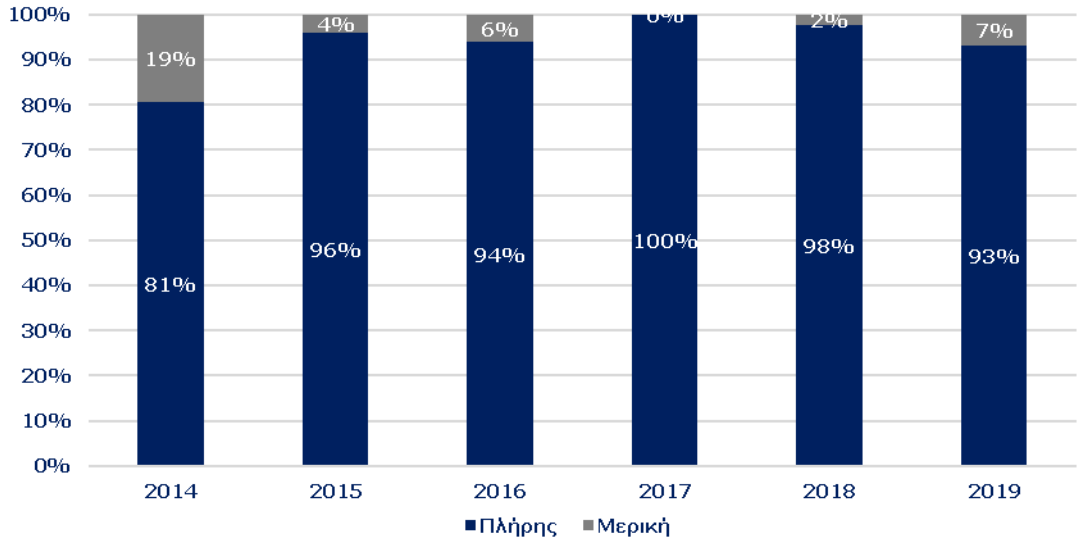

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας η μερική απασχόληση είναι πιο έντονη στις δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης και στους λοιπούς κλάδους απ' ότι στα καταλύματα.

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων την περίοδο 2014-2019, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 2,1 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +11% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Αττική	Άνδρες	746.304	747.590	761.640	765.108	787.140	808.049	8%
	Γυναίκες	579.582	588.306	598.612	600.882	591.388	634.317	9%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	328.626	344.547	353.239	366.021	377.751	371.786	13%
	Γυναίκες	234.770	256.209	265.574	259.963	264.299	270.905	15%
Θεσσαλία	Άνδρες	140.217	134.903	135.748	148.107	149.311	150.333	7%
	Γυναίκες	93.284	94.863	96.909	102.807	103.942	102.915	10%
Κρήτη	Άνδρες	121.389	121.631	126.665	134.634	141.671	143.067	18%
	Γυναίκες	90.826	87.503	93.874	100.170	105.584	109.917	21%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρες	123.434	123.993	127.845	135.734	136.061	132.765	8%
	Γυναίκες	77.453	82.198	77.578	81.080	82.120	81.918	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	114.609	115.996	117.700	122.799	125.073	126.742	11%
	Γυναίκες	80.382	81.905	82.961	82.979	88.293	87.906	9%
Πελοπόννησος	Άνδρες	110.137	111.743	114.954	120.559	123.358	123.344	12%
	Γυναίκες	78.529	81.494	81.332	84.420	84.827	88.087	12%
Στερεά Ελλάδα	**Άνδρες**	**107.613**	**112.313**	**114.230**	**116.308**	**119.852**	**125.121**	**16%**
	Γυναίκες	**65.468**	**68.694**	**64.140**	**71.662**	**71.398**	**69.047**	**5%**
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	70.761	77.739	78.651	75.746	77.396	77.847	10%
	Γυναίκες	53.064	54.601	51.134	51.976	54.174	55.126	4%
Ήπειρος	Άνδρες	59.650	61.830	62.916	60.845	62.316	64.717	8%
	Γυναίκες	44.297	43.442	43.623	43.790	46.618	48.031	8%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	50.706	50.592	50.643	51.777	51.742	53.017	5%
	Γυναίκες	31.765	30.651	30.451	32.748	34.506	34.068	7%
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	42.757	41.230	42.379	41.352	44.488	44.712	5%
	Γυναίκες	28.356	31.753	33.392	31.834	33.764	32.476	15%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	39.851	42.255	42.688	41.758	42.056	44.827	12%
	Γυναίκες	22.412	22.711	24.681	27.616	28.894	29.989	34%
Ελλάδα	**Άνδρες**	**2.056.053**	**2.086.363**	**2.129.297**	**2.180.747**	**2.238.215**	**2.266.326**	**10%**
	Γυναίκες	**1.480.187**	**1.524.330**	**1.544.262**	**1.571.927**	**1.589.806**	**1.644.704**	**11%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, σε όλες τις Περιφέρειες σημειώθηκε αύξηση των ανδρών και γυναικών. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στους άνδρες απασχολούμενους καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+18%, από 121 χιλ. το 2014 σε 143 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+13%, από 329 χιλ. το 2014 σε 372 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+12%, από 110 χιλ. το 2014 σε 123 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+12%, από 40 χιλ. το 2014 σε 45 χιλ. το 2019) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+34%, από 22 χιλ. το 2014 σε 30 χιλ. το 2019), Κρήτης (+21%, από 91 χιλ. το 2014 σε 110 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+15%, από 28 χιλ. το 2014 σε 32 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+15%, από 235 χιλ. το 2014 σε 271 χιλ. το 2019).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (7%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Στερεάς Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

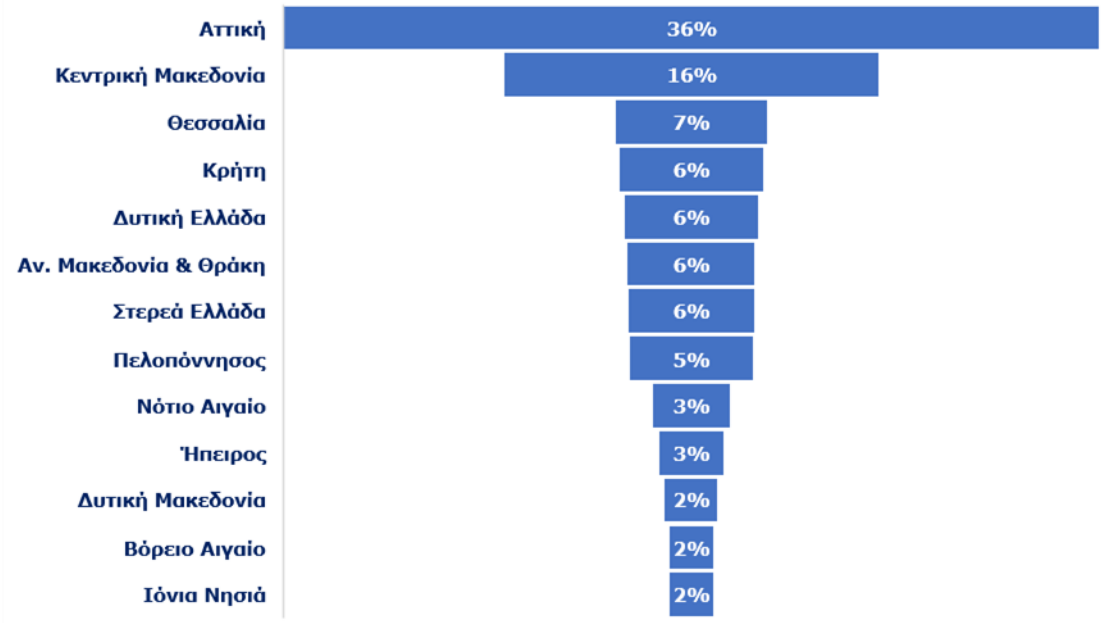

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2019, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (39%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Κρήτης (7%), Θεσσαλίας (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

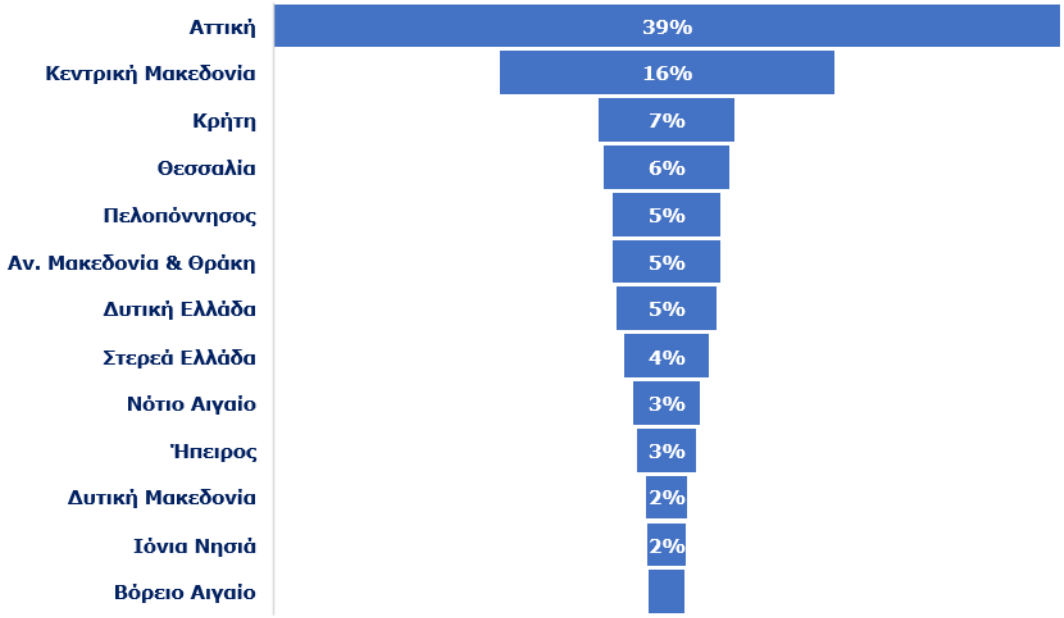

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας την περίοδο 2014-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +16% (από 108 χιλ. το 2014 σε 125 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +5% (από 65 χιλ. το 2014 σε 69 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +14% (από 101 χιλ. το 2014 σε 115 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +3% (από 60 χιλ. το 2014 σε 62 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι άνδρες απασχολούμενοι αύξηση κατά +48% (από 6 χιλ. το 2014 σε 8 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +20% (από 5 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι άνδρες αύξηση κατά +53% (από 1 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +145% (από 711 απασχολούμενες το 2014 σε 2 χιλ. το 2019).

Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	100.991	105.190	106.433	106.747	110.966	115.287	14%
	Γυναίκες	60.174	61.718	56.724	63.479	65.484	61.815	3%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	5.614	6.445	7.572	9.011	8.116	8.289	48%
	Γυναίκες	4.583	6.164	6.694	7.135	4.538	5.488	20%
Καταλύματα	Άνδρες	1.008	678	226	550	770	1.545	53%
	Γυναίκες	711	812	722	1.048	1.376	1.745	145%
Στερεά Ελλάδα	**Άνδρες**	**107.613**	**112.313**	**114.230**	**116.308**	**119.852**	**125.121**	**16%**
	Γυναίκες	**65.468**	**68.694**	**64.140**	**71.662**	**71.398**	**69.047**	**5%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στους λοιπούς κλάδους την περίοδο 2014-2019, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 63% το 2014 σε 65% το 2019) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 37% το 2014 σε 35% το 2019).

Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

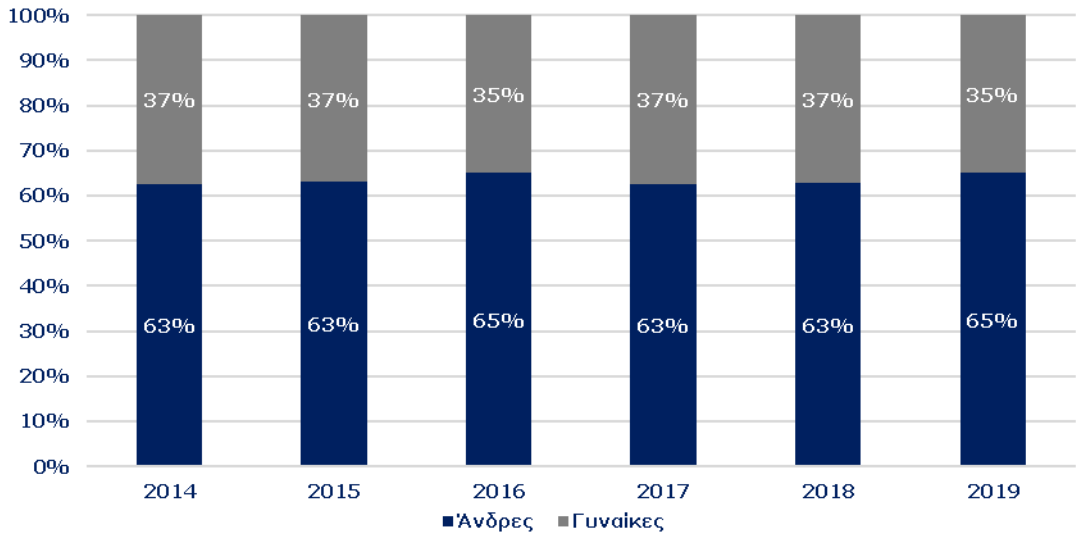

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Παρόμοια είναι η εικόνα στην εστίαση, με τους άνδρες απασχολούμενους να εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (από 55% το 2014 σε 60% το 2019) σε σύγκριση με αυτά των γυναικών (από 45% το 2014 σε 40% το 2019).

Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

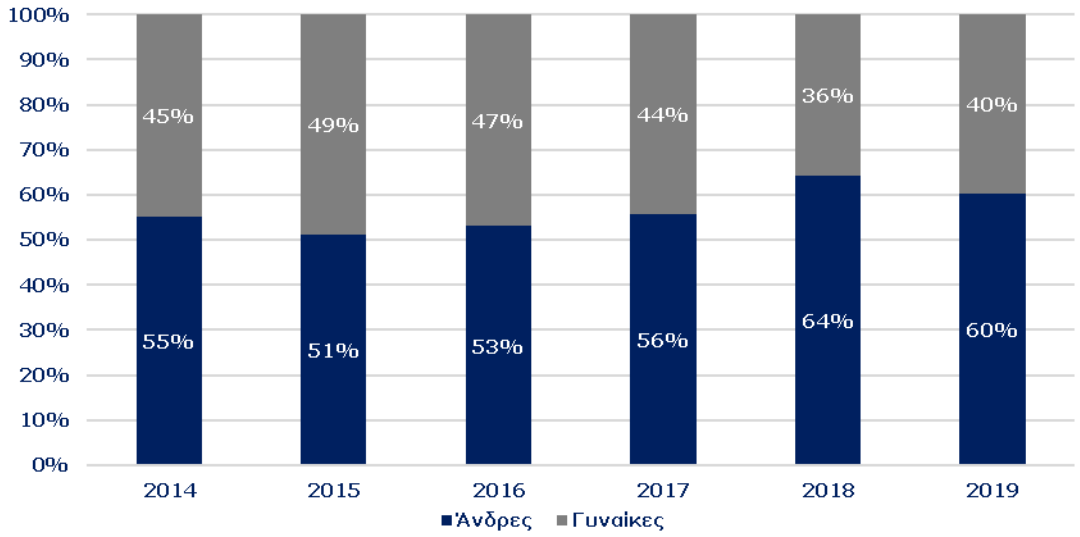

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε αντίθεση με τους λοιπούς κλάδους και την εστίαση, οι γυναίκες απασχολούμενες στον κλάδο των καταλυμάτων εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (από 54% το 2015 σε 53% το 2019) σε σύγκριση με αυτά των ανδρών (από 46% το 2015 σε 47% το 2019). Εξαίρεση αποτέλεσε μόνο το 2014 (Άνδρες 59% και Γυναίκες 41%).

Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

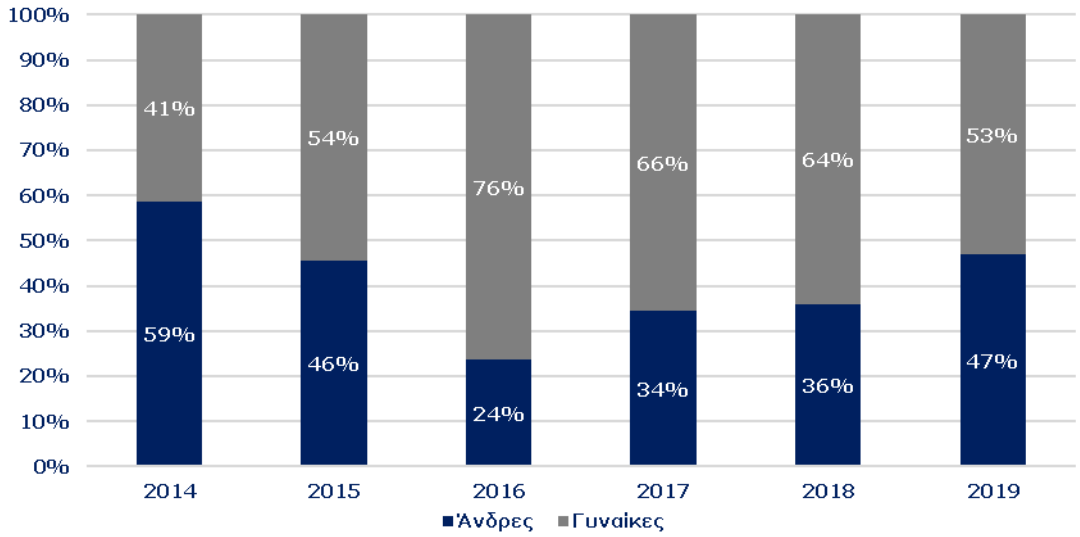

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-3%, από 808 χιλ. το 2014 σε 786 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+4%, από 146 χιλ. το 2014 σε 151 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+5%, από 1,1 εκατ. το 2014 σε 1,2 εκατ. το 2019), 45-54 ετών (+17%, από 970 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019) και 55+ (+35%, από 510 χιλ. το 2014 σε 687 χιλ. το 2019).

Επιμέρους, μείωση σημειώθηκε στις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-17%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%), Πελοποννήσου (-31%), Νοτίου Αιγαίου (-16%) και Δυτικής Μακεδονίας (-13%), στις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Αττικής (-8%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-1%), Νοτίου Αιγαίου (-8%), Ηπείρου (-6%), Δυτικής Μακεδονίας (-21%) και Ιονίων Νήσων (-6%) και στις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-8%), Δυτικής Ελλάδας (-6%) και Δυτικής Μακεδονίας (-6%).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2014–2019, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (+33%, από 7 χιλ. το 2014 σε 9 χιλ. το 2019), Ηπείρου (+21%, από 2 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+11%, από 4 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (+15%, από 44 χιλ. το 2014 σε 51 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+13%, από 16 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+15%, από 66 χιλ. το 2014 σε 76 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+13%, από 17 χιλ. το 2014 σε 20 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 55 χιλ. το 2014 σε 60 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+30%, από 54 χιλ. το 2014 σε 70 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+26%, από 15 χιλ. το 2014 σε 19 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+20%, από 162 χιλ. το 2014 σε 193 χιλ. το 2019) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+46%, από 30 χιλ. το 2014 σε 43 χιλ. το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+46%, από 12 χιλ. το 2014 σε 17 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+41%, από 32 χιλ. το 2014 σε 45 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+41%, από 16 χιλ. το 2014 σε 23 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+40%, από 80 χιλ. το 2014 σε 112 χιλ. το 2019), του Βορείου Αιγαίου (+40%, από 10 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019) και Αττικής (+39%, από 158 χιλ. το 2014 σε 218 χιλ. το 2019).

Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Αττική	15-24	52.006	49.544	48.173	49.433	50.602	57.161	10%
	25-34	328.441	324.892	327.740	315.406	308.862	301.567	-8%
	35-44	430.401	435.152	448.226	441.117	442.690	449.035	4%
	45-54	357.506	369.588	373.678	386.461	387.585	416.252	16%
	55+	157.532	156.719	162.434	173.572	188.788	218.351	39%
Κεντρική Μακεδονία	15-24	21.447	20.242	17.261	22.805	23.834	23.636	10%
	25-34	124.891	128.351	123.893	123.450	126.267	126.150	1%
	35-44	175.691	187.973	197.506	194.959	193.576	187.775	7%
	45-54	161.659	173.447	184.147	189.811	192.759	193.294	20%
	55+	79.709	90.743	96.005	94.959	105.614	111.836	40%
Θεσσαλία	15-24	7.050	7.677	8.188	11.134	9.917	9.373	33%
	25-34	44.092	48.188	46.818	48.322	49.469	50.918	15%
	35-44	72.990	71.309	70.062	72.521	71.057	67.239	-8%
	45-54	63.793	63.656	66.656	70.111	70.960	73.557	15%
	55+	45.576	38.936	40.932	48.826	51.850	52.162	14%
Κρήτη	15-24	10.845	10.256	10.897	11.364	12.130	11.792	9%
	25-34	51.400	48.372	48.725	50.506	51.939	51.598	0%
	35-44	66.248	64.886	69.776	73.806	76.697	76.167	15%
	45-54	54.175	56.043	57.630	62.167	67.298	70.319	30%
	55+	29.546	29.577	33.511	36.960	39.192	43.109	46%
Δυτική Ελλάδα	15-24	8.554	9.704	10.589	10.165	8.360	7.122	-17%
	25-34	42.507	42.399	42.353	44.622	43.195	42.604	0%
	35-44	62.442	63.726	61.397	62.152	61.199	58.683	-6%
	45-54	55.762	55.508	54.367	57.372	58.948	61.730	11%
	55+	31.623	34.855	36.717	42.503	46.479	44.545	41%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24	9.647	8.444	7.678	9.312	9.497	9.036	-6%
	25-34	45.489	44.626	42.837	42.718	44.365	44.998	-1%
	35-44	54.697	58.169	58.431	58.107	60.264	59.987	10%
	45-54	52.893	54.984	56.717	58.653	58.977	58.758	11%
	55+	32.265	31.678	34.998	36.988	40.262	41.869	30%
Πελοπόννησος	15-24	7.059	6.318	4.366	5.922	4.779	4.861	-31%
	25-34	35.504	34.438	34.377	37.861	38.100	36.827	4%
	35-44	54.016	54.864	55.943	58.524	57.419	57.402	6%
	45-54	56.085	58.126	58.962	59.641	61.724	64.851	16%
	55+	36.002	39.491	42.639	43.030	46.164	47.490	32%
Στερεά Ελλάδα	**15-24**	**7.077**	**7.587**	**7.930**	**8.098**	**5.955**	**7.082**	**0%**
	25-34	**36.565**	**39.369**	**38.192**	**38.601**	**38.874**	**37.929**	**4%**
	35-44	**53.096**	**54.978**	**52.666**	**55.290**	**56.333**	**57.861**	**9%**
	45-54	**49.330**	**50.973**	**51.802**	**53.896**	**57.187**	**56.595**	**15%**
	55+	**27.013**	**28.100**	**27.780**	**32.086**	**32.901**	**34.701**	**28%**
Νότιο Αιγαίο	15-24	8.884	7.919	8.891	8.240	8.398	7.445	-16%
	25-34	32.999	37.132	30.199	29.333	30.545	30.316	-8%
	35-44	35.297	40.028	38.812	37.527	36.737	37.849	7%
	45-54	30.554	29.600	31.038	32.815	33.457	34.697	14%
	55+	16.092	17.661	20.847	19.807	22.434	22.665	41%
Ήπειρος	15-24	2.441	2.469	2.602	2.470	3.455	2.963	21%
	25-34	21.085	21.079	20.679	19.329	19.360	19.796	-6%
	35-44	32.577	32.804	31.633	31.650	33.561	34.789	7%
	45-54	28.795	30.086	31.182	31.869	31.977	32.437	13%
	55+	19.049	18.833	20.444	19.316	20.581	22.764	20%
Δυτική Μακεδονία	15-24	3.132	4.145	4.147	3.487	2.452	2.727	-13%
	25-34	15.353	14.190	13.669	14.802	13.807	12.196	-21%
	35-44	27.103	25.668	24.750	23.422	24.951	25.596	-6%
	45-54	25.381	24.827	25.532	26.528	28.697	29.727	17%
	55+	11.501	12.414	12.995	16.285	16.342	16.838	46%
Ιόνια Νησιά	15-24	3.566	2.504	3.514	3.204	3.564	3.971	11%
	25-34	14.089	14.175	15.885	14.171	13.347	13.302	-6%
	35-44	20.036	20.636	21.471	20.442	20.998	21.066	5%
	45-54	19.207	21.158	20.327	19.939	22.154	22.465	17%
	55+	14.215	14.510	14.574	15.430	18.189	16.383	15%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	3.891	3.296	3.583	2.533	2.896	4.246	9%
	25-34	16.030	17.602	16.180	16.080	16.374	18.107	13%
	35-44	17.439	17.419	18.083	17.985	18.317	19.772	13%
	45-54	14.959	16.039	18.147	19.012	18.399	18.812	26%
	55+	9.944	10.610	11.376	13.763	14.963	13.879	40%
Ελλάδα	**15-24**	**145.598**	**140.105**	**137.817**	**148.168**	**145.838**	**151.415**	**4%**
	25-34	**808.445**	**814.814**	**801.547**	**795.202**	**794.503**	**786.309**	**-3%**
	35-44	**1.102.033**	**1.127.613**	**1.148.755**	**1.147.503**	**1.153.798**	**1.153.220**	**5%**
	45-54	**970.098**	**1.004.035**	**1.030.186**	**1.068.275**	**1.090.122**	**1.133.493**	**17%**
	55+	**510.066**	**524.125**	**555.254**	**593.526**	**643.759**	**686.593**	**35%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 35-44 ετών (29%) και 45-54 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 25-34 ετών (20%), 55+ ετών (18%) και 15-24 ετών (4%).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή ομάδα, 2019

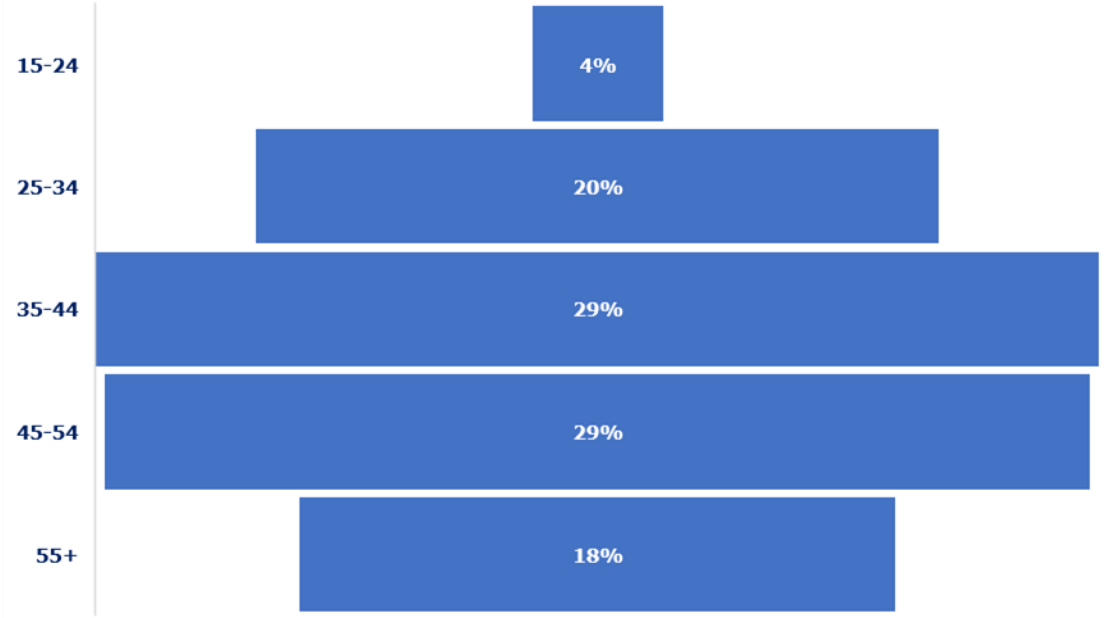

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης

Η εικόνα στις ηλικιακές ομάδες για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι θετική, 15-24 ετών (+0,1%, από 7 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019), 25-34 ετών (+4%, από 37 χιλ. το 2014 σε 38 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+9%, από 53 χιλ. το 2014 σε 58 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+15%, από 49 χιλ. το 2014 σε 57 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+28%, από 27 χιλ. το 2014 σε 35 χιλ. το 2019). Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους Λοιπούς είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-24 ετών (-7%, από 6 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικίες: 25-34 ετών (+3%, από 32 χιλ. το 2014 σε 33 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+4%, από 51 χιλ. το 2014 σε 53 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+15%, από 47 χιλ. το 2014 σε 54 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+26%, από 25 χιλ. το 2014 σε 32 χιλ. το 2019). Στην εστίαση όλες οι ηλικίες σημειώνουν αύξηση, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-3%, από 4 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικίες: 15-24 ετών (+41%, από 1 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+138%, από 2 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+19%, από 2 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+33%, από 1 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019). Στα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-100%, από 71 απασχολούμενους το 2014 σε 0 απασχολούμενους το 2019) και 45-54 ετών (-7%, από 522 απασχολούμενους το 2014 σε 484 απασχολούμενους το 2019) να σημειώνουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (+219%, από 279 απασχολούμενους το 2014 σε 890 απασχολούμενους το 2019), 35-44 ετών (+95%, από 564 απασχολούμενους το 2014 σε 1 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+187%, από 284 απασχολούμενους το 2014 σε 815 απασχολούμενους το 2019) αύξηση.

Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	15-24	5.801	6.241	6.481	5.232	4.023	5.378	-7%
	25-34	32.181	34.359	34.249	33.337	35.050	33.039	3%
	35-44	50.773	51.727	48.802	51.457	52.250	52.580	4%
	45-54	46.953	48.324	48.005	50.241	53.686	53.905	15%
	55+	25.457	26.256	25.620	29.958	31.442	32.200	26%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	15-24	1.206	1.194	1.449	2.713	1.634	1.704	41%
	25-34	4.105	4.815	3.864	4.838	3.659	4.000	-3%
	35-44	1.760	2.884	3.494	3.445	3.272	4.180	138%
	45-54	1.855	2.094	3.480	3.163	2.972	2.206	19%
	55+	1.272	1.623	1.980	1.987	1.117	1.686	33%
Καταλύματα	15-24	71	152	0	152	299	0	-100%
	25-34	279	194	80	426	165	890	219%
	35-44	564	367	370	387	811	1.100	95%
	45-54	522	555	318	492	529	484	-7%
	55+	284	222	180	141	342	815	187%
Στερεά Ελλάδα	**15-24**	**7.077**	**7.587**	**7.930**	**8.098**	**5.955**	**7.082**	**0%**
	25-34	**36.565**	**39.369**	**38.192**	**38.601**	**38.874**	**37.929**	**4%**
	35-44	**53.096**	**54.978**	**52.666**	**55.290**	**56.333**	**57.861**	**9%**
	45-54	**49.330**	**50.973**	**51.802**	**53.896**	**57.187**	**56.595**	**15%**
	55+	**27.013**	**28.100**	**27.780**	**32.086**	**32.901**	**34.701**	**28%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων για τους λοιπούς κλάδους της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 35-44 ετών (από 32% το 2014 σε 30% το 2019), 45-54 ετών (από 29% το 2014 σε 30% το 2019), 25-34 ετών (από 20% το 2014 σε 19% το 2019) και 55+ ετών (από 16% το 2014 σε 18% το 2019). Μικρά είναι τα μερίδια που καταγράφονται στις ηλικίες 15-24 ετών (από 4% το 2014 σε 3% το 2019).

Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2014-2019

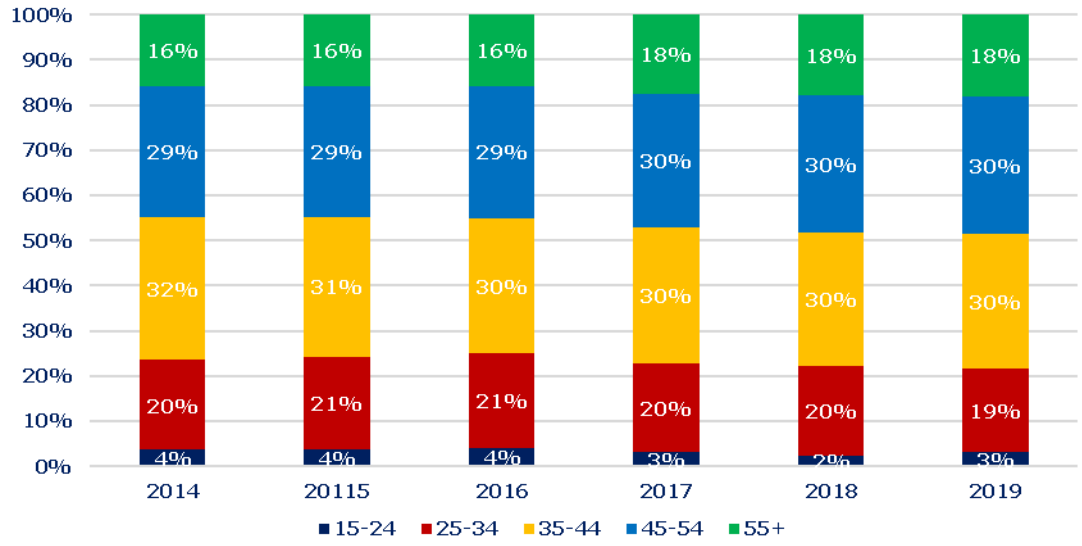

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 40% το 2014 σε 29% το 2019), 35-44 ετών (από 17% το 2014 σε 30% το 2019). Μικρότερα είναι τα μερίδια στις ηλικίες 45-54 ετών (από 18% το 2014 σε 16% το 2019), 15-24 ετών (από 12% το 2014 σε 12% το 2019) και 55+ ετών (από 12% το 2014 σε 12% το 2019).

Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2014-2019

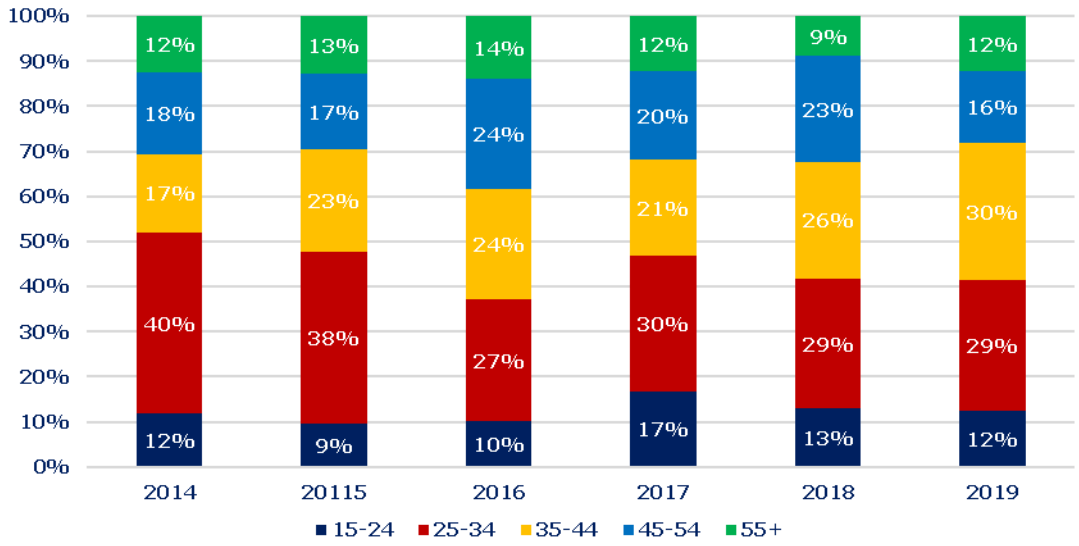

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα, παρατηρούμε διακυμάνσεις από έτος σε έτος. Συγκεκριμένα: 15-24 ετών (από 4% το 2014 σε 0% το 2019), 25-34 ετών (από 16% το 2014 σε 27% το 2019), 35-44 ετών (από 33% το 2014 σε 33% το 2019), 45-54 ετών (από 30% το 2014 σε 15% το 2019) και 55+ ετών (από 17% το 2014 σε 25% το 2019).

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2014-2019

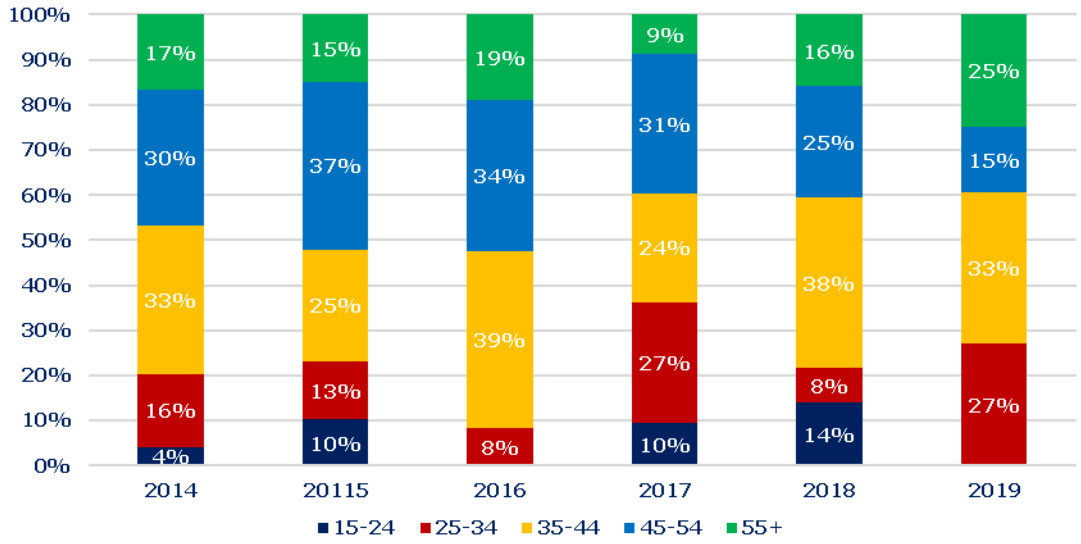

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας η εστίαση προσφέρει μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης στις νεότερες ηλικίες (15-34 ετών) απ' ότι οι λοιποί κλάδοι και τα καταλύματα.

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -36% (από 1.274 χιλ. το 2014 σε 819 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (-50%, από 67 χιλ. το 2014 σε 33 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (-50%, από 58 χιλ. το 2014 σε 29 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-44%, από 19 χιλ. το 2014 σε 11 χιλ. το 2019), Ηπείρου (-42%, από 38 χιλ. το 2014 σε 22 χιλ. το 2019), Αττικής (-41%, από 499 χιλ. το 2014 σε 294 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-36%, από 63 χιλ. το 2014 σε 40 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 62 χιλ. το 2014 σε 41 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-32%, από 31 χιλ. το 2014 σε 21 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (-31%, από 227 χιλ. το 2014 σε 157 χιλ. το 2019). Οι χαμηλότερες μειώσεις καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 31 χιλ. το 2014 σε 28 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (-11%, από 18 χιλ. το 2014 σε 16 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-16%, από 81 χιλ. το 2014 σε 68 χιλ. το 2019) και Θεσσαλίας (-28%, από 79 χιλ. το 2014 σε 58 χιλ. το 2019).

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2019, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (12%), Ιονίων Νήσων (12%) και Πελοποννήσου (12%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (25%), Δυτικής Ελλάδας (24%) και Κεντρικής Μακεδονίας (20%).

Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019					
	2014		2019		
Περιφέρεια	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	%Δ των ανέργων 2014-2019
Αττική	499	27%	294	17%	-41%
Κεντρική Μακεδονία	227	29%	157	20%	-31%
Δυτική Ελλάδα	81	29%	68	24%	-16%
Θεσσαλία	79	25%	58	19%	-28%
Στερεά Ελλάδα	**63**	**27%**	**40**	**17%**	**-36%**
Αν. Μακεδονία & Θράκη	62	24%	41	16%	-34%
Κρήτη	67	24%	33	12%	-50%
Πελοπόννησος	58	23%	29	12%	-50%
Δυτική Μακεδονία	31	28%	28	25%	-10%
Ήπειρος	38	27%	22	16%	-42%
Νότιο Αιγαίο	31	20%	21	14%	-32%
Βόρειο Αιγαίο	18	22%	16	18%	-11%
Ιόνια Νησιά	19	21%	11	12%	-44%
Σύνολο	**1.274**	**26%**	**819**	**17%**	**-36%**

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (19%), Δυτικής Ελλάδας (8%), Θεσσαλίας (7%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

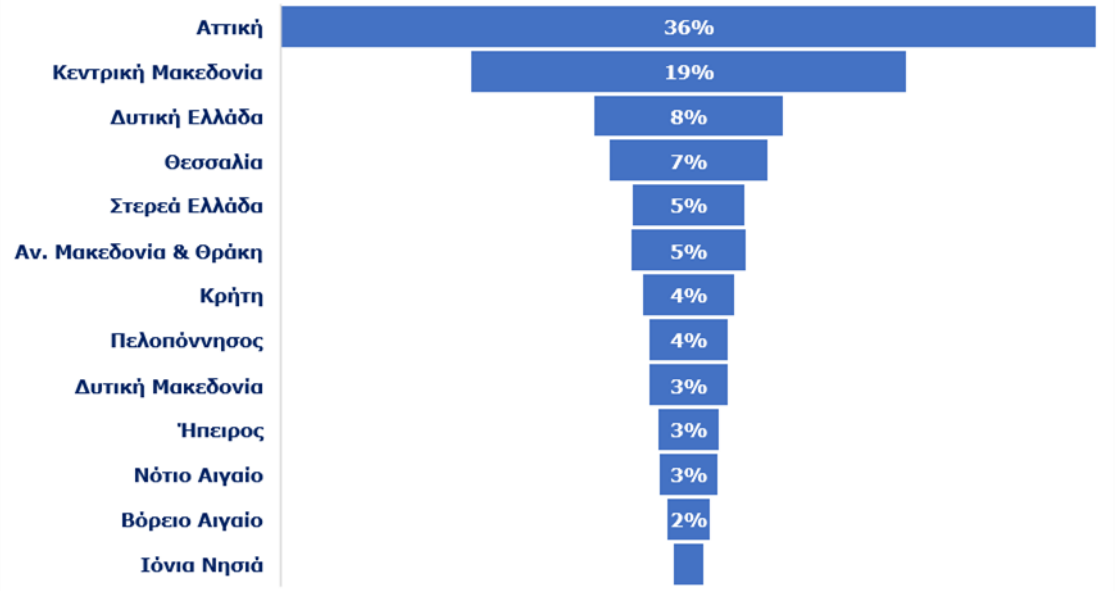

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας καταγράφει το 5% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2014-2019 μείωση κατά -36% (από 63 χιλ. το 2014 σε 40 χιλ. το 2019). Επιπροσθέτως, εμφανίζει το 2019 το 7ο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας, μαζί με την Περιφέρεια Αττικής, ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (17% έναντι 27% το 2014) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2019

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό[4] Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019							
Περιφέρεια		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	220	394	534	802	204	2.154
	Δωμάτια	31.949	34.893	20.532	20.941	3.197	111.512
	Κλίνες	66.412	70.705	40.151	40.130	6.283	223.681
Κρήτη	Μονάδες	128	330	392	589	180	1.619
	Δωμάτια	23.027	31.936	17.395	19.461	4.548	96.367
	Κλίνες	48.061	63.189	32.838	34.899	8.612	187.599
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	62	157	251	437	73	980
	Δωμάτια	9.156	13.133	14.076	13.624	1.456	51.445
	Κλίνες	18.924	25.890	27.658	26.090	2.843	101.405
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	55	130	282	332	376	1.175
	Δωμάτια	9.307	10.332	10.079	8.638	7.865	46.221
	Κλίνες	19.497	20.710	20.367	17.047	15.415	93.036
Αττική	Μονάδες	38	127	157	241	112	675
	Δωμάτια	6.594	9.962	7.063	7.327	2.181	33.127
	Κλίνες	12.640	19.238	13.118	13.518	4.385	62.899
Πελοπόννησος	Μονάδες	29	134	238	218	66	685
	Δωμάτια	2.949	4.746	6.406	4.902	850	19.853
	Κλίνες	6.287	9.403	12.733	9.311	1.650	39.384
Στερεά Ελλάδα	**Μονάδες**	**8**	**47**	**157**	**249**	**62**	**523**
	Δωμάτια	**685**	**3.008**	**4.982**	**5.622**	**1.088**	**15.385**
	Κλίνες	**1.511**	**5.933**	**9.460**	**10.630**	**2.046**	**29.580**
Θεσσαλία	Μονάδες	29	116	141	195	74	555
	Δωμάτια	1.487	3.582	3.983	4.350	1.351	14.753
	Κλίνες	3.038	7.187	7.865	8.352	2.751	29.193
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	12	31	115	156	72	386
	Δωμάτια	1.185	2.038	3.577	3.361	1.100	11.261
	Κλίνες	2.463	4.191	7.045	6.521	2.144	22.364
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	8	35	134	170	40	387
	Δωμάτια	939	1.839	4.677	3.937	614	12.006
	Κλίνες	1.909	3.515	9.029	7.386	1.167	23.006
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	4	44	105	97	24	274
	Δωμάτια	1.461	2.604	3.188	2.426	295	9.974
	Κλίνες	3.127	5.183	6.036	4.639	578	19.563
Ήπειρος	Μονάδες	14	103	165	128	23	433
	Δωμάτια	1.052	2.096	3.237	2.189	373	8.947
	Κλίνες	2.184	4.435	6.564	4.261	727	18.171
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	3	16	58	37	11	125
	Δωμάτια	61	373	1.439	732	233	2.838
	Κλίνες	137	807	3.157	1.582	783	6.466
Σύνολο	**Μονάδες**	**610**	**1.664**	**2.729**	**3.651**	**1.317**	**9.971**
	Δωμάτια	**89.852**	**120.542**	**100.634**	**97.510**	**25.151**	**433.689**
	Κλίνες	**186.190**	**240.386**	**196.021**	**184.366**	**49.384**	**856.347**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

[4] Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται σε αυτή την Ενότητα προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 9.971 ξενοδοχειακές μονάδες με 433.689 δωμάτια και 856.347 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 66% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.603 ξενοδοχειακές μονάδες).

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (37%) και 3* (27%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (6%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (17%) και 1* (13%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*. Συγκεκριμένα: 5* το 21%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 22% και 1* μόλις το 6%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* το 22%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 22% και 1* το 6%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 6% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (36%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 57% του συνόλου.

Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2019

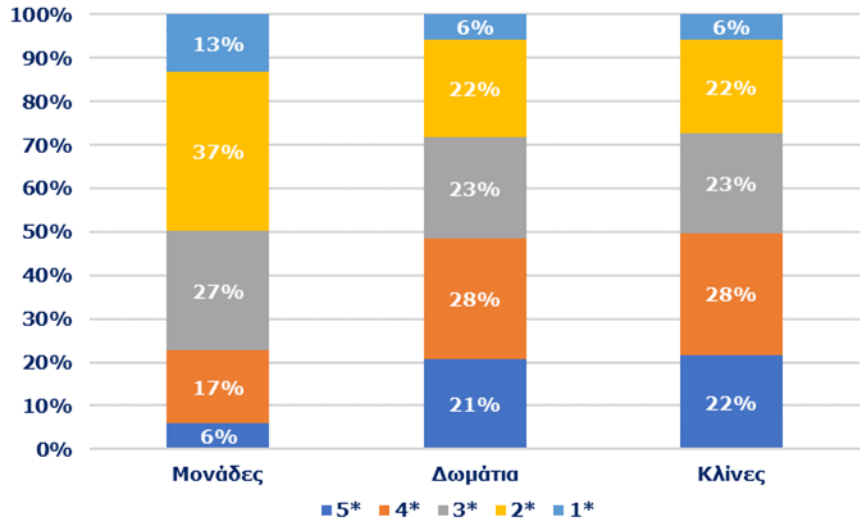

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 2019 το 78% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019

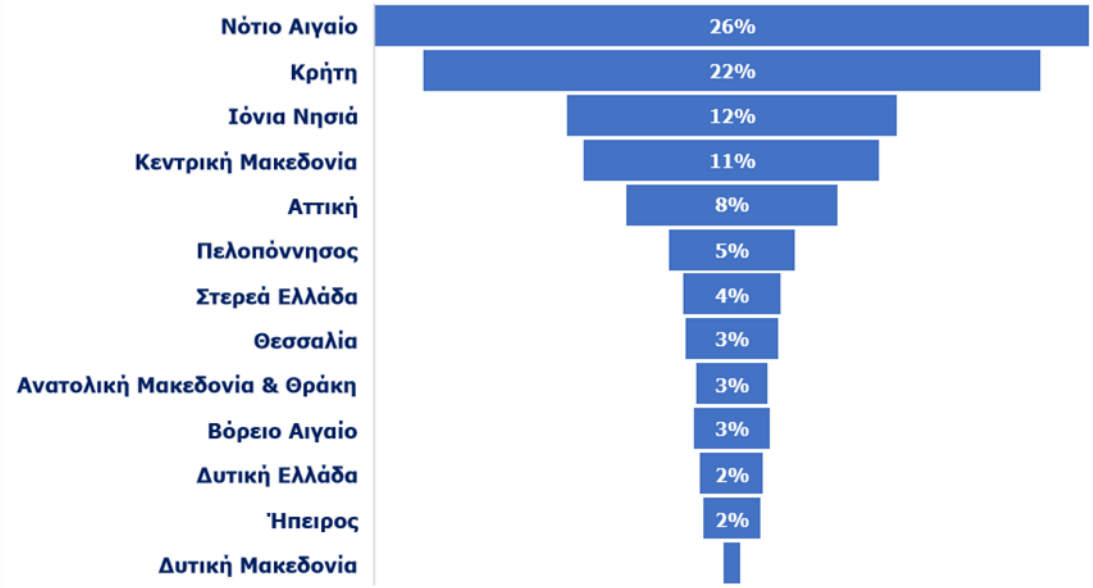

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2019, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+76%), 4* (+18%) και 3* (+8%) και μείωση στα 2* (-20%) και 1* (-14%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2019

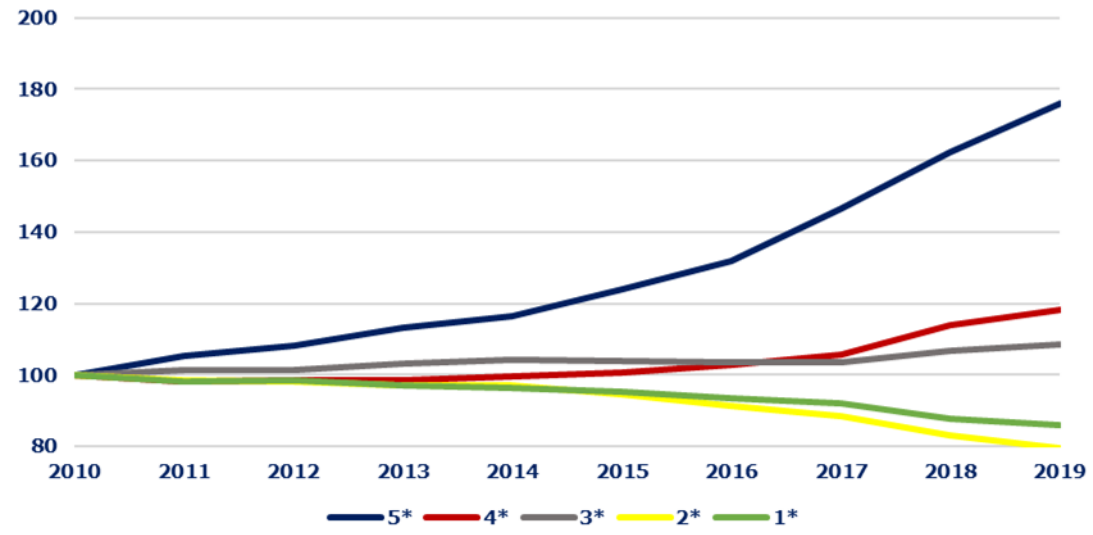

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2019 το 5% των μονάδων, το 4% των δωματίων και το 3% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 523 μονάδες με 15.385 δωμάτια και 29.580 κλίνες.

Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Ξενοδοχειακό δυναμικό 2019							
Ενότητα		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Εύβοιας	Μονάδες	2	21	72	125	25	**245**
	Δωμάτια	215	1.686	3.180	3.153	499	**8.733**
	Κλίνες	430	3.360	6.090	6.002	950	**16.832**
Φθιώτιδας	Μονάδες	1	5	11	78	26	**121**
	Δωμάτια	226	197	367	1.598	446	**2.834**
	Κλίνες	493	420	707	2.994	828	**5.442**
Φωκίδας	Μονάδες	0	12	38	27	5	**82**
	Δωμάτια	0	801	757	481	47	**2.086**
	Κλίνες	0	1.500	1.394	918	89	**3.901**
Ευρυτανία	Μονάδες	3	2	24	9	2	**40**
	Δωμάτια	197	27	446	166	42	**878**
	Κλίνες	494	74	835	305	75	**1.783**
Βοιωτίας	Μονάδες	2	7	12	10	4	**35**
	Δωμάτια	47	297	232	224	54	**854**
	Κλίνες	94	579	434	411	104	**1.622**
Σύνολο	**Μονάδες**	**8**	**47**	**157**	**249**	**62**	**523**
	Δωμάτια	**685**	**3.008**	**4.982**	**5.622**	**1.088**	**15.385**
	Κλίνες	**1.511**	**5.933**	**9.460**	**10.630**	**2.046**	**29.580**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (48%) και 3* (30%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 1* (12%), 4* (9%) και 5* (2%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι: 5* (4%), 4* (20%), 3* (32%), 2* (37%) και 1* (7%).

Παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες, 5* (5%), 4* (20%), 3* (32%), 2* (36%) και 1* (7%).

Διάγραμμα 28: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2019

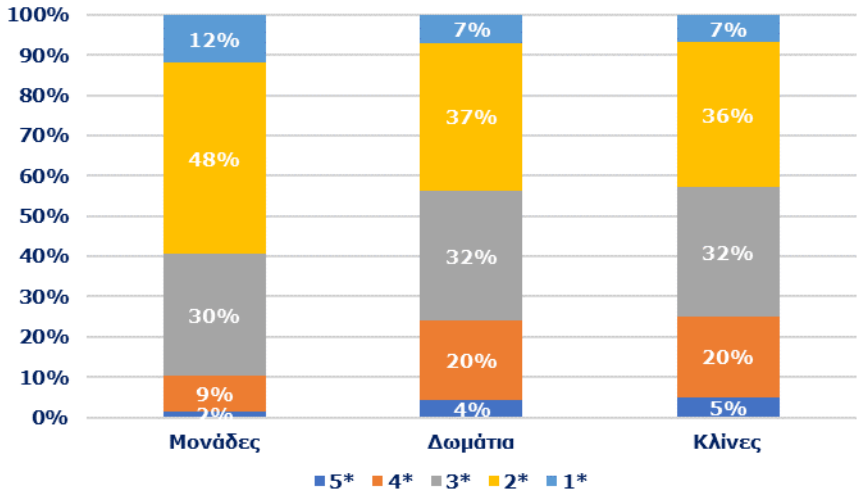

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Εύβοιας αντιπροσωπεύει το 57% των δωματίων της Περιφέρειας με 245 μονάδες, 8.733 δωμάτια και 16.832 κλίνες,
- Η Ενότητα Φθιώτιδας διαθέτει το 18% του δυναμικού της Περιφέρειας με 121 μονάδες, 2.834 δωμάτια και 5.442 κλίνες,
- Η Ενότητα Φωκίδας διαθέτει το 14% του δυναμικού της Περιφέρειας με 82 μονάδες, 2.086 δωμάτια και 3.901 κλίνες,
- Η Ενότητα Ευρυτανίας διαθέτει το 6% του δυναμικού με 40 μονάδες, 878 δωμάτια και 1.783 κλίνες και
- Η Ενότητα Βοιωτίας αντιπροσωπεύει το 6% του δυναμικού της Περιφέρειας με 35 μονάδες, 854 δωμάτια και 1.622 κλίνες.

Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

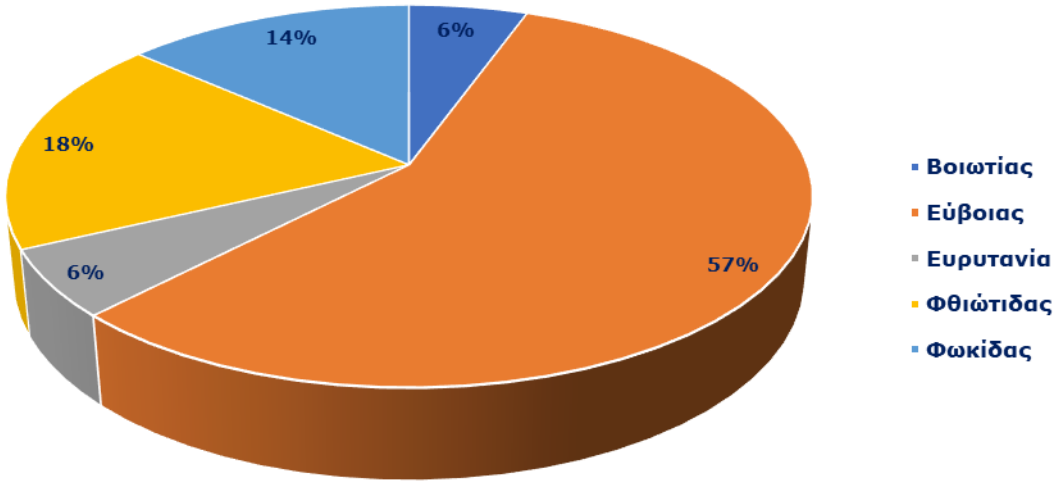

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας την περίοδο 2010-2019, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+3%), 4* (+9%) και 3* (+27%) και μείωση στα 2* (-24%) και 1* (-25%).

Διάγραμμα 30: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (2010=100), 2010-2019

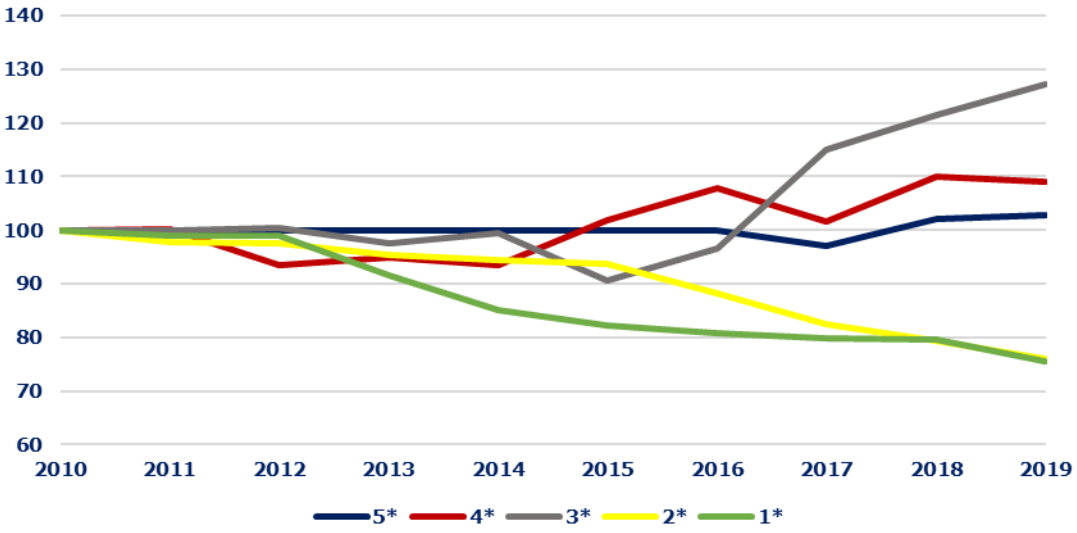

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2019

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019						
Περιφέρεια		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
	Μονάδες	582	2.060	3.517	1.165	7.324
Νότιο Αιγαίο	Δωμάτια	4.564	15.892	23.591	6.891	50.938
	Κλίνες	11.060	36.879	53.146	15.229	116.314
	Μονάδες	103	977	1.857	1.128	4.065
Κεντρική Μακεδονία	Δωμάτια	869	7.688	13.249	7.255	29.061
	Κλίνες	2.144	17.211	31.707	17.225	68.287
	Μονάδες	157	812	2.063	1.222	4.254
Ιόνια Νησιά	Δωμάτια	1.320	5.767	12.398	6.331	25.816
	Κλίνες	3.296	14.411	29.350	15.067	62.124
	Μονάδες	137	1.171	1.507	523	3.338
Κρήτη	Δωμάτια	1.243	9.294	10.470	3.135	24.142
	Κλίνες	2.987	22.037	23.698	7.036	55.758
	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
Θεσσαλία	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380
	Μονάδες	**49**	**447**	**532**	**238**	**1.266**
Στερεά Ελλάδα	**Δωμάτια**	**346**	**3.567**	**3.494**	**1.271**	**8.678**
	Κλίνες	**826**	**7.804**	**7.621**	**2.690**	**18.941**
	Μονάδες	132	480	523	192	1.327
Ήπειρος	Δωμάτια	1.189	2.880	2.917	993	7.979
	Κλίνες	2.914	7.238	6.766	2.196	19.114
	Μονάδες	66	411	608	196	1.281
Πελοπόννησος	Δωμάτια	508	2.814	3.518	939	7.779
	Κλίνες	1.336	6.878	8.494	2.267	18.975
	Μονάδες	25	210	676	241	1.152
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Δωμάτια	240	1.546	4.221	1.315	7.322
	Κλίνες	549	3.921	9.858	2.832	17.160
	Μονάδες	10	157	669	121	957
Βόρειο Αιγαίο	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314
	Μονάδες	124	133	338	180	775
Αττική	Δωμάτια	1.211	1.233	2.425	1.008	5.877
	Κλίνες	2.863	2.786	5.329	2.226	13.204
	Μονάδες	21	102	105	45	273
Δυτική Ελλάδα	Δωμάτια	141	731	639	232	1.743
	Κλίνες	345	1.674	1.493	543	4.055
	Μονάδες	18	38	32	3	91
Δυτική Μακεδονία	Δωμάτια	113	274	224	14	625
	Κλίνες	244	612	524	33	1.413
	Μονάδες	**1.472**	**7.373**	**13.349**	**5.602**	**27.796**
Σύνολο	**Δωμάτια**	**12.209**	**55.134**	**87.650**	**32.217**	**187.210**
	Κλίνες	**29.832**	**129.949**	**201.730**	**73.528**	**435.039**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 27.796 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 187.210 δωμάτια και 435.039 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2019 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.674 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2Κ (48%), 3Κ (27%) και 1Κ (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4Κ (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (7%), 3Κ (29%), 2Κ (47%) και 1Κ (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (7%), 3Κ (30%), 2Κ (46%) και 1Κ (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 6% των μονάδων κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4Κ δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 31: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2019

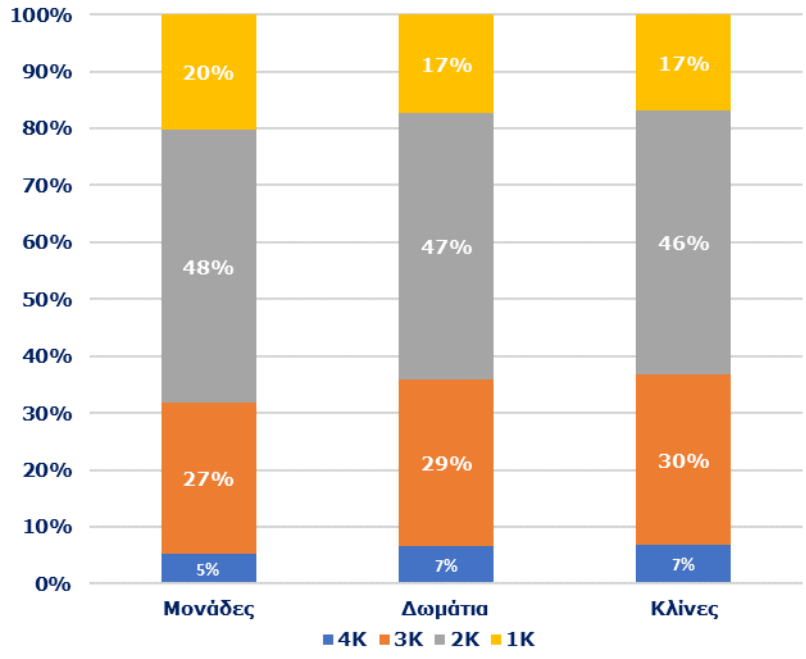

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4Κ έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (40%), Ιονίων Νήσων (11%), Κρήτης (9%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4Κ. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3 Κ είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 3Κ.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2019 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

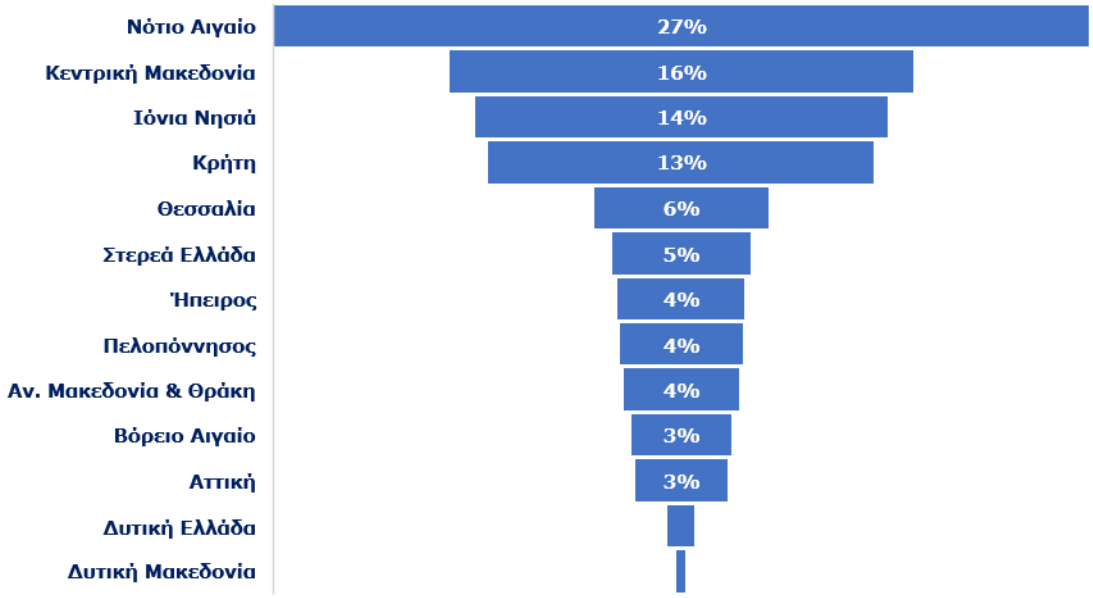

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2019 το 5% των μονάδων, το 5% των δωματίων και το 4% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.266 μονάδες με 8.678 δωμάτια και 18.941 κλίνες.

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
Εύβοιας	Μονάδες	15	297	384	162	**858**
	Δωμάτια	122	2.502	2.661	881	**6.166**
	Κλίνες	298	5.429	5.772	1.894	**13.393**
Φθιώτιδας	Μονάδες	8	33	33	64	**138**
	Δωμάτια	62	270	242	333	**907**
	Κλίνες	124	635	515	673	**1.947**
Φωκίδας	Μονάδες	9	49	42	3	**103**
	Δωμάτια	71	329	254	13	**667**
	Κλίνες	159	736	577	29	**1.501**
Ευρυτανίας	Μονάδες	8	42	54	7	**111**
	Δωμάτια	42	282	250	26	**600**
	Κλίνες	88	593	548	64	**1.293**
Βοιωτίας	Μονάδες	9	26	19	2	**56**
	Δωμάτια	49	184	87	18	**338**
	Κλίνες	157	411	209	30	**807**
Σύνολο	**Μονάδες**	**49**	**447**	**532**	**238**	**1.266**
	Δωμάτια	**346**	**3.567**	**3.494**	**1.271**	**8.678**
	Κλίνες	**826**	**7.804**	**7.621**	**2.690**	**18.941**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2Κ (42%) και 3Κ (35%) και χαμηλή στις μονάδες με 4Κ (4%) και 1Κ (19%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (4%), 3Κ (41%), 2Κ (40%) και 1Κ (15%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (4%), 3Κ (41%), 2Κ (40%) και 1Κ (14%).

Διάγραμμα 33: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2019

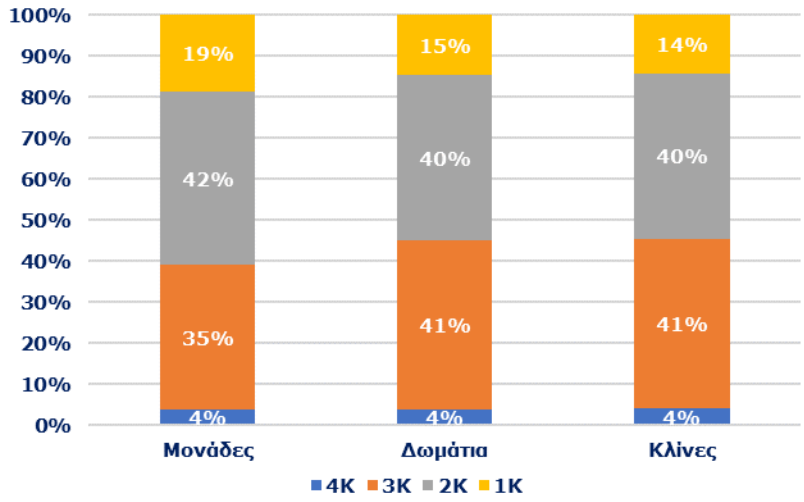

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Εύβοιας αντιπροσωπεύει το 71% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 858 μονάδες, 6.166 δωμάτια και 13.393 κλίνες,
- Η Ενότητα Φθιώτιδας διαθέτει το 10% του δυναμικού της Περιφέρειας με 138 μονάδες, 907 δωμάτια και 1.947 κλίνες,
- Η Ενότητα Φωκίδας διαθέτει το 8% του δυναμικού με 103 μονάδες, 667 δωμάτια και 1.501 κλίνες,
- Η Ενότητα Ευρυτανίας διαθέτει το 7% του δυναμικού με 111 μονάδες, 600 δωμάτια και 1.293 κλίνες και
- Η Ενότητα Βοιωτίας αντιπροσωπεύει το 4% του δυναμικού της Περιφέρειας με 56 μονάδες, 338 δωμάτια και 807 κλίνες.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

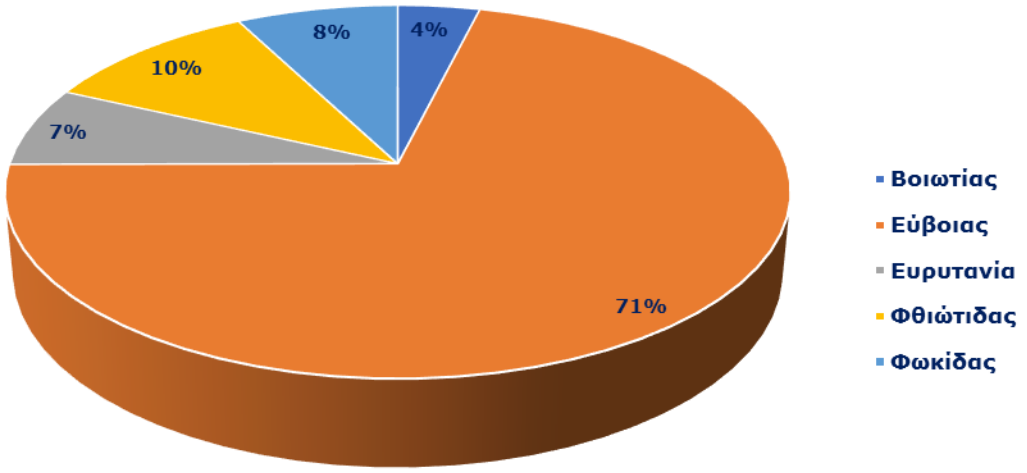

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Επίσης, η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

Πίνακας 22: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	**240**	**709**	**2.763**
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	**11.415**	**17.300**	**90.910**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

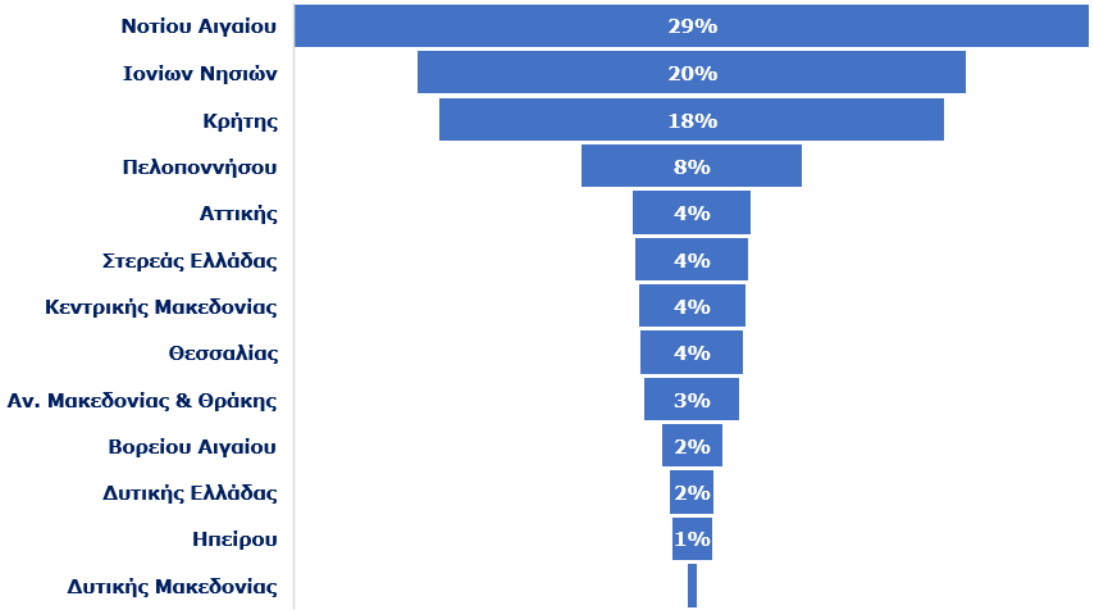

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2018 το 2% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 4% των δωματίων και το 3% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 240 μονάδες με 709 δωμάτια και 2.763 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Εύβοιας	158	472	1.840
Φωκίδας	35	94	366
Φθιώτιδας	26	71	290
Βοιωτίας	13	52	161
Ευρυτανίας	8	20	106
Σύνολο	**240**	**709**	**2.763**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Εύβοιας διαθέτει το 67% του δυναμικού της Περιφέρειας με 158 μονάδες, 472 δωμάτια και 1.840 κλίνες,
- Η Ενότητα Φωκίδας αντιπροσωπεύει το 13% του δυναμικού της Περιφέρειας με 35 μονάδες, 94 δωμάτια και 366 κλίνες,
- Η Ενότητα Φθιώτιδας αντιπροσωπεύει το 10% του δυναμικού της Περιφέρειας με 26 μονάδες, 71 δωμάτια και 290 κλίνες,
- Η Ενότητα Βοιωτίας διαθέτει το 7% του δυναμικού της Περιφέρειας με 13 μονάδες, 52 δωμάτια και 161 κλίνες και
- Η Ενότητα Ευρυτανίας κατέχει το 3% του δυναμικού με 8 μονάδες, 20 δωμάτια και 106 κλίνες.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

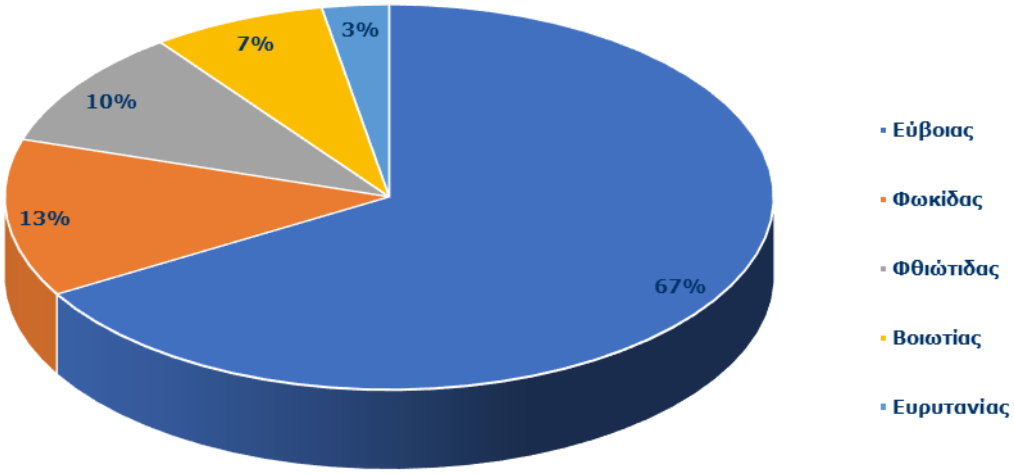

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001-2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +15% (από 312.987 το 2001 σε 359.236 το 2011), κατά +43% στις κενές κατοικίες (από 110.795 το 2001 σε 158.234 το 2011) και κατά +35% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 85.259 το 2001 σε 115.324 το 2011).

Πίνακας 24: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001-2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	**359.236**	**158.234**	**115.324**	**4%**	**15%**	**43%**	**35%**
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	**6.384.353**	**2.249.813**	**1.351.845**	**56%**	**17%**	**56%**	**47%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 37: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

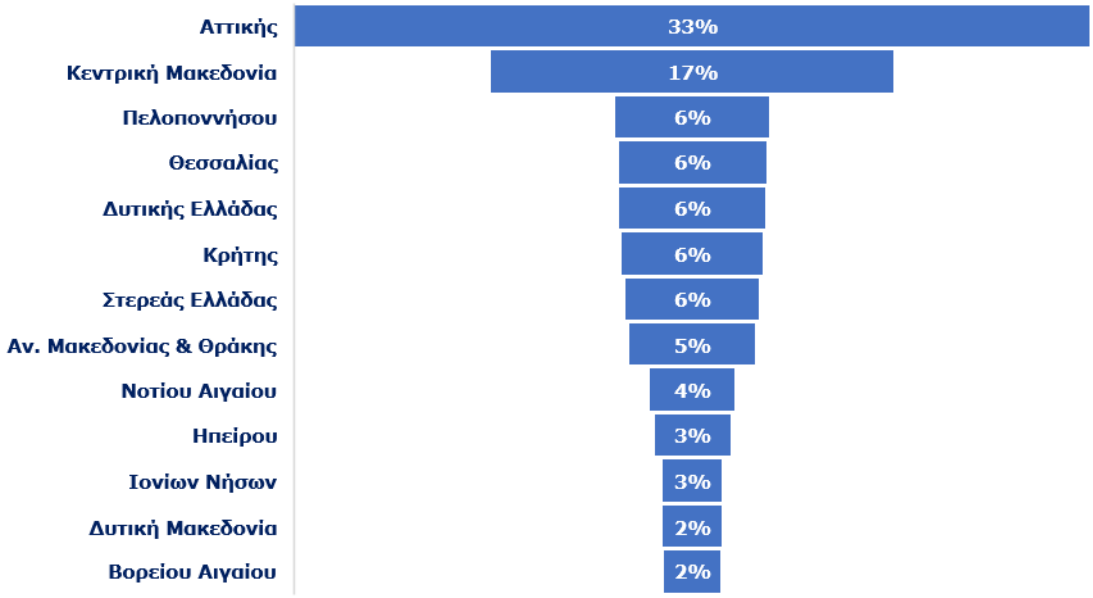

Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

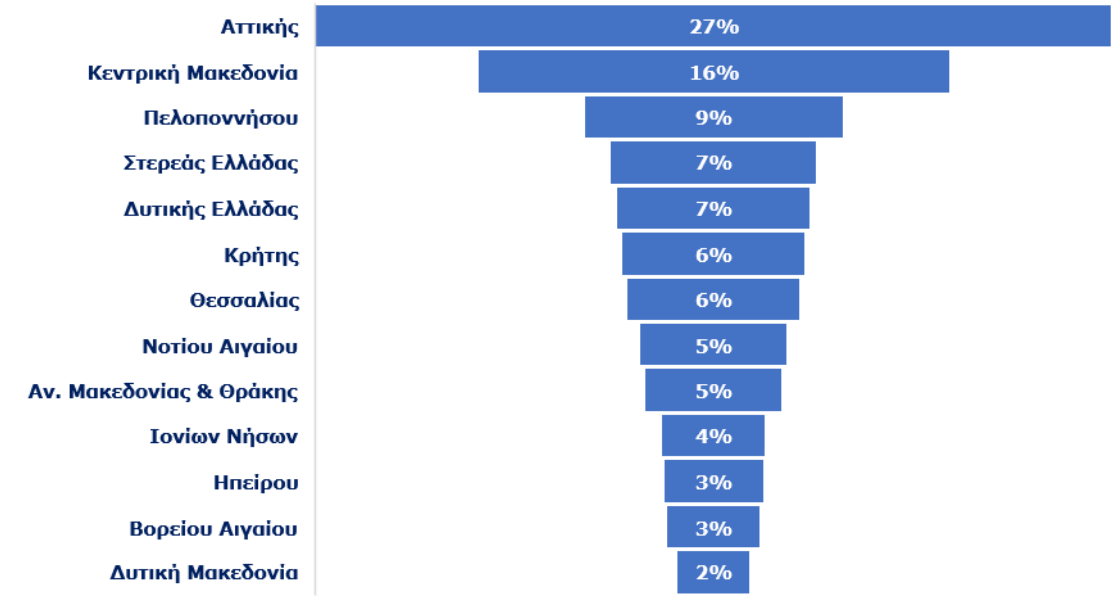

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

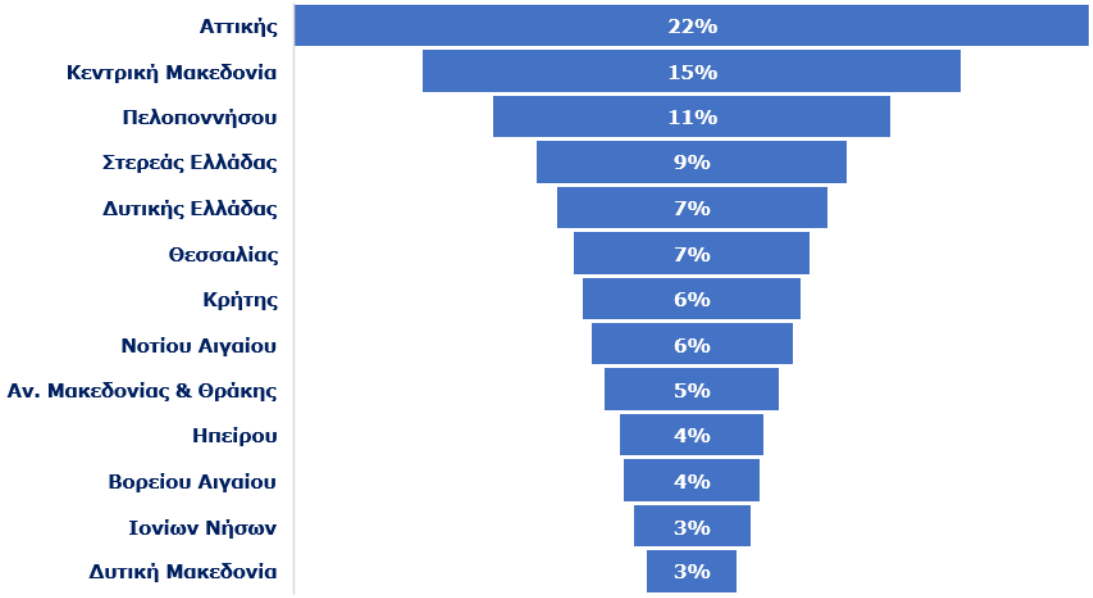

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2011 το 6% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 7% των κενών κατοικιών και το 9% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2019

2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 25: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Κάμπινγκ στην Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019							
Περιφέρεια		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	11	8	45	4	68
	Οικίσκοι	0	38	83	204	26	351
	Θέσεις	0	2.505	881	2.531	236	6.153
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	0	9	45	2	56
	Οικίσκοι	0	0	17	27	0	44
	Θέσεις	0	0	1.001	2.999	131	4.131
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	2	3	26	3	34
	Οικίσκοι	0	0	101	198	0	299
	Θέσεις	0	22	253	1.850	540	2.665
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	5	2	6	3	16
	Οικίσκοι	0	0	0	1	0	1
	Θέσεις	0	879	266	557	392	2.094
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	20	0	24
	Οικίσκοι	0	26	0	143	0	169
	Θέσεις	0	101	259	1.506	0	1.866
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0	68
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	**Μονάδες**	**0**	**2**	**8**	**11**	**1**	**22**
	Οικίσκοι	**0**	**50**	**52**	**14**	**0**	**116**
	Θέσεις	**0**	**360**	**463**	**703**	**30**	**1.556**
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	3	13	0	16
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	204	864	0	1.068
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	0	11	1	13
	Οικίσκοι	0	0	0	9	0	9
	Θέσεις	75	0	0	643	196	914
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	1	9
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	356	60	716
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	46	0	46
Σύνολο	**Μονάδες**	**1**	**25**	**43**	**212**	**16**	**297**
	Οικίσκοι	**0**	**155**	**268**	**649**	**26**	**1.098**
	Θέσεις	**75**	**4.299**	**3.831**	**13.736**	**1.685**	**23.626**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 297 μονάδες κάμπινγκ με 1.098 οικίσκους και 23.626 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (71%) και 3* (14%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (8%), 1* (5%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (24%), 2* (59%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4* (18%), 3* (16%), 2* (58%) και 1* (7%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Διάγραμμα 40: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2019

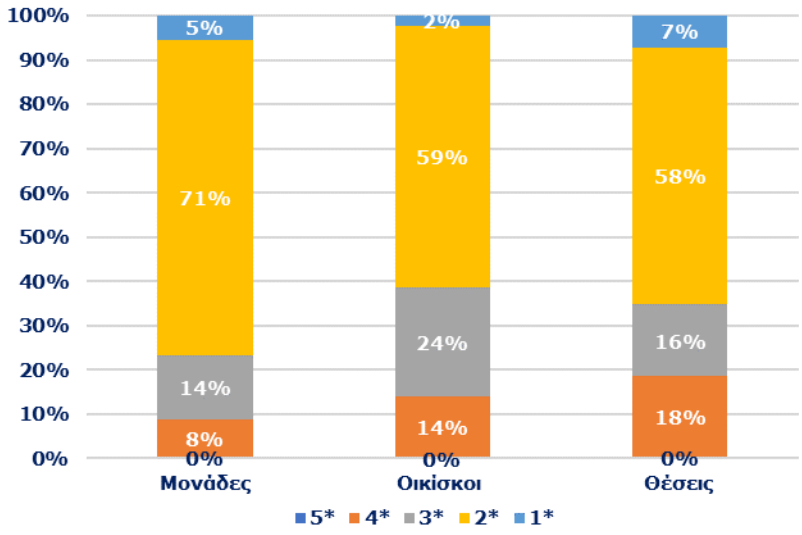

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

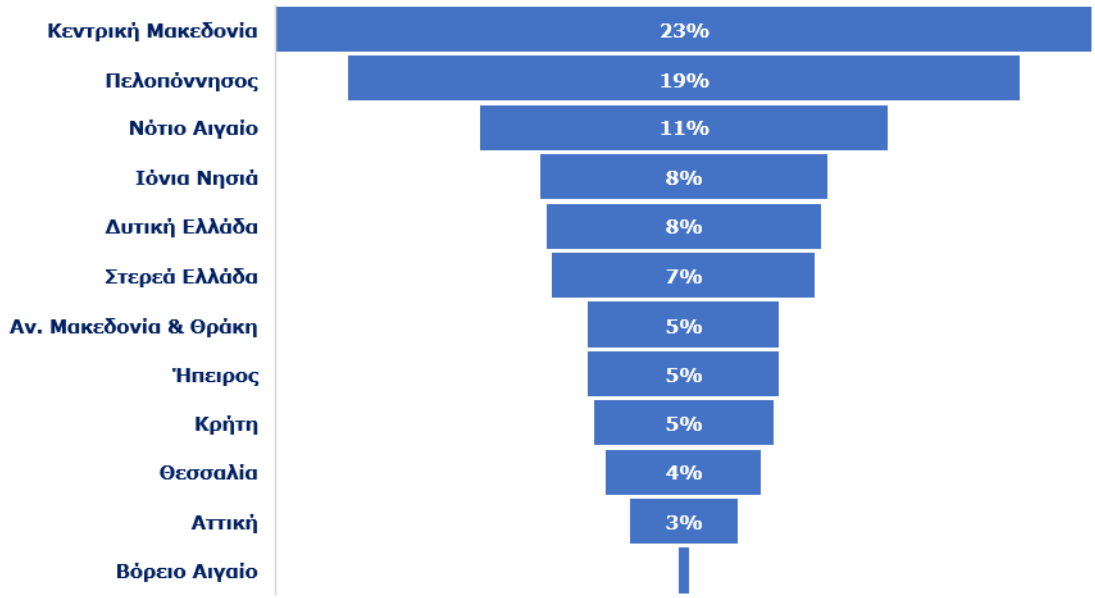

Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 75% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

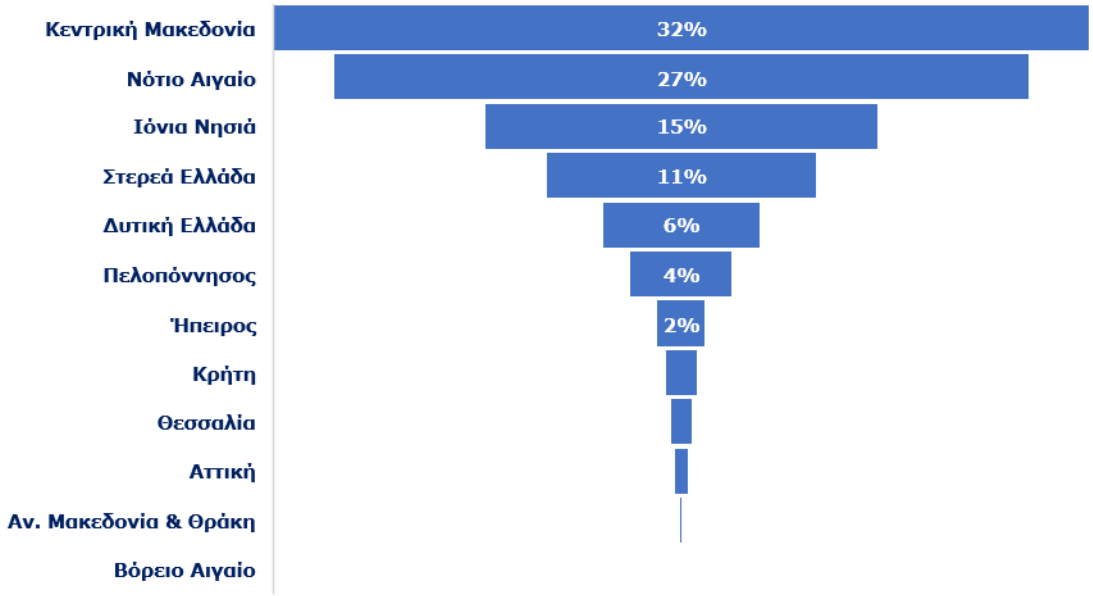

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 55% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

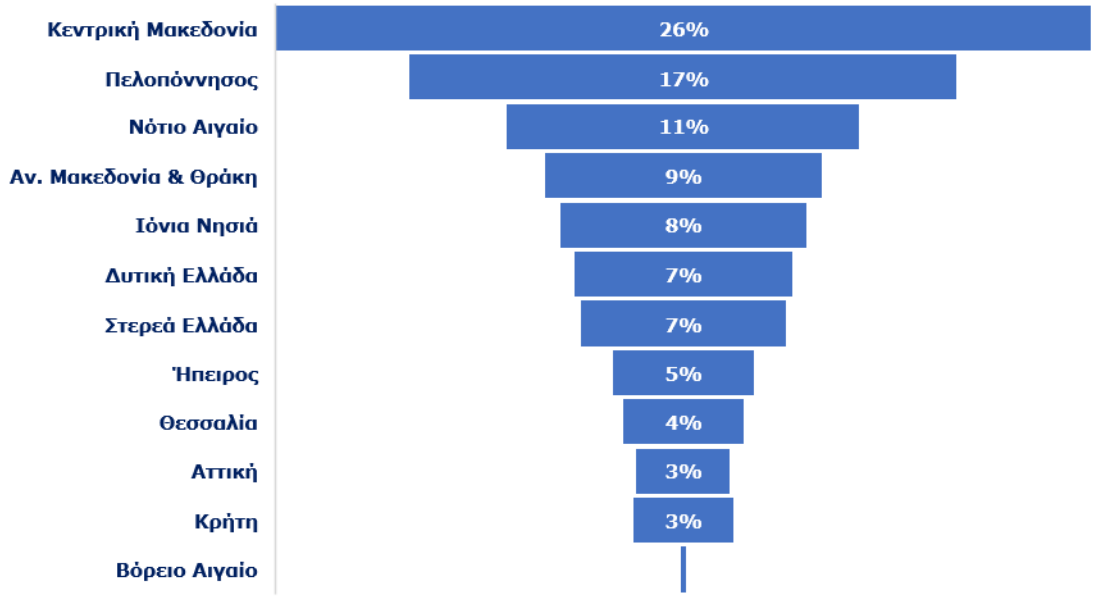

2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2019 το 7% των μονάδων της χώρας, το 11% των οικίσκων και το 7% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 22 μονάδες με 116 οικίσκους και 1.556 θέσεις.

Πίνακας 26: Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Δυναμικό Κάμπινγκ 2019						
Ενότητα		**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Εύβοιας	Μονάδες	1	3	6	0	**10**
	Οικίσκοι	0	48	14	0	**62**
	Θέσεις	110	192	365	0	**667**
Φθιώτιδας	Μονάδες	1	4	2	0	**7**
	Οικίσκοι	50	0	0	0	**50**
	Θέσεις	250	216	186	0	**652**
Φωκίδας	Μονάδες	0	1	3	0	**4**
	Οικίσκοι	0	4	0	0	**4**
	Θέσεις	0	55	152	0	**207**
Βοιωτίας	Μονάδες	0	0	0	1	**1**
	Οικίσκοι	0	0	0	0	**0**
	Θέσεις	0	0	0	30	**30**
Σύνολο	**Μονάδες**	**2**	**8**	**11**	**1**	**22**
	Οικίσκοι	**50**	**52**	**14**	**0**	**116**
	Θέσεις	**360**	**463**	**703**	**30**	**1.556**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Εύβοιας αντιπροσωπεύει το 43% του δυναμικού των θέσεων της Περιφέρειας με 10 μονάδες, 62 οικίσκους και 667 θέσεις,
- Η Ενότητα Φθιώτιδας διαθέτει το 42% του δυναμικού της Περιφέρειας με 7 μονάδες, 50 οικίσκους και 652 θέσεις,
- Η Ενότητα Φωκίδας διαθέτει το 13% του δυναμικού της Περιφέρειας με 4 μονάδες, 4 οικίσκους και 207 θέσεις και
- Η Ενότητα Βοιωτίας διαθέτει το 2% του δυναμικού της Περιφέρειας με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 30 θέσεις.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

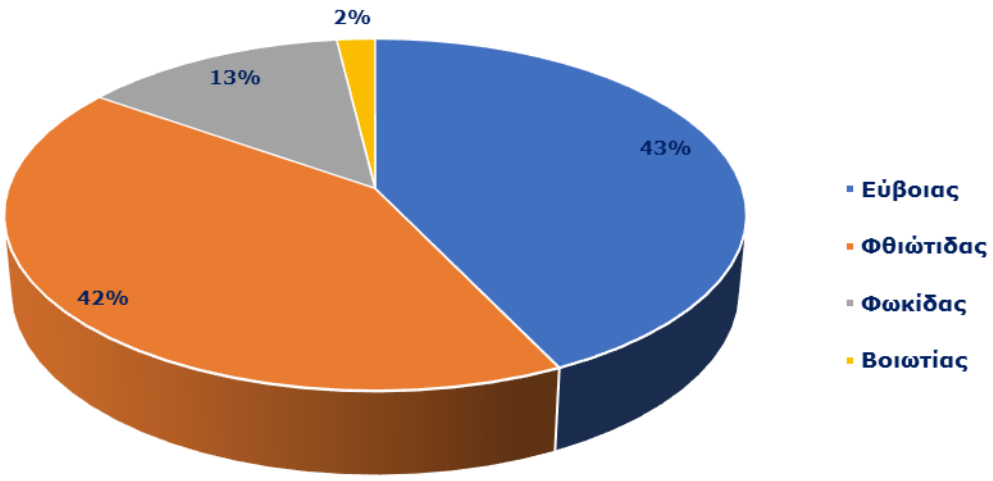

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας καταγράφονται 15 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 27: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ				
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	**ΕΥΒΟΙΑΣ**	**ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ**	**ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ**	**ΦΩΚΙΔΑΣ**
ΑΡΑΧΩΒΑ	ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΔΟΜΙΑΝΟΙ	ΑΜΦΙΚΛΕΙΑ	ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ
	ΚΥΜΗ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ	ΑΧΙΝΟΣ	ΔΕΛΦΟΙ
	ΧΩΡΑ ΣΚΥΡΟΥ	ΦΙΔΑΚΙΑ		ΖΟΡΙΑΝΟΣ
		ΦΟΥΡΝΑΣ		ΚΟΥΠΑΚΙ
				ΚΡΟΚΥΛΕΙΟ

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας συναντάμε σημαντικά ευρήματα της Νεολιθικής περιόδου, μνημεία της Κλασικής και Ελληνιστικής περιόδου, ιστορικά μνημεία της Μεταβυζαντινής περιόδου (1453-1830) αλλά και νεότερων μνημείων (1830-) που συνθέτουν ένα πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα.

Συγκεκριμένα, η Περιφέρεια διαθέτει 2 Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO, τους Δελφούς (1987) και την Μονή του Οσίου Λουκά στο Στείρι (1990). Οι Δελφοί θεωρήθηκαν από τον αρχαίο κόσμο ως ο ομφαλός της γης, κέντρο του σύμπαντος. Στο σημείο όπου βρίσκεται το μαντείο των Δελφών, το σπουδαιότερο της αρχαιότητας, υπήρχε προϊστορικό ιερό αφιερωμένο στη Γαία, τη Μεγάλη Μητέρα. Η Μονή Οσίου Λουκά βρίσκεται στη δυτική πλαγιά του Όρους Ελικών, κάτω από την Ακρόπολη του Αρχαίου Στείριου. Αποτελεί το καλύτερα διατηρημένο μοναστηριακό συγκρότημα της μεσοβυζαντινής περιόδου. Το συγκρότημα αποτελείται από το σύμπλεγμα δύο εκκλησιών, τη μονή της Παναγίας και το Καθολικό, που πλαισιώνονται από κελιά και βοηθητικά κτίσματα.

Άλλοι αξιόλογοι αρχαιολογικοί πόροι είναι οι Θερμοπύλες, οι οποίες αποτελούν ένα στενό ανάμεσα στις νοτιοανατολικές υπώρειες του όρους Καλλίδρομου και του Μαλιακού κόλπου, υπήρξαν διαχρονικά τόπος στρατηγικής σημασίας και πολεμικών συγκρούσεων. Ο αρχαιολογικός χώρος των Θερμοπυλών αποτέλεσε έναν από τους πιο σημαντικούς ιστορικούς τόπους λόγω της μάχης του 480 π.χ., ο αρχαιολογικός χώρος Λιθαρών και Καβείριου στην Θήβα, ο αρχαιολογικός χώρος στο πεδίο μάχης των Πλαταιών, το αρχαίο Κάλλιον στην Φωκίδα, η Ακρόπολη της Λάρυμνας στην Φθιώτιδα, το Αρτεμίσιο και η Αρχαία Ερέτρια στην Εύβοια, η κοιλάδα των Μουσών στην Άσκρη με σημαντικότερα μνημεία το θέατρο, την μακρά ιωνική στοά, τον βωμό των Μουσών, τα βάθρα αγαλμάτων των Μουσών και ο τετράγωνος πύργος της Άσκρας.

Επίσης, στην Περιφέρεια καταγράφεται και πλήθος αρχαιολογικών πόρων εκκλησιαστικού ενδιαφέροντος, όπως η Ιερά Μονή Αγίου Σεραφείμ, η Παναγία Μακαριώτισσα, η Μονή Οσίου Δαυίδ, η Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννη Θεολόγου, η Ιερά Μονή Δαμάστας κ.α.

Οι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 28: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας				
Βοιωτίας	**Εύβοιας**	**Ευρυτανίας**	**Φθιώτιδας**	**Φωκίδας**
Μυκηναϊκό Ανάκτορο	Αρχάμπολη (Ευαγγελισμός)	Γεφύρι της Τέμπλας (Ασπροπόταμος)	Θερμοπύλες	Κίρρα- Ιτέα
Κάδμειον	Κύμη (Βιγλατούρι Κύμης)	Γεφύρι στο Στένωμα Ευρυτανίας	Ιερό του Απόλλωνος των Αβών (Καλαπόδι)	Λιλαία - Πολύδροσο (Κάτω Αγόριανη)
Ναός Ισμήνιου Απόλλωνος	Μαγαζιά Σκύρου	Διτάξιο Δημοτικό Σχολείο στο Κρίκελλο Ευρυτανίας	Δαφνούσια Λοκρίδας (Αρκίτσα)	Δωρίδα (Δήμος Δωριέων)
Ιερό Καβείρων	Μάνικα	Κρήνη στη Χρύσω Ευρυτανίας	Αλαί (Άγιος Ιωάννης Θεολόγος Μαλεσίνας)	Οχυρώσεις Δυτικής Λοκρίδας
Ορχομενός- Μυκηναϊκό Ανάκτορο	Αμάρυνθος	Νερόμυλος στο Στένωμα Ευρυτανίας	Ανδρών	Δεσφίνα
Αρχαιολογικός χώρος Αλίαρτου	Ιερό Αυλιδείας Αρτέμιδος	Νερόμυλος στη θέση Διάσελο Κορυσχάδων	Αρχαία Τραχίνια	Γλύφα
Δαύλεια	Δύστος (Καστρί Δύστου)	Νερόμυλος στη Χρύσω Ευρυτανίας	Κύνος	Τολοφώνα
Θήβα	Αρτεμίσιο	Ιερά Μονή Προυσσού	Λάρυμνα	Πάνορμος
Εύτρηση	Ερέτρια	Ιερά Μονή Τατάρνας	Εχίνος	Αγία Ευθυμία
Λιθαρές	Λευκαντί (Ξερόπολη)	Ησυχαστήριο Οσίας Μαρία	Ελάτεια	Δελφοί
Θίσβη	Καστρί Ποταμίας	Ιερά Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Βραγγιανών (Βραγγιανά)	Ακρόπολη της αρχαίας Πρόερνας	Άμφισσα
Χαιρώνεια	Καλογερόβρυση (Φύλλα)		Γλύφα (Νεκροταφείο ταφικών κύκλων)	Κάλλιον
Ακρόπολη Πανοπέως	Μονή Αγίου Γεωργίου ΑΡΜΑ		Ακρόπολη της αρχαία πόλη της Αλαίας στον Θεολόγο	Κρίσσα
Μεσαιωνικό Φρούριο- Λειβαδιά	Μονή Αγίου Γεωργίου Ηλίων		Κάστρο Λαμίας	Χάλειον
Μυκηναϊκή Ακρόπολη Γλα	Μονή Αγίου Νικολάου Άνω Βάθειας		Βυζαντινό κάστρο Υπάτης	Μοναστήρι Προφήτη Ηλία
Αντίκυρα	Μονή Αγίου Χαραλάμπους Λευκών		Κάστρο Δρυμαίας	Ιερά Μονή Βαρνάκωβας
Ακρόπολη Αρχαίων Σιφών	Μονή Οσίου Δαυίδ		Κάστρο Αχινού	Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννη Θεολόγου
Κορσιαί Βοιωτίας			Βαρκά Υπάτης (Λουτρά Υπάτης)	Μοναστήρι Αγ. Ιωάννη Θερμών
Κοιλάδα των Μουσών			Μοναστήρι Αγίας Αγάθωνος	
Ακραίφνιον – Πτώον			Ιερά Μονή Δαμάστας	
Πλαταιές			το Μοναστήρι Παναγιάς Προυσσιώτισσας Βαρδάτες	
Θεσπιές			Μοναστήρι Μεταμόρφωση του Σωτήρος	
Μονή Οσίου Λουκά			Μοναστήρι της Παναγιάς της Γαυρώτισσας	
Μονή Παναγίας Σκριπούς				
Μονή Σαγματά				
Μονή Τίμιου Σταυρού				
Μονή Αγ. Ιερουσαλήμ				
Ιερά Μονή Όσιου Σεραφείμ				
Μονή Ταξιαρχών				
Παναγιά Μακαριώτισσα				

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας θα πρέπει να προστεθούν πλήθος εξειδικευμένων μουσείων στα οποία εκτίθενται αρχαιολογικά ευρήματα της ευρύτερης περιοχής. Συγκεκριμένα, τα σημαντικότερα Μουσεία της Περιφέρειας είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο των Δελφών, το οποίο παρουσιάζει την ιστορία του φημισμένου δελφικού ιερού και του πιο ξακουστού μαντείου του αρχαίου ελληνικού κόσμου, το Αρχαιολογικό Μουσείο των Θηβών στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από την ευρύτερη περιοχή της Βοιωτίας, το Αρχαιολογικό Μουσείο της Χαλκίδας το οποίο φιλοξενεί ευρήματα από την ευρύτερη περιοχή της Εύβοιας, το Αρχαιολογικό Μουσείο Αταλάντης το οποίο φιλοξενεί ευρήματα από την περιοχή της Λοκρίδας και του βορειοανατολικού τμήματος της αρχαίας Φωκίδας, το Αρχαιολογικό Μουσείο Σχηματαρίου κ.α.

Ο λαογραφικός πλούτος της περιοχής εκτίθεται στα λαογραφικά μουσεία της Περιφέρειας, όπως τα Λαογραφικά Μουσεία Αγίας Άννας, Κύμης, Σκύρου, Χαλκίδας, Αγίας Τριάδας, Μεγάλου Χωριού, Γρανίτσας και Δομνίτσας.

Τα Μουσεία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας χαρακτηρισμένα από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στο πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 29: Μουσεία στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας				
Βοιωτίας	**Εύβοιας**	**Ευρυτανίας**	**Φθιώτιδας**	**Φωκίδας**
Αρχαιολογικό Μουσείο Θηβών	Αρχαιολογικό Μουσείο Ερέτριας	Μουσείο Εθνικής Αντίστασης	Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας	Αρχαιολογική Συλλογή Λιδορικίου
Αρχαιολογική Συλλογή Διστόμου	Αρχαιολογικό Μουσείο Σκύρου	Λαογραφικό Μουσείο Μεγάλου Χωριού	Αρχαιολογικό Μουσείο Αταλάντης	Αρχαιολογικό Μουσείο Άμφισσας
Μουσείο Σχηματαρίου	Αρχαιολογικό Μουσείο Καρύστου	Μουσείο Παλαιού Μικρού Χωριού	Αρχαιολογική Συλλογή Τιθορέας	Αρχαιολογική Συλλογή Γαλαξιδίου
Αρχαιολογικό Μουσείο Χαιρώνειας	Αρχαιολογικό Μουσείο Χαλκίδας	Λαογραφικό Μουσείο Αγίας Τριάδας	Αρχαιολογική Συλλογή Ελάτειας	Ναυτικό Μουσείο Γαλαξιδίου
	Λαογραφικό Μουσείο Αγίας Άννας	& Οικία Χρ. Καραπιπέρη	Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας	Αρχαιολογικό Μουσείο Δελφών
	Λαογραφικό Μουσείο Κύμης	Μουσείο Βίνιανης	Μουσείο του Εθνικού Δρυμού της Οίτης	
	Λαογραφικό Μουσείο Σκύρου (Μουσείο Φαλτάιτς)	Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο Δομνίστας		
	Λαογραφικό Μουσείο Χαλκίδας	Λαογραφικό Μουσείο Γρανίτσας		
	Μουσείο Θαλάσσιας Ζωής "Ναυτίλος"			
	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Ιστιαίας			

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2019

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας βραβεύτηκαν το 2019 δέκα οκτώ παραλίες με γαλάζια σημαία. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Φθιώτιδας (5): Γλύφα, Καμένα Βούρλα/Γαλήνη, Λιβανάτες 1/Κυανή, Λιβανάτες 2/Σχοινιάς, Σκάλα Αταλάντης,
- Ενότητα Φωκίδας (8): Ερατεινή, Μοναστηράκι, Σεργούλα, Χιλιαδού, Άγιοι Πάντες, Καλαφάτης, Μαϊάμι, Τροκαντερό-Αγκάλη,
- Ενότητα Βοιωτίας (2): Αγ. Ισίδωρος, Πλάκα Δηλεσίου και
- Ενότητα Εύβοιας (3): Αλυκές Δροσιάς, Αστέρια Χαλκίδας, Λευκαντί.

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ, 2019

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 58 μαρίνες με δυναμικό 18.128 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί και 91 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.238 θέσεις ελλιμενισμού.

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας καταγράφονται τρείς μαρίνες με 369 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι καταγραφόμενες μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Εύβοιας: Αχίλλι Σκύρου (120 θέσεις),
- Βοιωτίας: Σκορπονέρι (103 θέσεις) και
- Φωκίδας: Ιτέα (146 θέσεις).

Επίσης, στην Περιφέρεια έχουν χωροθετηθεί και εννέα Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (8 στην Εύβοια και 1 στην Φθιώτιδα) με 459 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του Υπουργείου Τουρισμού είχε προβεί μέχρι τον Ιανουάριο του 2020 στην αναγνώριση 70 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχουν αναγνωριστεί δέκα τρείς Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό Θέρμαι Σύλλα, Δήμου Ιστιαίας Αιδηψού,
- Νερό Γιάλτρων Αιδηψού, Δήμου Ιστιαίας Αιδηψού,
- Νερό πηγής Φρύνη – Γ. Σκουρτανιώτη, Δήμου Ιστιαίας Αιδηψού,
- Νερό πηγής Αναστασίου Παπαϊωάννου, Δήμου Ιστιαίας Αιδηψού,
- Νερό πηγής Ιωάννη και Νικολάου Μπαλαλά στα Λουτρά Αιδηψού, Δήμου Ιστιαίας Αιδηψού,
- Νερό Υπάτης, Δήμου Λαμιέων,
- Νερό γεώτρησης Δημαρχείου Μώλου, Δήμου Μώλου – Αγίου Κωνσταντίνου,
- Νερό πηγής Λέττας Βασιλάκου Λουτρών Αιδηψού, Δήμου Ιστιαίας Αιδηψού,
- Νερό πηγής Κομπόγιαννη Λουτρών Αιδηψού, Δήμου Ιστιαίας Αιδηψού,
- Νερό πηγής Γ1 Νταμάρια Αιδηψού, Δήμου Ιστιαίας Αιδηψού,
- Νερό πηγής Καλλυντικά Κονιαβίτη – Καμένα Βούρλα, Δήμου Μώλου – Αγίου Κωνσταντίνου,
- Νερό πηγής Λουτρών Θερμοπυλών, Δήμου Λαμιέων και
- Πηγή Παλαιοβράχας (γεώτρηση αντλούμενη), Δήμου Μακρακώμης.

3.6 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Ενότητα είναι:

Φθιώτιδα

- Άνω Μουσουνίτσα-καταφύγιο ΕΟΟΣ-καταφύγιο πεζοπορικού,
- Διάσχιση κορυφογραμμής Πλάκας-Πυραμίδας,
- Διάσελο Σταυρός-Σκασμένη Στρούγκα-Γιδοβούνι,
- Αρτοτινά Λιβάδια-Πάνω Ψηλό (2.160μ.)-Κάτω Ψηλό (2.220μ.),
- Κονιάκος-Κοράκια (2.148μ.)-Όρνιο (2.287μ.)-Κοκινιάς (2.403μ.)-Ασανσέρ-Άνω Μουσουνίτσα,
- Αρτοτινά-Αρτοτινά Λιβάδια-Δυτική Σούφλα,
- Ασανσέρ-Κονιάκος,
- Καταφύγιο Γραμμένης Οξυάς-Κορυφογραμμή-Αρτοτίνα,
- Σαράνταινα-Κοκκαλιά (διάσχιση Οξιάς),
- Δαμάστα-Παλιοσουβάλα-Καταφύγιο-Ελευθεροχώρι-Δαμάστα,
- Δριμαία-κορυφή Γκιόζα,
- Παυλιανή-Καταβόθρα-Πύργος (2.151μ.)-Αλύκαινα (2.051μ.)-Λιβαδιές-καταφύγιο,
- Υπάτη-καταφύγιο-Γρεβενό (2.114μ.),
- Πυρά-οροπέδιο Οίτης.

Φωκίδα

- Καλοσκοπή-Βαθειά Λάκα,
- Βαθειά Λάκα-Πυραμίδα,
- Βαθειά Λάκκα-Συκιά,
- Βίνιανη-Ρέκα-Καταφύγιο,
- Βαθειά Λάκκα-Μπότσικας-Πύργος-Συκιά,
- Μονοπάτι του Καραγιάννη,
- Στρώμη-Πύργος-Συκιά,
- Ποτιδάνεια-Τρίκορφα.

Βοιωτίας

- Βίλια-κορυφή Κιθαιρώνα (1.409μ.),
- Μονή Ιερουσαλήμ-Τσάρκος-Λιάκουρα,
- Άνω Τιθορέα, χαράδρα Βελίτσας-Λιάκουρα,

- Πολύδροσο-Επτάλοφος,
- Αμφίκλεια-Αγ. Ιερουσαλήμ,
- Μονοπάτι 22,
- Μπομπόκο-Προφήτης Ηλίας,
- Μπομπόκο-Λούτσα-Κολλιέδες,
- Μπομπόκο-Ξηροβούνι,
- Προφήτης Ηλίας-Λούτσα Τζαβέλα-Ρόνιες-Ελικώνας.

Εύβοιας

- Μύλοι Καρύστου-Δρακόσπιτο-Κορυφή 1.399μ.-Φαράγγι Δημοσάρη-παραλία Καλλιανού.

Ευρυτανίας

- Συμπεθεριακό-Βελούχι-Άγιοι Απόστολοι,
- Μονή Προύσου-Αλλαντοποιείο Σρεμμένου-Μαύρη Σπηλιά,
- Ανιάδα-Λακκώματα-καταφύγιο Καλιακούδας-Μεγάλο Χωριό,
- Άγιος Δημήτριος-Κεφαλόβρυσο-Κορυσχάδες-Γοργιανάδες-Χαλίκι,
- Κλαυσί-Νερόμυλος του Ξεκάρφωτου-Τοξωτό Γεφύρι Μαγκανιάρι-Πηγή Άμπλας-Άγιος Νικόλαος-Άγιος Λεωνίδης.

3.7 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Τα κυριότερα πεδία που συναντάμε στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Ενότητα είναι:

Εύβοιας

- Αναρριχητικό πεδίο Καραούλι Στενής, το πεδίο βρίσκεται πολύ κοντά στον οικισμό της Στενής. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 5a – 7b,

Φθιώτιδας

- Αναρριχητικό πεδίο Ναρθάκι, βρίσκεται δίπλα στην πόλη της Λαμίας, στους πρόποδες της Όθρυος. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 4a – 6c,
- Αναρριχητικό πεδίο Λευκός Κρίνος, το πεδίο βρίσκεται δίπλα στην Υπάτη, στους πρόποδες της Οίτης. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 5c – 7a,

Φωκίδας

- Αναρριχητικό πεδίο Κόκκινη Στέγη, το πεδίο βρίσκεται κοντά στην Ακρόπολη Λιλαίας. Το πεδίο είναι κατάλληλο για σχολές αναρρίχησης και νέους αναρριχητές. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 5b – 7a.

3.8 ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας περιλαμβάνει στην επικράτεια της 2 χιονοδρομικά κέντρα, ένα στην Ενότητα Βοιωτίας, Χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού, και ένα στην Ενότητα Ευρυτανίας, Χιονοδρομικό κέντρο Καρπενησίου.

Χιονοδρομικό κέντρο **Παρνασσού**, το χιονοδρομικό κέντρο βρίσκεται σε υψόμετρο 1.600 – 2.250μ., στις τοποθεσίες Κελάρια και Φτερόλακκα. Το κέντρο διαθέτει συνολικά 23 πίστες, 7 χιονοδρομικές διαδρομές, 7 μονοπάτια, και 4 μίνι πίστες αρχαρίων συνολικού μήκους περίπου 34 χλμ. Επίσης, διαθέτει 13 κύριους σύγχρονους αναβατήρες και 4 αναβατήρες αρχαρίων με μεγάλη ποικιλία για χιονοδρομική και τουριστική χρήση. Στους κύριους αναβατήρες συμπεριλαμβάνονται 6 εναέριοι αποσυμπλεκόμενοι (2 οκταθέσιες καμπίνες, 3 τύπους Combi με συνδυασμό οκταθέσιων καμπινών/εξαθέσιων καρεκλών & 1 τετραθέσια καρέκλα), 1 σταθερός εναέριος (διθέσια καρέκλα) και 6 συρόμενοι, μεταξύ αυτών και ο αναβατήρας που συνδέει τις δύο τοποθεσίες, Κελλάρια και Φτερόλακκα. Οι πίστες είναι μήκους κατάβασης από 50μ. έως 4χλμ. για αρχαρίους, μέσους και έμπειρους χιονοδρόμους.

Χιονοδρομικό κέντρο Καρπενησίου, το χιονοδρομικό κέντρο βρίσκεται στη θέση Διαβολότοπος του όρους Τυμφρηστός σε υψόμετρο 1.840μ. Απέχει 284χλμ. από την Αθήνα, 78χλμ. από την Λαμία και 12χλμ. από την πόλη του Καρπενησίου. Διαθέτει 5 αναβατήρες με 18 πίστες σκι, χωρισμένες σε χρωματικές ζώνες, ανάλογα με το βαθμό δυσκολίας, καθώς και 4 off-piste διαδρομές εντός των ορίων του χιονοδρομικού.

3.9 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Τα ορειβατικά καταφύγια που καταγράφονται στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Ενότητα είναι:

Φθιώτιδας

- Καταφύγιο **Βαρδουσίων ΠΟΑ**, βρίσκεται στα Βαρδούσια στην τοποθεσία Μετερίζια σε υψόμετρο 2.015μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 18 άτομα,
- Καταφύγιο **Βαρδουσίων ΕΟΣ**, βρίσκεται στα Βαρδούσια στην τοποθεσία Πιτιμάλικο σε υψόμετρο 1.918μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 75 άτομα,
- Καταφύγιο **Ανάβρας Καλλιδρόμου**, βρίσκεται στο Καλλίδρομο στην τοποθεσία Ανάβρα, λίγο πάνω από το χωριό της Ανάβρας, σε υψόμετρο 570μ. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 30 άτομα,
- Καταφύγιο **Οίτης**, βρίσκεται στην Οίτη στην τοποθεσία Τράπεζα σε υψόμετρο 1.758μ. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 24 άτομα,
- Καταφύγιο **Φοίβος**, βρίσκεται στην Οίτη στην τοποθεσία Παύλιανη σε υψόμετρο 1.091μ. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 36 άτομα,
- Καταφύγιο **Οξυάς**, βρίσκεται στο όρος Οξυά στην τοποθεσία Καρβουνόλακκα σε υψόμετρο 1.656μ. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 40 άτομα.
- Καταφύγιο **Καλλιδρόμου**, βρίσκεται στο Καλλίδρομο στην τοποθεσία Νεβρόπολη σε υψόμετρο 1.033μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 35 άτομα.

Φωκίδας

- Καταφύγιο **Κροκυλίου**, βρίσκεται στα Βαρδούσια στην τοποθεσία Παναγιά σε υψόμετρο 1.220μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει 10 άτομα,
- Καταφύγιο **Γκιώνας**, βρίσκεται στο όρος Γκιώνα στην τοποθεσία Λάκκα Καρβούνη σε υψόμετρο 1.753μ. Αποτελεί το μοναδικό καταφύγιο στο συγκεκριμένο βουνό και μπορεί να φιλοξενήσει έως 20 άτομα.

Ευρυτανίας

- Καταφύγιο **Βελουχίου**, βρίσκεται στο όρος Βελούχι στην τοποθεσία Διαβολότοπος σε υψόμετρο 1.869μ., δίπλα στο χιονοδρομικό κέντρο Καρπενησίου και μόλις 12 χλμ. από το Καρπενήσι. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 30 άτομα,

- Καταφύγιο **Καλιακούδας**, βρίσκεται στο όρος Καλιακούδα στην τοποθεσία Λακκώματα σε υψόμετρο 1.411μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 20 άτομα.

Εύβοιας

- Καταφύγιο **Όχης**, βρίσκεται στο βουνό Όχη της Καρύστου στην τοποθεσία Καστανόλογγος σε υψόμετρο 1.063μ. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 20 άτομα.
- Καταφύγιο **Δίρφυος**, βρίσκεται στο όρος Δίρφυς στην τοποθεσία Λειρί σε υψόμετρο 1.119μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 50 άτομα.

Βοιωτίας

- Καταφύγιο **Μιχάλης Δέφνερ ή Σαραντάρι**, βρίσκεται στον Παρνασσό στην τοποθεσία Σαραντάρι σε υψόμετρο 1.782μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 33 άτομα,

3.10 CANOE - KAYAK - RAFTING

Canoe – Kayak – Rafting

- Στον Ταυρωπό για αρχάριους με βαθμό δυσκολίας 2. Η κατάβαση ξεκινάει από τη παλιά Βίνιανη και τελειώνει στη γέφυρα του Μέγδοβα,
- Στον Τρικεριώτη με βαθμό δυσκολίας 3. Η κατάβαση αρχίζει από τη γέφυρα του Διπόταμου και τελειώνει στο χωριό Σαρκίνι κοντά στη λίμνη των Κρεμαστών,
- Στον Κρικελοπόταμο με βαθμό δυσκολίας 5. Ο Κρικελοπόταμος έχει ορμητικά νερά και στενές διόδους και απευθύνεται μόνο σε έμπειρους του αθλήματος.

3.11 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η κουζίνα της Στερεάς Ελλάδας καθορίζεται από την ποιότητα και την αυθεντικότητα των τοπικών της προϊόντων. Η χρήση του ελαιόλαδου, του κρασιού, του μελιού, των γαλακτοκομικών της προϊόντων μαζί με αυτή των ντόπιων μπαχαρικών και βοτάνων απογειώνουν τις γεύσεις και κάνουν τα πιάτα της Περιφέρειας μοναδικά. Στην Περιφέρεια υπάρχουν πολλές ταβέρνες, εστιατόρια, τσιπούραδικα, ψησταριές και μεζεδοπωλεία που προσφέρουν τα τοπικά εδέσματα.

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ[5] είναι: το ακτινίδιο Σπερχειού Φθιώτιδας (ΠΟΠ), το κελυφωτό φυστίκι Φθιώτιδας (ΠΟΠ), τα ξερά σύκα Κύμης Ευβοίας (ΠΟΠ), τα ξηρά σύκα Ταξιάρχη Ευβοίας (ΠΟΠ), η κονσερβολιά Αμφίσσης Φθιώτιδας (ΠΟΠ), η κονσερβολιά Αταλάντης Φθιώτιδας (ΠΟΠ), η κονσερβολιά Στυλίδας Φθιώτιδας (ΠΟΠ), η κονσερβολιά Ροβιών Ευβοίας (ΠΟΠ), η φορμαέλλα Αραχώβης Παρνασσού Βοιωτίας (ΠΟΠ), η φέτα (ΠΟΠ, και οι 5 Ενότητες), το κατίκι Δομοκού Φθιώτιδας (ΠΟΠ) και η κεφαλογραβιέρα Ευρυτανίας (ΠΟΠ). Οι εξαιρετικής ποιότητας πρώτες ύλες και τα αγροτικά προϊόντα αποτελούν την βάση για την παρασκευή των εξαίρετων τοπικών εδεσμάτων της Περιφέρειας όπως: κόκορας κρασάτος, γκόγλιες, αρνί καπαμάς, ματιές χοιρινές, λιρόπιτα, τραχανάς, τιροπιτάρες και μπαμπανέτσα.

Το οινικό[6] ενδιαφέρον στην Ενότητα Βοιωτίας εντοπίζεται στο νοτιοανατολικό τμήμα της, όπου θα συναντήσουμε και τα περισσότερα οινοποιεία. Ο αμπελώνας της Θήβας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Θήβα (Τοπικός Οίνος Θήβας). Εκτεταμένος αμπελώνας υπάρχει και στην περιοχή των Δερβενοχωρίων με τους οίνους που παράγονται να φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Πλαγιές Πάρνηθας. Τμήμα του αμπελώνα στην περιοχή των Δερβενοχωρίων συμμετέχει στην παραγωγή των οίνων ΠΓΕ Πλαγιές Κιθαιρώνα (Τοπικός Οίνος Πλαγιών Κιθαιρώνα). Οι δρόμοι του κρασιού της Βοιωτίας περιλαμβάνουν 2 διαδρομές: τον δρόμο του κρασιού του Ελικώνα και τον δρόμο του κρασιού του Κιθαιρώνα.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας, το οινοτουριστικό ενδιαφέρον ξεκινά από το ηπειρωτικό τμήμα στη Ριτσώνα Αυλίδας και συνεχίζει στην Κεντρική Εύβοια στην περιοχή του Ληλάντιου πεδίου και στη Νότια Εύβοια στην Κάρυστο και το Μαρμάρι,

[5] Τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ προέρχονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

[6] Οι πληροφορίες που αφορούν τον οινοτουρισμό προέρχονται από τις ιστοσελίδες Δρόμοι του κρασιού της Βορείου Ελλάδος και Οινικές εξερευνήσεις.

όπου οι οινόφιλοι θα ανακαλύψουν τα όχι πολύ γνωστά κρασιά της Καρυστίας. Επίσης, τα τελευταία χρόνια υπάρχει έντονη οινική δραστηριότητα και στη Βόρεια Εύβοια, στα Γιάλτρα της Αιδηψού και στην Ιστιαία. Από το 2009, ο αμπελώνας της Εύβοιας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Εύβοια. Προϋπήρχαν, όμως, οι οίνοι ΠΓΕ Ριτσώνα Αυλίδας, ΠΓΕ Ληλάντιο Πεδίο και ΠΓΕ Κάρυστος. Οι δρόμοι του κρασιού της Εύβοιας περιλαμβάνει 4 διαδρομές: τον δρόμο του κρασιού του Τελέθριου, τον δρόμο του κρασιού της Δίρφης, τον δρόμο του κρασιού της Ριτσώνας και τον δρόμο του κρασιού της Όχης.

Το οινικό ενδιαφέρον στην Ενότητα Φθιώτιδας, εντοπίζεται στις περιοχές της Αταλάντης, του Μώλου και του Δομοκού, όπου δραστηριοποιείται το Δίκτυο Συνεργασίας. Υπάρχει όμως δραστηριότητα και στις περιοχές Δαφνουσίων, Ελάτειας, Θεσσαλιώτιδας, Λιανοκλαδίου, Οπουντίων και Τιθορέας. Στην ευρύτερη περιοχή της Αταλάντης, είναι μερικώς επικαλυπτόμενες οι ζώνες των οίνων ΠΓΕ Κοιλάδα Αταλάντης (Τοπικός Οίνος Αταλάντης), ΠΓΕ Οπούντια Λοκρίδας (Τοπικός Οίνος Λοκρίδας) και ΠΓΕ Πλαγιές Κνημίδας (Τοπικός Οίνος Κνημίδας). Στο νοτιοανατολικό τμήμα της Φθιώτιδας παράγονται οι οίνοι ΠΓΕ Μαρτίνο (Τοπικός Οίνος Μαρτίνου). Από το 2006, τμήμα της νοτιοδυτικής Φθιώτιδας, μαζί με τμήμα της Φωκίδας, συμμετέχει στην παραγωγή των οίνων ΠΓΕ Παρνασσός (Τοπικός Οίνος Παρνασσού). Από τον Δεκέμβριο του 2011, ο συνολικός αμπελώνας της Φθιώτιδας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Φθιώτιδα. Η Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας περιλαμβάνει μια διαδρομή: τον δρόμο του κρασιού της Κοιλάδας Αταλάντης.

Στην Ενότητα Φωκίδας υπάρχει μόνο ένα επισκέψιμο οινοποιείο που εμφιαλώνει κρασιά στο Πολύδροσο (Σουβάλα) της δημοτικής ενότητας Παρνασσού ενώ στην Ενότητα Ευρυτανίας δεν υπάρχει ακόμα κανένα οινοποιείο ενώ ελάχιστες είναι και οι καλλιέργειες αμπελιών.

Οι οίνοι που παράγονται από τους αμπελώνες των Ενοτήτων Αιτωλοακαρνανίας, Αττικής, Βοιωτίας, Εύβοιας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας και Φωκίδας φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Στερεά Ελλάδα. Τέλος, από το 1979 η Ρετσίνα που παράγεται στην Περιφέρεια Στεράς Ελλάδας απέκτησε το δικαίωμα να φέρει γεωγραφική ένδειξη και να εντάσσεται πλέον στην κατηγορία των οίνων ΠΓΕ της Ελλάδας. Οι ρετσίνες που παράγονται στην Περιφέρεια Στεράς Ελλάδας και φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ είναι: η Ρετσίνα Βοιωτίας, η Ρετσίνα Εύβοιας, η Ρετσίνα Γιάλτρων, η Ρετσίνα Καρύστου, η Ρετσίνα Θηβών και η Ρετσίνα Χαλκίδας.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2014-2019

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019, σημειώθηκε αύξηση κατά +46% (από 14,7 εκατ. το 2014 σε 21,6 εκατ. το 2019) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (-4%, από 216 χιλ. το 2014 σε 207 χιλ. το 2019), λόγω της προσφυγικής κρίσης που επηρέασε και εξακολουθεί να επηρεάζει σημαντικά τα νησιά του Βορείου Αιγαίου από το 2015. Τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+89%, από 3,4 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+62%, από 76 χιλ. το 2014 σε 123 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+54%, από 250 χιλ. το 2014 σε 385 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+49%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019).

Πίνακας 30: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	3.394.561	4.159.014	4.524.944	4.799.157	5.729.403	6.414.707	89%
Νοτίου Αιγαίου	3.568.374	3.571.426	3.667.218	4.067.439	4.546.194	4.617.315	29%
Κρήτης	3.533.754	3.483.319	3.900.169	4.250.971	4.555.421	4.455.810	26%
Ιονίων Νήσων	1.859.023	1.916.497	2.139.491	2.347.704	2.675.700	2.644.287	42%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.569.814	1.556.788	1.710.606	1.928.874	2.165.736	2.341.743	49%
Δυτικής Ελλάδας	249.772	263.269	290.010	347.635	371.429	385.152	54%
Βορείου Αιγαίου	215.563	221.795	141.055	168.999	215.088	207.098	-4%
Θεσσαλίας	173.955	171.373	186.868	197.706	205.926	205.802	18%
Πελοποννήσου	108.623	86.508	106.921	121.609	126.746	153.364	41%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	75.818	85.993	88.509	129.739	160.370	122.933	62%
Ηπείρου	0	0	0	3.232	9.845	14.776	
Στερεάς Ελλάδας	**0**	**3.256**	**1.085**	**1.129**	**1.985**	**3.100**	
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0	0	125	0	
Ελλάδα	**14.749.257**	**15.519.238**	**16.756.876**	**18.364.194**	**20.763.968**	**21.566.087**	**46%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (30%), Κρήτης (21%), Νοτίου Αιγαίου (21%), Ιονίων Νήσων (12%) και Κεντρικής Μακεδονίας (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2019 το 95% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

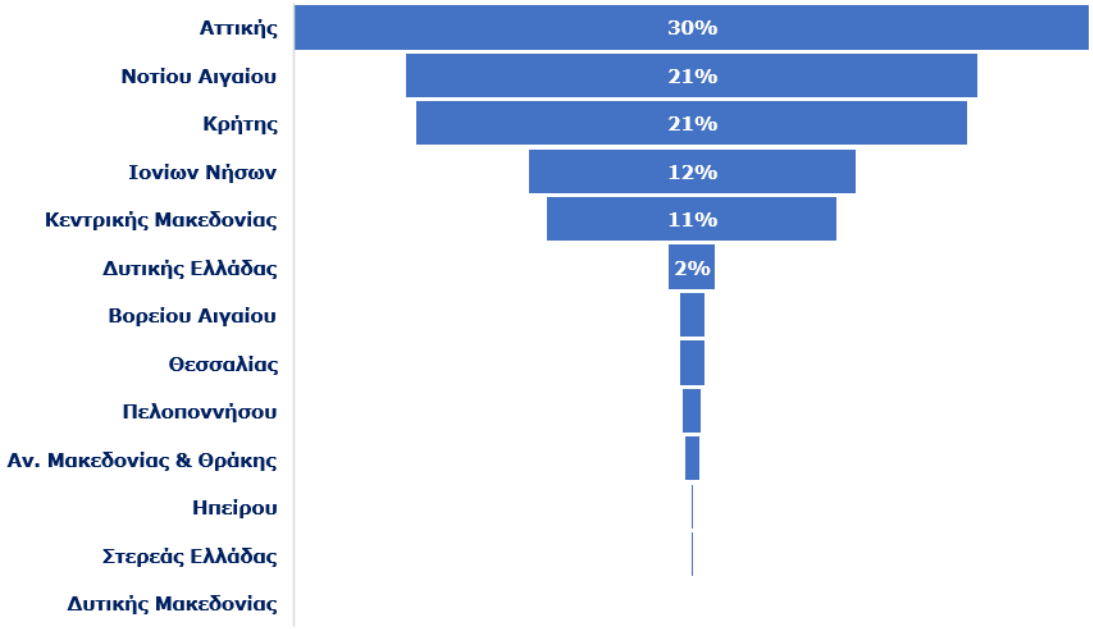

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας καταγράφει την 2η χαμηλότερη διεθνή αεροπορική κίνηση στο σύνολο των 13 Περιφερειών καταγράφοντας μόλις 3.100 αφίξεις το 2019. Το σύνολο των διεθνών αεροπορικών αφίξεων καταγράφονται στην Ενότητα Εύβοιας και συγκεκριμένα στο αεροδρόμιο της Σκύρου. Ενδεικτικά, να αναφέρουμε ότι οι πρώτες διεθνείς αεροπορικές αφίξεις καταγράφηκαν το 2015 σημειώνοντας την περίοδο 2015-2019 μείωση κατά -5% (από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019).

Πίνακας 31: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Εύβοιας	0	3.256	1.085	1.129	1.985	3.100	
Στερεά Ελλάδα	**0**	**3.256**	**1.085**	**1.129**	**1.985**	**3.100**	

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019, σημειώθηκε αύξηση στην κίνηση εσωτερικού κατά +46% (από 5,9 εκατ. το 2014 σε 8,6 εκατ. το 2019). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (-18%, από 6 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019). Τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+48% ή +1,3 εκατ. αφίξεις), Νοτίου Αιγαίου (+80% ή +723 χιλ. αφίξεις), Κεντρικής Μακεδονίας (+21% ή +182 χιλ. αφίξεις), Κρήτης (+40% ή +284 χιλ. αφίξεις) και Ιονίων Νήσων (+59% ή +96 χιλ. αφίξεις).

Πίνακας 32: Κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	2.689.631	3.282.544	3.640.410	3.758.129	3.976.701	3.989.842	48%
Νοτίου Αιγαίου	906.907	1.044.427	1.161.064	1.307.141	1.440.841	1.630.081	80%
Κεντρικής Μακεδονίας	888.459	1.097.676	1.109.598	1.197.084	1.152.806	1.070.857	21%
Κρήτης	707.540	897.968	949.392	999.180	995.895	991.611	40%
Βορείου Αιγαίου	362.481	372.542	387.042	393.266	410.659	442.720	22%
Ιονίων Νήσων	163.125	177.775	212.025	219.583	252.499	259.208	59%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	114.929	119.360	120.834	120.457	139.722	151.263	32%
Ηπείρου	39.424	43.048	48.083	44.239	44.456	50.993	29%
Θεσσαλίας	16.156	16.344	20.838	21.360	21.815	26.594	65%
Πελοποννήσου	7.977	6.821	6.712	15.851	11.618	12.013	51%
Στερεάς Ελλάδας	**6.211**	**7.485**	**6.452**	**7.209**	**6.611**	**5.108**	**-18%**
Δυτικής Ελλάδας	2.793	5.489	9.684	6.428	4.718	5.214	87%
Δυτικής Μακεδονίας	3.000	3.442	4.662	4.034	4.001	3.547	18%
Ελλάδα	**5.908.633**	**7.074.921**	**7.676.796**	**8.093.961**	**8.462.342**	**8.639.051**	**46%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (19%), Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και Κρήτης (11%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2019 το 89% της εσωτερικής κίνησης της Ελλάδας.

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

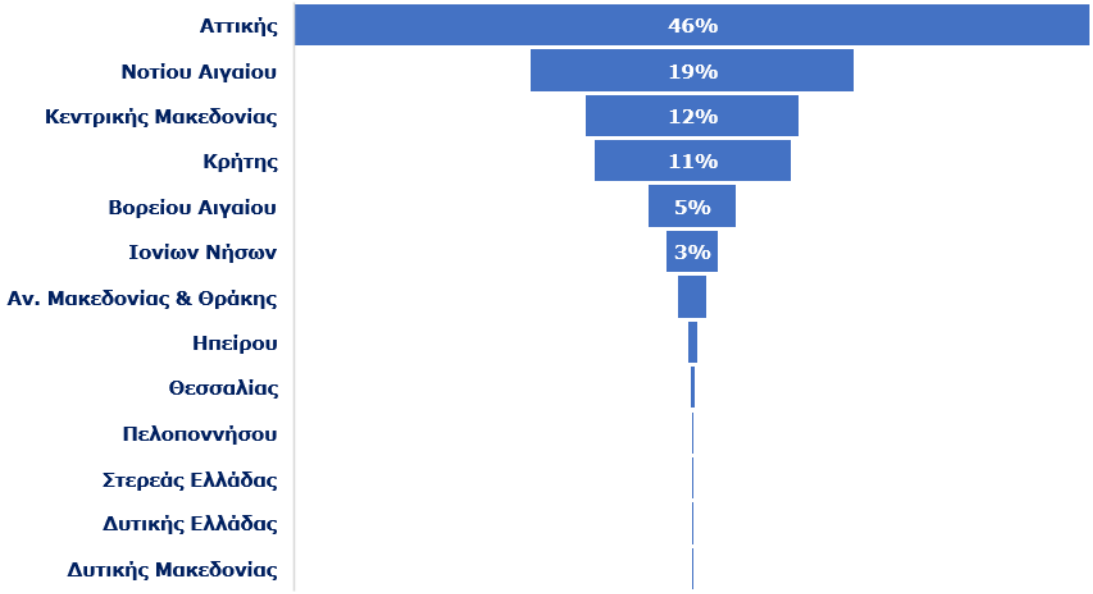

4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -18% (από 6 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019). Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας καταγράφει την 3η χαμηλότερη κίνηση εσωτερικού στο σύνολο των 13 Περιφερειών και την μόνη με αρνητικό πρόσημο την περίοδο την περίοδο 2014-2019. Όλες οι αφίξεις καταγράφονται στην Ενότητα Εύβοιας και δη στο αεροδρόμιο της Σκύρου.

Πίνακας 33: Κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Εύβοιας	6.211	7.485	6.452	7.209	6.611	5.108	-18%
Στερεά Ελλάδα	**6.211**	**7.485**	**6.452**	**7.209**	**6.611**	**5.108**	**-18%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας. Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2014-2019, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 66,3 εκατ. το 2014 σε 71,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-33%, από 6,5 εκατ. το 2014 σε 4,3 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-5%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 1,3 εκατ. το 2019).

Πίνακας 34: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	29.129.874	28.950.459	27.795.511	29.315.860	29.775.672	30.485.427	5%
Νοτίου Αιγαίου	11.178.355	11.040.557	11.511.849	13.023.588	14.117.081	14.793.013	32%
Ιονίων Νήσων	4.981.852	4.700.327	4.895.180	5.224.639	5.604.635	5.500.435	10%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.681.335	3.942.035	4.200.682	4.392.321	4.432.651	4.560.142	24%
Δυτικής Ελλάδας	6.494.926	6.249.616	4.271.304	4.312.585	4.413.601	4.337.932	-33%
Κρήτης	2.685.989	2.268.104	2.430.335	2.805.390	2.936.979	3.137.320	17%
Στερεάς Ελλάδας	**2.119.732**	**2.114.039**	**2.079.675**	**2.112.974**	**2.196.668**	**2.219.910**	**5%**
Ηπείρου	1.615.320	1.560.773	1.615.324	1.776.662	1.879.806	1.760.639	9%
Θεσσαλίας	1.352.840	1.309.660	1.387.309	1.500.274	1.499.130	1.546.644	14%
Βορείου Αιγαίου	1.345.520	1.715.910	1.475.599	1.475.875	1.447.094	1.282.019	-5%
Πελοποννήσου	830.375	540.283	727.890	977.712	894.677	984.872	19%
Κεντρικής Μακεδονίας	846.389	837.902	981.700	965.920	993.338	878.349	4%
Ελλάδα	**66.262.507**	**65.229.665**	**63.372.358**	**67.883.800**	**70.191.332**	**71.486.702**	**8%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (43%) και Νοτίου Αιγαίου (21%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 64% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2019.

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

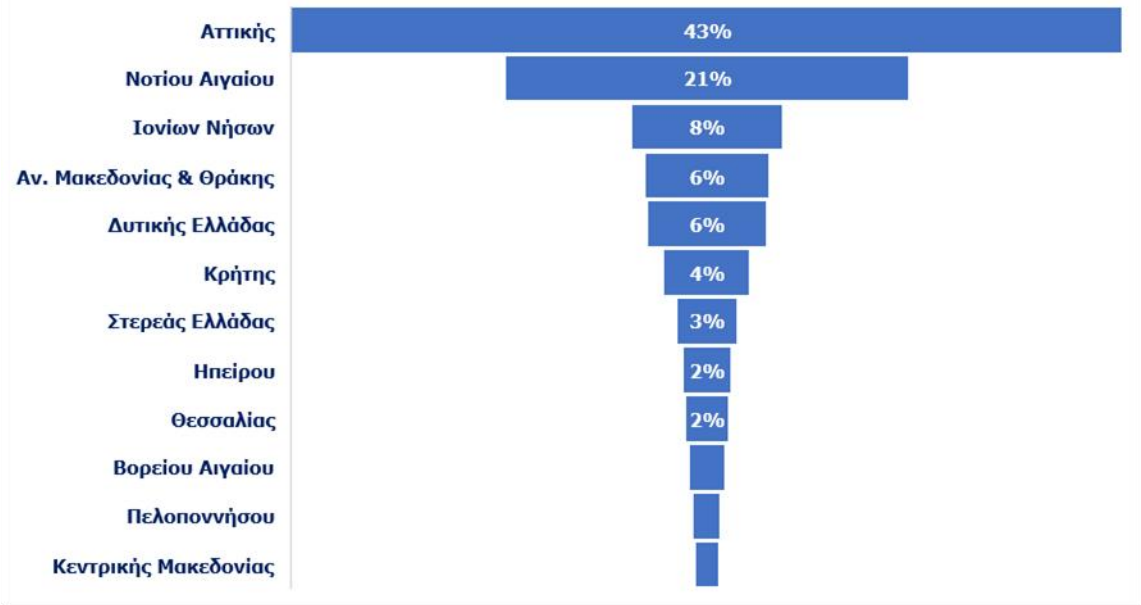

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας για το 2019 αντιπροσωπεύει το 3% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2014-2019 αύξηση κατά +5% (από 2,1 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019). Επιμέρους η εικόνα είναι θετική: Εύβοια (+3%, από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019) και Φθιώτιδα (+9%, από 614 χιλ. το 2014 σε 672 χιλ. το 2019). Οι υπόλοιπες Ενότητες δεν καταγράφουν ακτοπλοϊκή κίνηση.

Πίνακας 35: Διακινηθέντες εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Εύβοιας	1.505.650	1.464.460	1.404.919	1.450.663	1.511.796	1.548.176	3%
Φθιώτιδας	614.082	649.579	674.756	662.311	684.872	671.734	9%
Στερεά Ελλάδα	**2.119.732**	**2.114.039**	**2.079.675**	**2.112.974**	**2.196.668**	**2.219.910**	**5%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Εύβοιας αντιπροσωπεύει το 70% της επιβατικής κίνησης και η Ενότητα Φθιώτιδα το 30%.

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

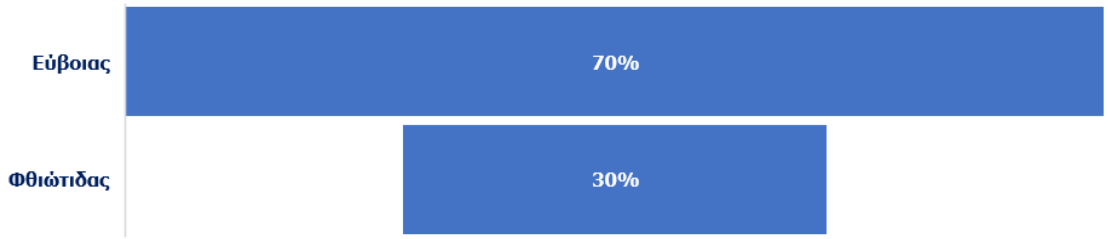

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 1,7 εκατ. το 2014 σε 1,8 εκατ. το 2019). Επιμέρους, διακινηθέντες εξωτερικού καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (+3%, από 929 χιλ. το 2014 σε 957 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-18%, από 590 χιλ. το 2014 σε 482 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+151%, από 139 χιλ. το 2014 σε 347 χιλ. το 2019). Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν μείωση στους διακινηθέντες τους κατά -41% (από 11 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019).

Πίνακας 36: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ηπείρου	928.975	971.012	836.566	918.972	955.379	956.710	3%
Δυτικής Ελλάδας	590.328	603.312	497.313	500.725	489.583	482.198	-18%
Ιονίων Νήσων	138.566	162.221	186.634	262.103	349.764	347.485	151%
Λοιπές	11.282	5.631	6.722	18.147	12.932	6.694	-41%
Ελλάδα	**1.669.151**	**1.742.176**	**1.527.235**	**1.699.947**	**1.807.658**	**1.793.087**	**7%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (53%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (19%) και Λοιπών (0,4%).

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

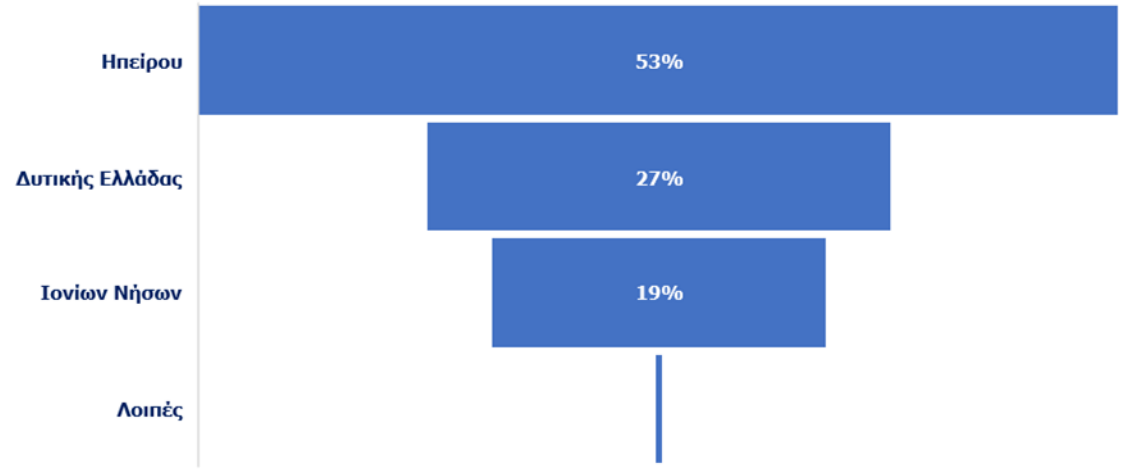

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2014-2019

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +2% (από 3.839 το 2014 σε 3.899 το 2019). Παρόλη την αύξηση που κατεγράφη το 2019 (ομαλοποίηση της κατάστασης στην Τουρκία μιας και τα αξιοθέατα των 2 χωρών πλασάρονται από τις εταιρείες κρουαζιέρας σε κοινά πακέτα), η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων υπολείπεται του 2016, χρονιά ρεκόρ για την Ελλάδα.

Πίνακας 37: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	1.714	1.989	1.875	1.455	1.466	1.761	3%
Αττικής	638	680	708	607	526	625	-2%
Ιονίων Νήσων	487	527	587	477	520	573	18%
Κρήτης	286	293	303	279	308	397	39%
Δυτικής Ελλάδας	253	245	276	273	223	201	-21%
Πελοποννήσου	130	165	204	161	157	182	40%
Βορείου Αιγαίου	136	155	137	53	109	62	-54%
Στερεάς Ελλάδας	**50**	**83**	**92**	**74**	**35**	**45**	**-10%**
Θεσσαλίας	71	88	72	18	40	35	-51%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	26	23	19	6	7	7	-73%
Κεντρικής Μακεδονίας	31	35	23	4	5	6	-81%
Ηπείρου	17	11	11	8	14	5	-71%
Ελλάδα	**3.839**	**4.294**	**4.307**	**3.415**	**3.410**	**3.899**	**2%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στην κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στους λιμένες τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+40%, από 130 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 182 κρουαζιερόπλοια το 2019), Κρήτης (+39%, από 286 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 397 κρουαζιερόπλοια το 2019), Ιονίων Νήσων (+18%, από 487 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 573 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+3%, από 1.714 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 1.761 κρουαζιερόπλοια το 2019).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (45%), η Αττική (16%), τα Ιόνια Νησιά (15%) και η Κρήτη (10%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 86% της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

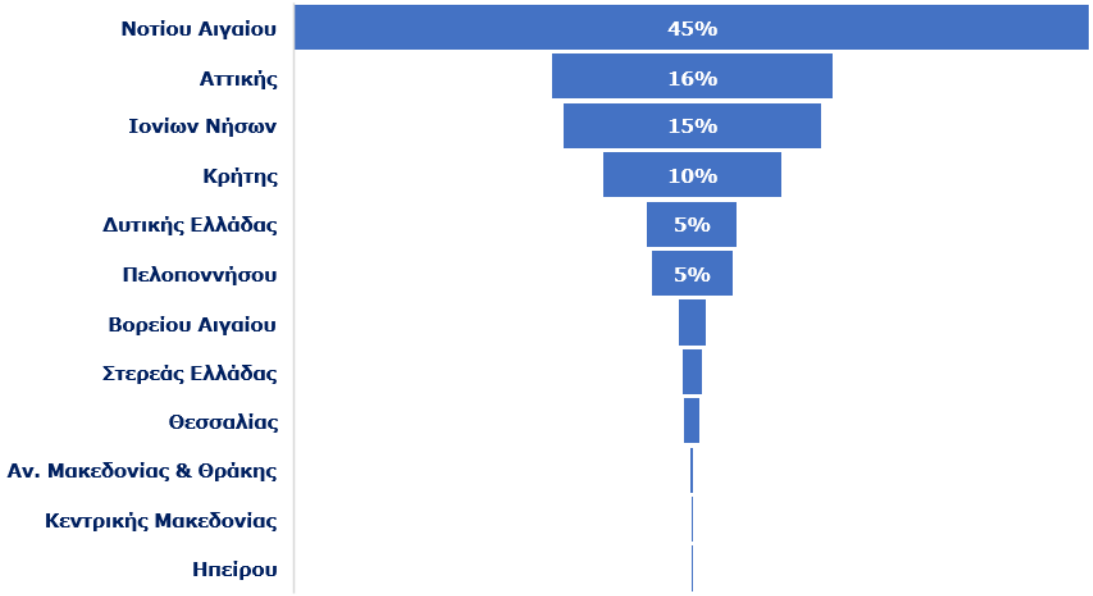

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας υποδέχτηκε το 2019 το 1% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -10% (από 50 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 45 κρουαζιερόπλοια το 2019). Το σύνολο των κρουαζιερόπλοιων που προσεγγίζουν την Περιφέρεια καταγράφονται στο λιμάνι της Ιτέας (Ενότητα Φωκίδας).

Πίνακας 38: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2014-2019

Λιμάνι	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ιτέας	50	83	92	74	35	45	-10%
Στερεά Ελλάδα	**50**	**83**	**92**	**74**	**35**	**45**	**-10%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Inte

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +12% (από 4,9 εκατ. το 2014 σε 5,5 εκατ. το 2019). Παρόλο που η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων το 2019 δεν ξεπέρασε το ρεκόρ του 2016 εντούτοις οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα ελληνικά λιμάνια σημείωσαν αριθμό ρεκόρ (5,5 εκατ.).

Πίνακας 39: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	1.886.537	1.996.720	2.000.688	1.764.651	1.844.651	2.260.723	20%
Αττικής	1.086.444	1.026.014	1.141.850	1.074.263	961.724	1.098.591	1%
Ιονίων Νήσων	771.353	802.316	859.554	754.383	894.190	1.044.160	35%
Κρήτης	329.709	355.699	413.655	340.033	453.677	607.268	84%
Δυτικής Ελλάδας	585.624	460.972	505.854	567.999	469.693	414.935	-29%
Πελοποννήσου	85.648	108.543	106.666	53.790	85.633	65.392	-24%
Βορείου Αιγαίου	83.635	76.803	83.587	29.316	17.109	17.217	-79%
Θεσσαλίας	62.973	76.051	44.432	11.767	41.647	15.429	-75%
Στερεάς Ελλάδας	**8.309**	**17.851**	**14.848**	**14.423**	**3.628**	**5.168**	**-38%**
Κεντρικής Μακεδονίας	19.720	26.356	18.876	2.424	1.502	4.865	-75%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	13.087	13.061	6.042	3.226	2.538	2.699	-79%
Ηπείρου	4.208	4.057	8.179	9.088	12.650	1.053	-75%
Ελλάδα	**4.937.247**	**4.964.443**	**5.204.231**	**4.625.363**	**4.788.642**	**5.537.500**	**12%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+84%, από 330 χιλ. το 2014 σε 607 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+35%, από 771 χιλ. το 2014 σε 1,0 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+20%, από 1,9 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019) και Αττικής (+1%, από 1,1 εκατ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (41%), η Αττική (20%), τα Ιόνια Νησιά (19%) και η Κρήτη (11%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 90% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

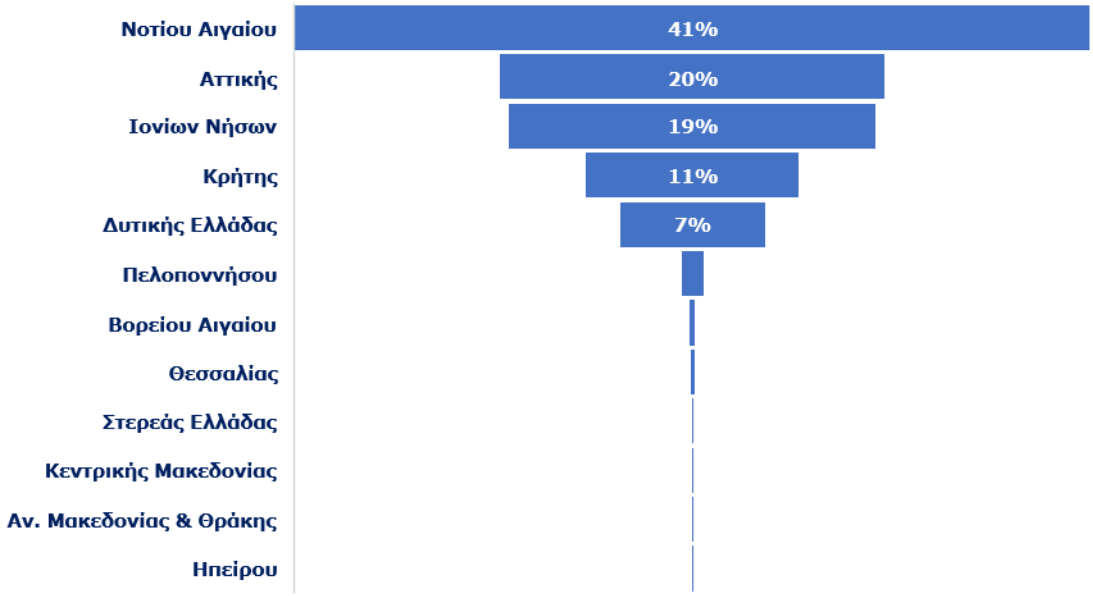

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας υποδέχτηκε το 2019 το 0,1% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας την περίοδο 2014-2019 στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας σημείωσε μείωση κατά -38% (από 8 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019). Όπως και ανωτέρω το σύνολο των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας καταγράφονται στο λιμάνι της Ιτέας (Ενότητα Φωκίδας).

Πίνακας 40: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2014-2019

Λιμάνι	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ιτέας	8.309	17.851	14.848	14.423	3.628	5.168	-38%
Στερεά Ελλάδα	**8.309**	**17.851**	**14.848**	**14.423**	**3.628**	**5.168**	**-38%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2014-2019

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα Μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +42% (από 4,2 εκατ. επισκέπτες το 2014 σε 5,9 εκατ. επισκέπτες το 2019), απόρροια της αύξησης κατά +42% (από 22.033 χιλ. το 2014 σε 31.348 χιλ. το 2019) στον αριθμό των διεθνών αφίξεων που καταγράφηκε στην Ελλάδα για την ίδια περίοδο.

Πίνακας 41: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Επισκέπτες σε Μουσεία ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019							
Περιφέρεια	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2014 - 2019**
Αττική	2.162.012	2.295.545	2.161.128	2.521.553	2.736.359	2.784.449	29%
Κρήτη	297.569	312.274	501.429	590.311	767.262	845.477	184%
Κεντρική Μακεδονία	465.487	541.193	653.077	668.906	683.282	687.717	48%
Νότιο Αιγαίο	482.626	478.588	429.394	500.781	506.030	535.992	11%
Στερεά Ελλάδα	**246.396**	**276.968**	**263.487**	**327.025**	**372.461**	**390.509**	**58%**
Δυτική Ελλάδα	173.800	174.653	169.352	199.715	214.714	223.303	28%
Πελοπόννησος	73.242	69.232	81.002	94.851	99.970	102.647	40%
Ιόνια Νησιά	60.001	61.135	67.130	70.631	78.670	80.872	35%
Θεσσαλία	45.826	40.395	56.438	59.064	68.256	69.460	52%
Ήπειρος	50.014	56.059	54.253	58.377	65.276	59.056	18%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	40.594	41.502	35.037	45.940	51.064	50.699	25%
Βόρειο Αιγαίο	49.570	50.847	35.669	42.682	41.440	47.651	-4%
Δυτική Μακεδονία	7.005	7.451	8.570	11.945	17.427	16.638	138%
Ελλάδα	**4.154.142**	**4.405.842**	**4.515.966**	**5.191.781**	**5.702.211**	**5.894.470**	**42%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε Μουσεία, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-4%, από 50 χιλ. το 2014 σε 48 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+29%, από 2,2 εκατ. το 2014 σε 2,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+184%, από 298 χιλ. το 2014 σε 845 χιλ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+48%, από 465 χιλ. το 2014 σε 688 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+11%, από 483 χιλ. το 2014 σε 536 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+58%, από 246 χιλ. το 2014 σε 391 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+28%, από 174 χιλ. το 2014 σε 223 χιλ. το 2019), Πελοπόννησος (+40%, από 73 χιλ. το 2014 σε 103 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+35%, από 60 χιλ. το 2014 σε 81 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+52%, από 46 χιλ. το 2014 σε 69 χιλ. το 2019), Ήπειρος (+18%, από 50 χιλ. το 2014 σε 59 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+25%, από 41 χιλ. το 2014 σε 51 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+138%, από 7 χιλ. το 2014 σε 17 χιλ. το 2019).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2019 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές επισκέψεις (47%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (14%),

η Κεντρική Μακεδονία (12%) και το Νότιο Αιγαίο (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 82% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2019.

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

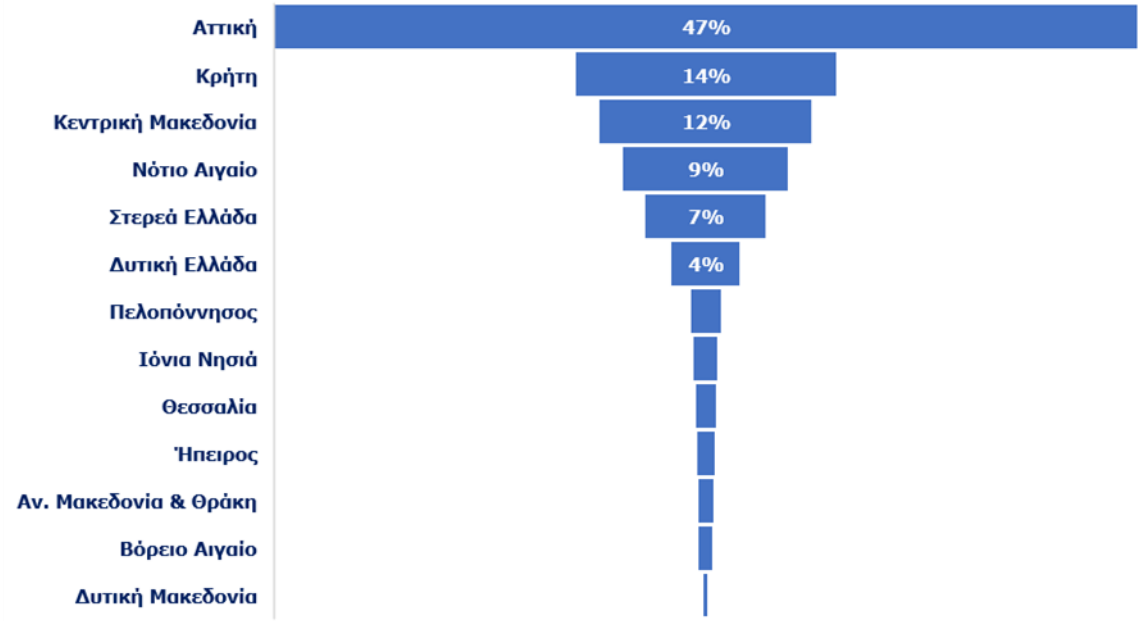

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας το 2019 κατείχε το 7% του συνόλου των επισκεπτών σε μουσεία της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +58% (από 246 χιλ. το 2014 σε 391 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, όλες σημειώνουν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Φθιώτιδας (-25%, από 11 χιλ. το 2014 σε 8 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Φωκίδας (+45%, από 192 χιλ. το 2014 σε 278 χιλ. το 2019), Βοιωτίας (+180%, από 31 χιλ. το 2014 σε 88 χιλ. το 2019) και Εύβοιας (+33%, από 12 χιλ. το 2014 σε 17 χιλ. το 2019). Δεν καταγράφονται επισκέψεις στα μουσεία της Περιφερειακής Ενότητας Ευρυτανίας.

Πίνακας 42: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Φωκίδας	191.755	206.592	167.223	213.081	251.589	278.001	45%
Βοιωτίας	31.358	45.438	68.569	89.193	93.045	87.773	180%
Εύβοιας	12.454	14.579	19.763	16.356	18.312	16.603	33%
Φθιώτιδας	10.829	10.359	7.932	8.395	9.515	8.132	-25%
Στερεά Ελλάδα	**246.396**	**276.968**	**263.487**	**327.025**	**372.461**	**390.509**	**58%**

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Φωκίδας (71%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Βοιωτίας (22%), Εύβοιας (4%) και Φθιώτιδας (2%).

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

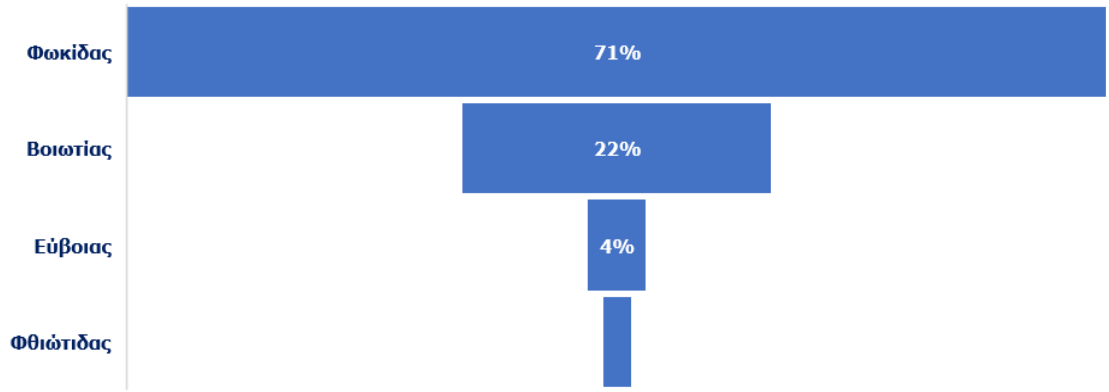

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ 2014-2019

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +37% (από 10,0 εκατ. το 2014 σε 13,7 εκατ. το 2019).

Πίνακας 43: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019							
Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττική	3.618.412	4.145.093	3.960.512	4.910.124	5.611.977	6.234.154	72%
Κρήτη	1.567.924	1.482.109	1.451.026	1.747.669	2.123.640	2.155.260	37%
Πελοπόννησος	1.374.832	1.441.529	1.388.340	1.651.292	1.885.649	1.921.898	40%
Νότιο Αιγαίο	1.776.129	1.638.165	1.198.314	1.311.872	1.378.335	1.495.773	-16%
Δυτική Ελλάδα	514.353	486.368	482.250	549.546	557.467	532.089	3%
Στερεά Ελλάδα	**297.117**	**324.175**	**294.322**	**351.855**	**409.872**	**409.071**	**38%**
Κεντρική Μακεδονία	351.211	350.106	340.854	389.372	457.872	395.471	13%
Ιόνια Νησιά	226.918	236.949	225.166	185.690	206.550	236.897	4%
Βόρειο Αιγαίο	60.479	53.177	59.288	72.438	84.862	92.014	52%
Ήπειρος	81.104	80.677	81.196	79.686	91.051	88.471	9%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	62.186	63.209	59.633	63.213	72.938	78.638	26%
Θεσσαλία	19.856	15.817	21.454	18.756	18.848	18.662	-6%
Δυτική Μακεδονία	2.640	2.679	2.318	1.263	2.010	1.936	-27%
Ελλάδα	9.953.161	10.320.053	9.564.673	11.332.776	12.901.071	13.660.334	37%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους, με εξαίρεση το Νότιο Αιγαίο (-16%, από 1,8 εκατ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019), την Θεσσαλία (-6%, από 20 χιλ. το 2014 σε 19 χιλ. το 2019) και τη Δυτική Μακεδονία (-27%, από 3 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+72%, από 3,6 εκατ. το 2014 σε 6,2 εκατ. το 2019), Κρήτη (+37%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Πελοπόννησος (+40%, από 1,4 εκατ. το 2014 σε 1,9 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+3%, από 514 χιλ. το 2014 σε 532 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+38%, από 297 χιλ. το 2014 σε 409 χιλ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+13%, από 351 χιλ. το 2014 σε 395 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+4%, από 227 χιλ. το 2014 σε 237 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+52%, από 60 χιλ. το 2014 σε 92 χιλ. το 2019), Ήπειρος (+9%, από 81 χιλ. το 2014 σε 88 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονία & Θράκη (+26%, από 62 χιλ. το 2014 σε 79 χιλ. το 2019).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 46% των

επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (16%), η Πελοπόννησος (14%) και το Νότιο Αιγαίο (11%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2019.

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

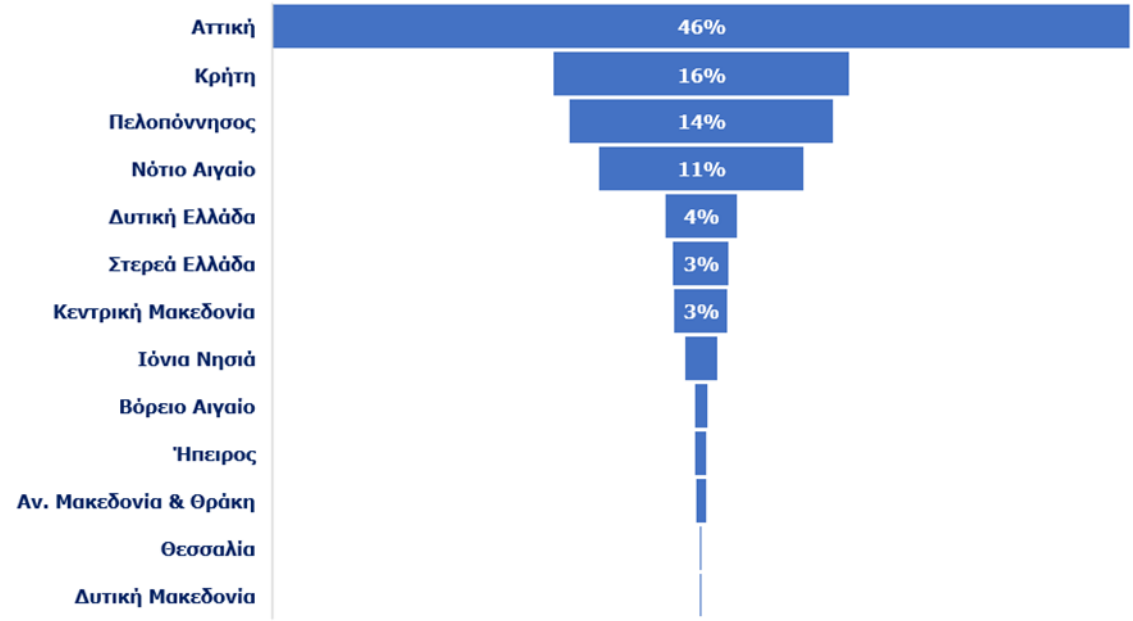

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας το 2019 αντιπροσώπευε το 3% του συνόλου των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +38% (από 297 χιλ. το 2014 σε 409 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Φωκίδας (+38%, από 294 χιλ. το 2014 σε 405 χιλ. το 2019) και Βοιωτίας (+62%, από 2 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση και την Ενότητα Φθιώτιδας (-46%, από 1 χιλ. το 2014 σε 710 επισκέπτες το 2019) μείωση. Δεν καταγράφονται επισκέψεις στις Περιφερειακές Ενότητες Ευρυτανίας και Εύβοιας.

Πίνακας 44: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Φωκίδας	293.944	319.754	290.705	345.804	405.947	405.348	38%
Βοιωτίας	1.862	2.609	2.441	3.287	2.641	3.013	62%
Φθιώτιδας	1.311	1.812	1.176	2.764	1.284	710	-46%
Στερεά Ελλάδα	**297.117**	**324.175**	**294.322**	**351.855**	**409.872**	**409.071**	**38%**

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Φωκίδας (99%) καταγράφει σχεδόν το σύνολο των επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους που καταγράφονται στην Περιφέρεια με το υπόλοιπο 1% να κατανέμεται στις Ενότητες Βοιωτίας (0,7%) και Φθιώτιδας (0,2%).

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

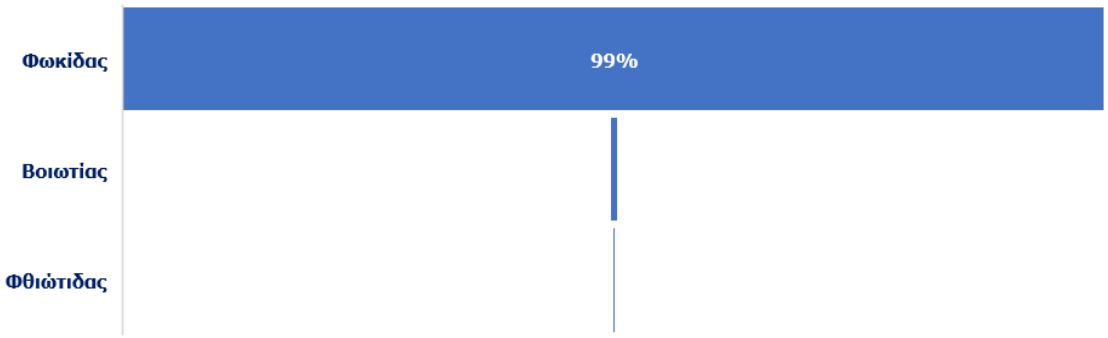

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2017-2019

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2017-2019

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων[7], ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών[8]. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +18% (από 31.021 χιλ. το 2017 σε 36.643 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφέρειες η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-7%, από 7.262 χιλ. το 2017 σε 6.761 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-1%, από 364 χιλ. το 2017 σε 359 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+18%, από 5,8 εκατ. το 2017 σε 6,9 εκατ. το 2019), Αττικής (+15%, από 5,1 εκατ. το 2017 σε 5,9 εκατ. το 2019), Κρήτης (+10%, από 4,8 εκατ. το 2017 σε 5,3 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+184%, από 1,3 εκατ. το 2017 σε 3,8 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+3%, από 3,0 εκατ. το 2017 σε 3,0 εκατ. το 2019), Ηπείρου (+45%, από 713 εκατ. το 2017 σε 1,0 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+24%, από 727 χιλ. το 2017 σε 899 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+45%, από 563 χιλ. το 2017 σε 817 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+16%, από 694 χιλ. το 2017 σε 806 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+81%, από 376 χιλ. το 2017 σε 679 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+37%, από 222 χιλ. το 2017 σε 304 χιλ. το 2019).

[7] Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. εδώ.

[8] Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

Πίνακας 45: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017-2019

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	5.841	6.629	6.893	18%
Κεντρική Μακεδονία	7.262	7.830	6.761	-7%
Αττικής	5.137	5.681	5.923	15%
Κρήτη	4.806	5.228	5.288	10%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.349	1.930	3.833	184%
Ιόνια Νησιά	2.966	3.162	3.048	3%
Ήπειρος	713	823	1.033	45%
Πελοπόννησος	727	886	899	24%
Δυτική Ελλάδα	563	699	817	45%
Θεσσαλία	694	675	806	16%
Στερεά Ελλάδα	**376**	**549**	**679**	**81%**
Βόρειο Αιγαίο	364	389	359	-1%
Δυτική Μακεδονία	222	349	304	37%
Ελλάδα	**31.021**	**34.831**	**36.643**	**18%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (19%), η Κεντρική Μακεδονία (18%), η Αττική (16%), η Κρήτη (14%) και η Ανατολική Μακεδονία & Θράκη (10%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 78% του συνόλου των επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

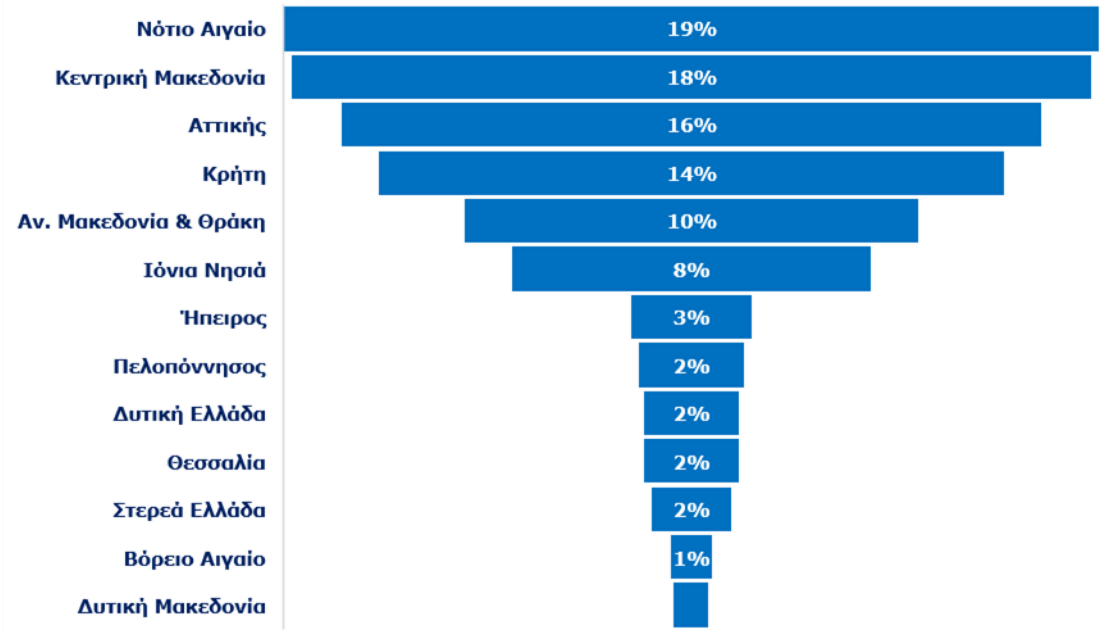

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2017 κατά +81% (από 376 χιλ. το 2017 σε 679 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης όλες καταγράφουν θετική ποσοστιαία μεταβολή: ΗΠΑ (+85%, από 50 χιλ. το 2017 σε 93 χιλ. το 2019), Γαλλία (+63%, από 37 χιλ. το 2017 σε 61 χιλ. το 2019), Γερμανία (+40%, από 42 χιλ. το 2017 σε 59 χιλ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+53%, από 28 χιλ. το 2017 σε 43 χιλ. το 2019) και Λοιπές (+94%, από 218 χιλ. το 2017 σε 422 χιλ. το 2019).

Πίνακας 46: Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (σε χιλ.), 2017-2019

Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά αγορά (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
ΗΠΑ	50	62	93	85%
Γαλλία	37	56	61	63%
Γερμανία	42	49	59	40%
Ην. Βασίλειο	28	44	43	53%
Λοιπές	218	338	422	94%
Σύνολο	**376**	**549**	**679**	**81%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από τις ΗΠΑ κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 14% (13% το 2017) και ακολουθούν από την Γαλλία με 9% (10% το 2017), από την Γερμανία με 9% (11% το 2017), από το Ην. Βασίλειο με 6% (8% το 2017) και από τις Λοιπές με 62% (58% το 2017).

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2017-2019

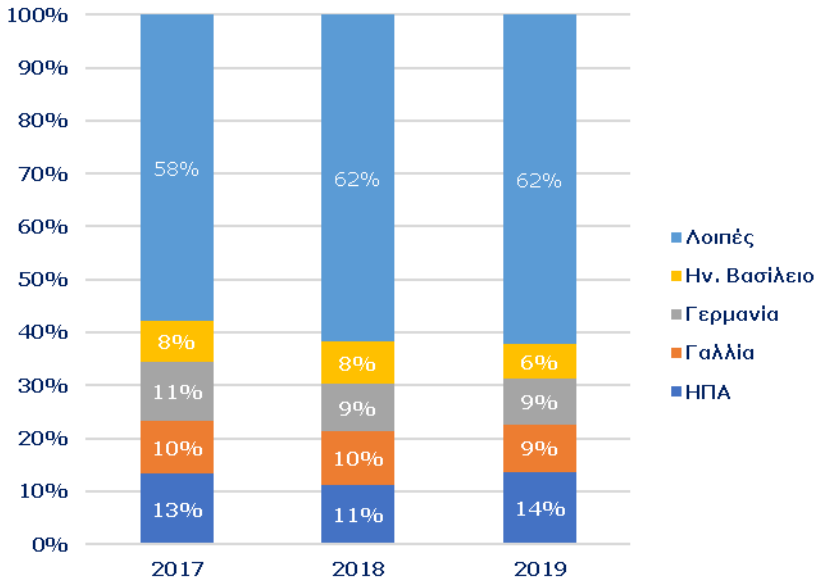

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +11% (από 209.855 χιλ. το 2017 σε 232.464 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-5%, από 24,9 εκατ. το 2017 σε 23,7 εκατ. το 2019), Θεσσαλίας (-3%, από 5,0 εκατ. το 2017 σε 4,9 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-10%, από 3,2 εκατ. το 2017 σε 2,9 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+15%, από 46,2 εκατ. το 2017 σε 53,2 εκατ. το 2019), Κρήτη (+7%, από 40,3 εκατ. το 2017 σε 43,3 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+0,1%, από 40,8 εκατ. το 2017 σε 40,8 εκατ. το 2019), Αττική (+16%, από 29,4 εκατ. το 2017 σε 34,0 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+88%, από 5,4 εκατ. το 2017 σε 10,2 εκατ. το 2019), Πελοπόννησος (+24%, από 5,2 εκατ. το 2017 σε 6,5 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+61%, από 2,8 εκατ. το 2017 σε 4,5 εκατ. το 2019), Ήπειρος (+10%, από 3,6 εκατ. το 2017 σε 4,0 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+48%, από 2,0 εκατ. το 2017 σε 3,0 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+77%, από 859 χιλ. το 2017 σε 1,5 εκατ. το 2019).

Πίνακας 47: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017-2019

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	46.210	51.084	53.169	15%
Κρήτη	40.271	43.819	43.256	7%
Κεντρική Μακεδονία	40.782	44.690	40.808	0%
Αττικής	29.437	31.386	34.028	16%
Ιόνια Νησιά	24.944	24.762	23.744	-5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.421	6.467	10.171	88%
Πελοπόννησος	5.214	6.614	6.466	24%
Θεσσαλία	5.027	4.217	4.889	-3%
Δυτική Ελλάδα	2.819	3.184	4.530	61%
Ήπειρος	3.643	3.362	4.003	10%
Στερεά Ελλάδα	**2.013**	**2.998**	**2.978**	**48%**
Βόρειο Αιγαίο	3.217	3.113	2.902	-10%
Δυτική Μακεδονία	859	1.316	1.520	77%
Ελλάδα	**209.855**	**227.012**	**232.464**	**11%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), την Κρήτη (19%), την Κεντρική Μακεδονία (18%), την Αττική (15%) και τα Ιόνια Νησιά (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 84% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019.

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

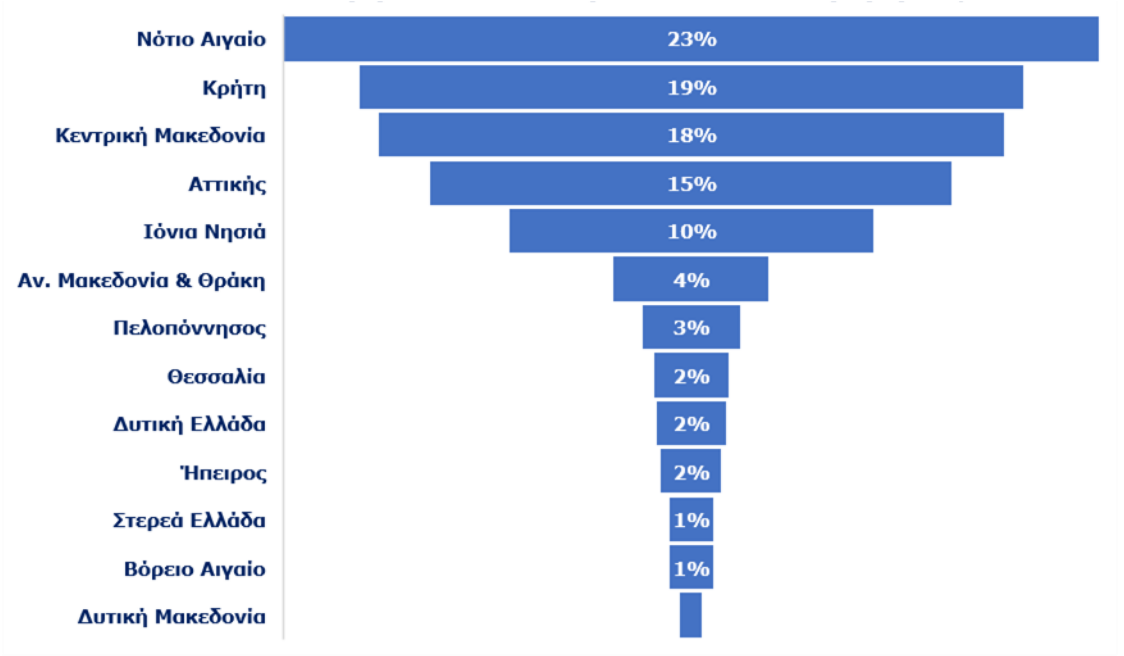

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 1% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2017 κατά +48% (από 2,0 εκατ. το 2017 σε 3,0 εκατ. το 2019). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης, όλες καταγράφουν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την αγορά των ΗΠΑ (-11%, από 258 χιλ. το 2017 σε 229 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+32%, από 273 χιλ. το 2017 σε 359 χιλ. το 2019), Γαλλία (+68%, από 173 χιλ. το 2017 σε 290 χιλ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+76%, από 123 χιλ. το 2017 σε 216 χιλ. το 2019) και Λοιπές (+59%, από 1,2 εκατ. το 2017 σε 1,9 εκατ. το 2019).

Πίνακας 48: Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (σε χιλ.), 2017-2019

Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά αγορά (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	273	375	359	32%
Γαλλία	173	292	290	68%
ΗΠΑ	258	255	229	-11%
Ην. Βασίλειο	123	296	216	76%
Λοιπές	1.187	1.780	1.885	59%
Σύνολο	**2.013**	**2.998**	**2.978**	**48%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 12% (14% το 2017) και ακολουθούν από την Γαλλία με 10% (9% το 2017), από τις ΗΠΑ με 8% (13% το 2017), από το Ην. Βασίλειο με 7% (6% το 2017) και από τις Λοιπές με 63% (59% το 2017).

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2017-2019

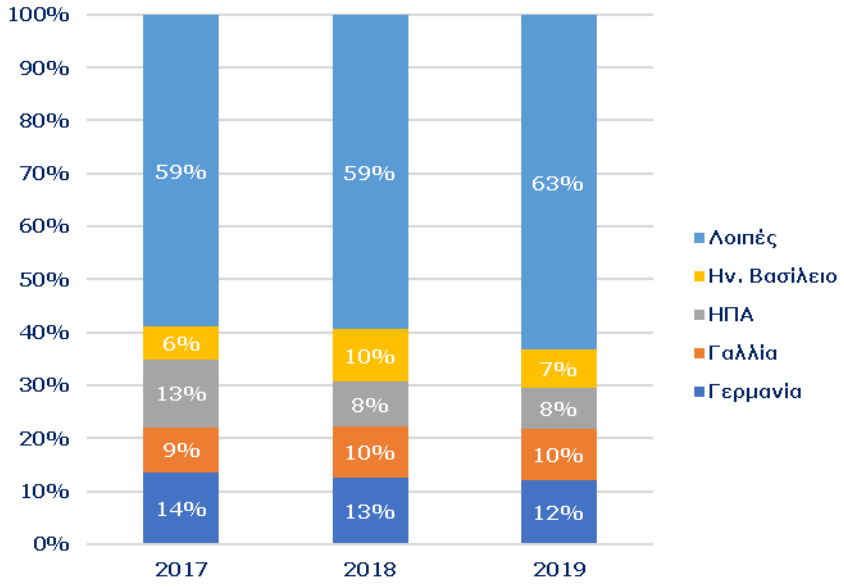

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +24% (από € 14.202 εκατ. το 2017 σε € 17.680 εκατ. το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (-1%, από € 167 εκατ. το 2017 σε € 165 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+42%, από € 3,7 δισ. το 2017 σε € 5,2 δισ. το 2019), Κρήτη (+10%, από € 3,3 δισ. το 2017 σε € 3,6 δισ. το 2019), Αττική (+24%, από € 2,1 δισ. το 2017 σε € 2,6 δισ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+21%, από € 1,9 δισ. το 2017 σε € 2,3 δισ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+8%, από € 1,8 δισ. το 2017 σε € 1,9 δισ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+56%, από € 282 εκατ. το 2017 σε € 440 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+36%, από € 307 εκατ. το 2017 σε € 417 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+23%, από € 290 εκατ. το 2017 σε € 355 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+21%, από € 216 εκατ. το 2017 σε 261 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+62%, από € 159 εκατ. το 2017 σε € 257 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+59%, από € 113 εκατ. το 2017 σε € 180 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+68%, από € 45 εκατ. το 2017 σε € 76 εκατ. το 2019).

Πίνακας 49: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2017-2019

Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	3.653	4.414	5.175	42%
Κρήτη	3.260	3.134	3.601	10%
Αττικής	2.083	2.279	2.592	24%
Κεντρική Μακεδονία	1.852	2.275	2.250	21%
Ιόνια Νησιά	1.775	1.691	1.911	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	282	322	440	56%
Πελοπόννησος	307	415	417	36%
Θεσσαλία	290	270	355	23%
Ήπειρος	216	222	261	21%
Δυτική Ελλάδα	159	212	257	62%
Στερεά Ελλάδα	**113**	**194**	**180**	**59%**
Βόρειο Αιγαίο	167	164	165	-1%
Δυτική Μακεδονία	45	61	76	68%
Ελλάδα	**14.202**	**15.653**	**17.680**	**24%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (29%), την Κρήτη (20%), την Αττική (15%), την Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 88% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019.

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

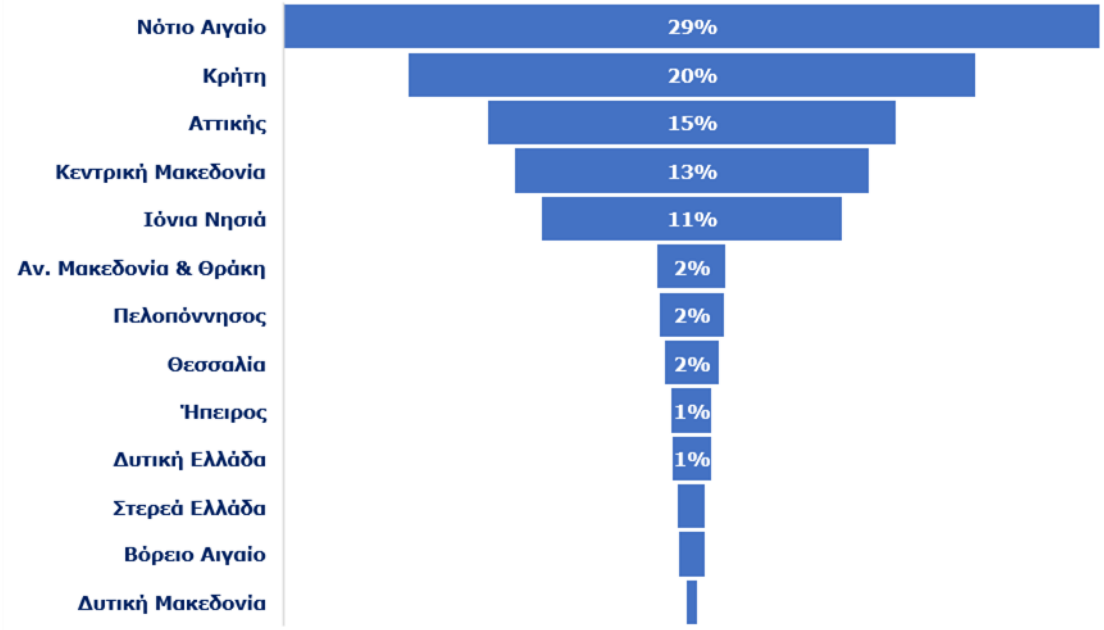

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 1% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2017 κατά +59% (από € 113 εκατ. το 2017 σε € 180 εκατ. το 2019). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (+24%, από € 14 εκατ. το 2017 σε € 18 εκατ. το 2019), του Ην. Βασιλείου (+76%, από € 8 εκατ. το 2017 σε € 13 εκατ. το 2019) και των Λοιπών (+112%, από € 57 εκατ. το 2017 σε € 121 εκατ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές των ΗΠΑ (-1%, από € 16 εκατ. το 2017 σε € 16 εκατ. το 2019) και της Γαλλίας (-35%, από € 18 εκατ. το 2017 σε € 12 εκατ. το 2019) μείωση.

Πίνακας 50: Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (σε εκατ. €), 2017-2019

Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά αγορά (σε εκατ. €), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	14	19	18	24%
ΗΠΑ	16	18	16	-1%
Ην. Βασίλειο	8	18	13	76%
Γαλλία	18	16	12	-35%
Λοιπές	57	123	121	112%
Σύνολο	**113**	**194**	**180**	**59%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 10% (12% το 2017) και ακολουθούν από τις ΗΠΑ με 9% (15% το 2017), από το Ην. Βασίλειο με 7% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2017), από την Γαλλία με 7% (16% το 2017) και από τις Λοιπές με 67% (50% το 2017).

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2017-2019

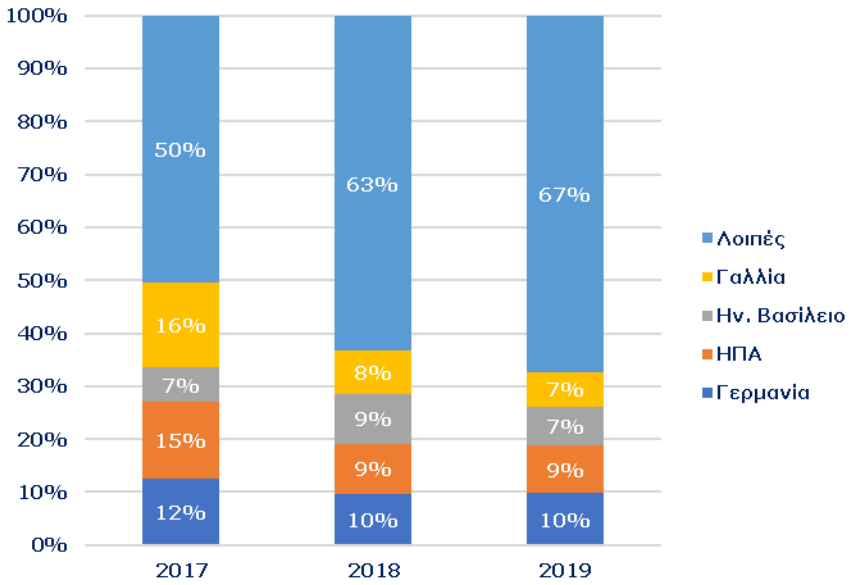

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2017-2019

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 σημείωσε αύξηση κατά +5% (από € 458 το 2017 σε € 482 το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-12%, από € 301 το 2017 σε € 265 το 2019), Ηπείρου (-17%, από € 303 το 2017 σε € 253 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-45%, από € 209 το 2017 σε € 115 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+20%, από € 626 το 2017 σε € 751 το 2019), Κρήτης (+0,4%, από € 678 το 2017 σε € 681 το 2019), Ιονίων Νήσων (+5%, από € 598 το 2017 σε € 627 το 2019), Πελοποννήσου (+10%, από € 423 το 2017 σε € 464 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+0,5%, από € 458 το 2017 σε € 460 το 2019), Θεσσαλίας (+5%, από € 418 το 2017 σε € 440 το 2019), Αττικής (+8%, από € 406 το 2017 σε € 438 το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+30%, από € 255 το 2017 σε € 333 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+12%, από € 282 το 2017 σε € 315 το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+22%, από € 203 το 2017 σε € 248 το 2019).

Πίνακας 51: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	626	666	751	20%
Κρήτη	678	599	681	0%
Ιόνια Νησιά	598	535	627	5%
Πελοπόννησος	423	469	464	10%
Βόρειο Αιγαίο	458	422	460	0%
Θεσσαλία	418	401	440	5%
Αττικής	406	401	438	8%
Κεντρική Μακεδονία	255	291	333	30%
Δυτική Ελλάδα	282	303	315	12%
Στερεά Ελλάδα	**301**	**353**	**265**	**-12%**
Ήπειρος	303	270	253	-17%
Δυτική Μακεδονία	203	174	248	22%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	209	167	115	-45%
Ελλάδα	**458**	**449**	**482**	**5%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 626 το 2017, € 666 το 2018 και € 751 το 2019), Κρήτης (€ 678 το 2017, € 599 το 2018 και € 681 το 2019), Ιονίων Νήσων (€ 598 το 2017, € 535 το 2018 και € 627 το 2019), Πελοποννήσου (μόνο για το 2018, € 423 το 2017, € 469 το 2018 και € 464 το 2019) και Βορείου Αιγαίου (ίδιο το 2017, € 458 το 2017, € 422 το 2018 και € 460 το 2019).

Διάγραμμα 62: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

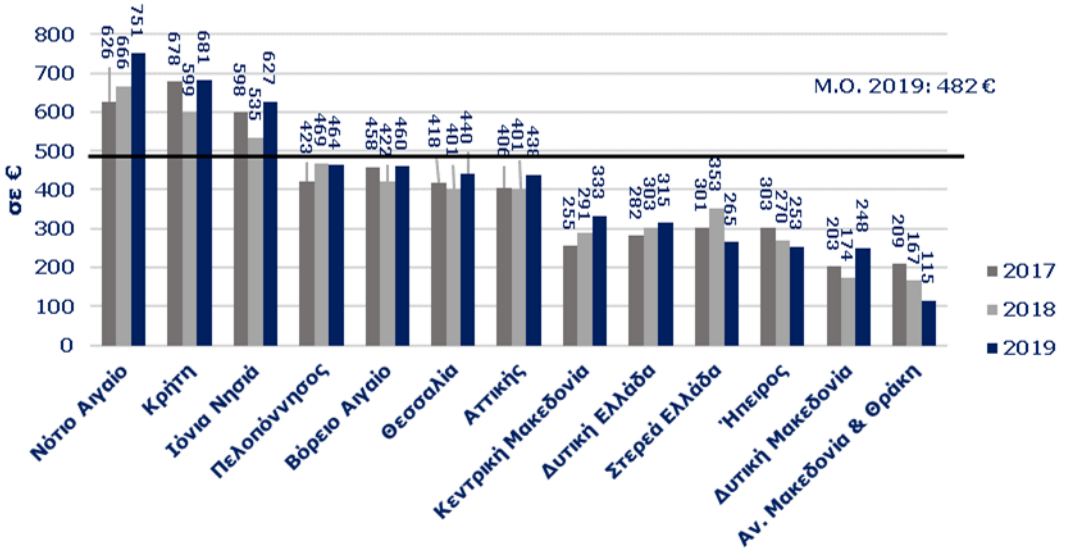

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κατέγραψε μείωση την περίοδο 2017-2019 κατά -12% (από € 301 το 2017 σε € 265 το 2019). Στις επιμέρους αγορές η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (+15%, από € 266 το 2017 σε € 306 το 2019) και των Λοιπών (+9%, από € 262 το 2017 σε € 287 το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (-11%, από € 335 το 2017 σε € 298 το 2019), της Γαλλίας (-60%, από € 481 το 2017 σε € 193 το 2019) και των ΗΠΑ (-46%, από € 328 το 2017 σε € 176 το 2019) μείωση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για τα έτη 2017, 2018 και 2019 υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 34%, 21% και 45% αντίστοιχα.

Πίνακας 52: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά χώρα προέλευσης (σε €) , 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Ην. Βασίλειο	266	412	306	15%
Γερμανία	335	388	298	-11%
Γαλλία	481	281	193	-60%
ΗΠΑ	328	294	176	-46%
Λοιπές	262	363	287	9%
Περιφέρεια	**301**	**353**	**265**	**-12%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με την αγορά της Γερμανίας (€ 335 το 2017, € 388 το 2018 και € 298 το 2019) να καταγράφει υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη, το Ην. Βασίλειο (€ 266 το 2017, € 412 το 2018 και € 306 το 2019) και τις Λοιπές (€ 262 το 2017, € 363 το 2018 και € 287 το 2019) τα έτη 2018 και 2019 ενώ οι ΗΠΑ (€ 328 το 2017, € 294 το 2018 και € 176 το 2019) και η Γαλλία (€ 481 το 2017 € 281 το 2018 και € 193 το 2019) μόνο το 2017.

Διάγραμμα 63: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (σε €), 2017-2019

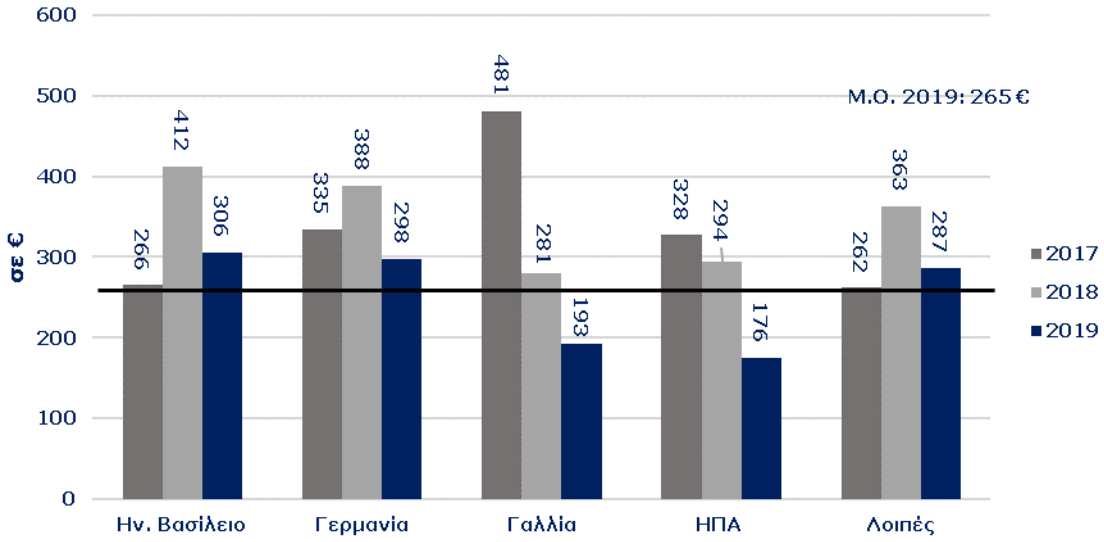

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 σημείωσε αύξηση κατά +12% (από € 68 το 2017 σε € 76 το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-5%, από € 52 το 2017 σε € 50 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-17%, από € 52 το 2017 σε € 43 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+23%, από € 79 το 2017 σε € 97 το 2019), Κρήτη (+3%, από € 81 το 2017 σε € 83 το 2019), Ιόνια Νησιά (+13%, από € 71 το 2017 σε € 80 το 2019), Αττική (+8%, από € 71 το 2017 σε € 76 το 2019), Θεσσαλία (+26%, από € 58 το 2017 σε € 73 το 2019), Ήπειρος (+10%, από € 59 το 2017 σε € 65 το 2019), Πελοπόννησος (+9%, από € 59 το 2017 σε € 64 το 2019), Στερεά Ελλάδα (+8%, από € 56 το 2017 σε € 60 το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+10%, από € 52 το 2017 σε € 57 το 2019), Δυτική Ελλάδα (+1%, από € 56 το 2017 σε € 57 το 2019) και Κεντρική Μακεδονία (+21%, από € 45 το 2017 σε € 55 το 2019).

Πίνακας 53: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	79	86	97	23%
Κρήτη	81	72	83	3%
Ιόνια Νησιά	71	68	80	13%
Αττικής	71	73	76	8%
Θεσσαλία	58	64	73	26%
Ήπειρος	59	66	65	10%
Πελοπόννησος	59	63	64	9%
Στερεά Ελλάδα	**56**	**65**	**60**	**8%**
Βόρειο Αιγαίο	52	53	57	10%
Δυτική Ελλάδα	56	67	57	1%
Κεντρική Μακεδονία	45	51	55	21%
Δυτική Μακεδονία	52	46	50	-5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	52	50	43	-17%
Ελλάδα	**68**	**69**	**76**	**12%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 79 το 2017, € 86 το 2018 και € 97 το 2019), Κρήτης (€ 81 το 2017, € 72 το 2018 και € 83 το 2019), Ιονίων Νήσων (μόνο το 2017 και το 2019, € 71 το 2017, € 68 το 2018 και € 80 το 2019) και Αττικής (€ 71 το 2017, € 73 το 2018 και € 76 το 2019).

Διάγραμμα 64: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

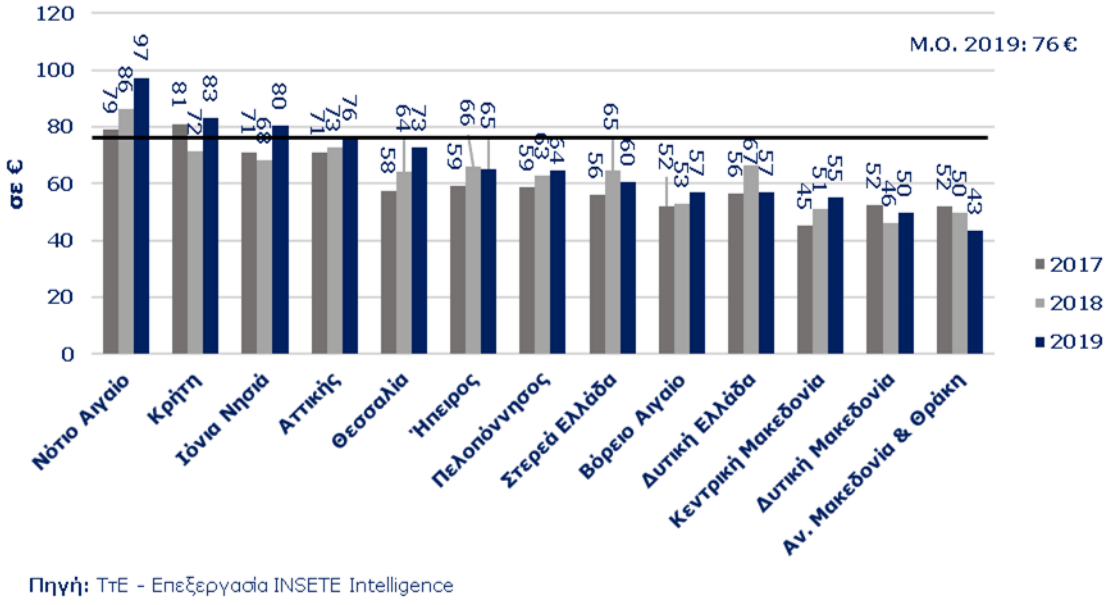

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2017-2019 κατά +8% (από € 56 το 2017 σε € 60 το 2019). Στις επιμέρους αγορές, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές των ΗΠΑ (+12%, από € 64 το 2017 σε € 72 το 2019), του Ην. Βασιλείου (+0,1%, από € 61 το 2017 σε € 61 το 2019) και των Λοιπών (+34%, από € 48 το 2017 σε € 64 το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γαλλίας (-53%, από € 104 το 2017 σε € 49 το 2019) και της Γερμανίας (-22%, από € 52 το 2017 σε € 40 το 2019) μείωση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2017, 2018 και 2019 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 17%, 6% και 20% αντίστοιχα.

Πίνακας 54: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
ΗΠΑ	64	72	72	12%
Ην. Βασίλειο	61	62	61	0%
Γαλλία	104	53	49	-53%
Γερμανία	52	50	40	-22%
Λοιπές	48	69	64	34%
Περιφέρεια	**56**	**65**	**60**	**8%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με το Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με την αγορά των ΗΠΑ (€ 64 το 2017, € 72 το 2018 και € 72 το 2019) να καταγράφει υψηλότερη Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και για τα τρία έτη, του Ην. Βασιλείου (€ 61 το 2017, € 62 το 2018 και € 61 το 2019) τα έτη 2017 και 2019, των Λοιπών (€ 48 το 2017, € 69 το 2018 και € 64 το 2019) τα έτη 2018 και 2019, της Γαλλίας (€ 104 το 2017, € 53 το 2018 και € 49 το 2019) μόνο το 2017 ενώ αντίθετα η αγορά της Γερμανίας (€ 52 το 2017, € 50 το 2018 και € 40 το 2019) ήταν η μόνη που κατέγραψε χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και για τα 3 έτη.

Διάγραμμα 65: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (σε €), 2017-2019

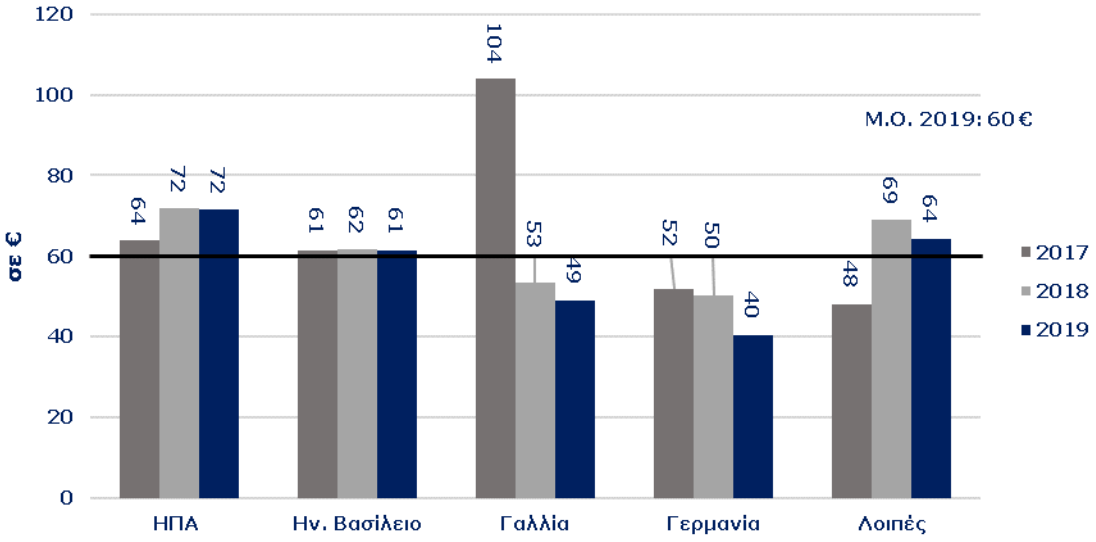

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 6,8 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+0,3%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+7%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (+0,3%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+11%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+29%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες Κρήτης (-2%, από 8,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Βορείου Αιγαίου (-9%, από 8,8 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Ιονίων Νήσων (-7%, από 8,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-3%, από 7,9 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-16%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-18%, από 5,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (-24%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) μείωση.

Πίνακας 55: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Κρήτη	8,4	8,4	8,2	-2%
Βόρειο Αιγαίο	8,8	8,0	8,1	-9%
Ιόνια Νησιά	8,4	7,8	7,8	-7%
Νότιο Αιγαίο	7,9	7,7	7,7	-3%
Πελοπόννησος	7,2	7,5	7,2	0%
Θεσσαλία	7,2	6,2	6,1	-16%
Κεντρική Μακεδονία	5,6	5,7	6,0	7%
Αττικής	5,7	5,5	5,7	0%
Δυτική Ελλάδα	5,0	4,6	5,5	11%
Δυτική Μακεδονία	3,9	3,8	5,0	29%
Στερεά Ελλάδα	**5,4**	**5,5**	**4,4**	**-18%**
Ήπειρος	5,1	4,1	3,9	-24%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	3,4	2,7	-34%
Ελλάδα	**6,8**	**6,5**	**6,3**	**-6%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες της Κρήτης (8,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,4 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), του Βορείου Αιγαίου (8,8 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,0 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), των Ιονίων Νήσων (8,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,8 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), του Νοτίου Αιγαίου (7,9 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,7 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Πελοποννήσου (7,2 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 διανυκτερεύσεις το 2017, 6,2 διανυκτερεύσεις το 2018 και 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019) μόνο το 2017 ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (5,6 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,7 διανυκτερεύσεις το 2018 και 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (5,7 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Ελλάδας (5,0 διανυκτερεύσεις το 2017, 4,6 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (3,9 διανυκτερεύσεις το 2017, 3,8 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (5,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (5,1 διανυκτερεύσεις το 2017, 4,1 διανυκτερεύσεις το 2018 και 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 διανυκτερεύσεις το 2017, 3,4 διανυκτερεύσεις το 2018 και 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας.

Διάγραμμα 66: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

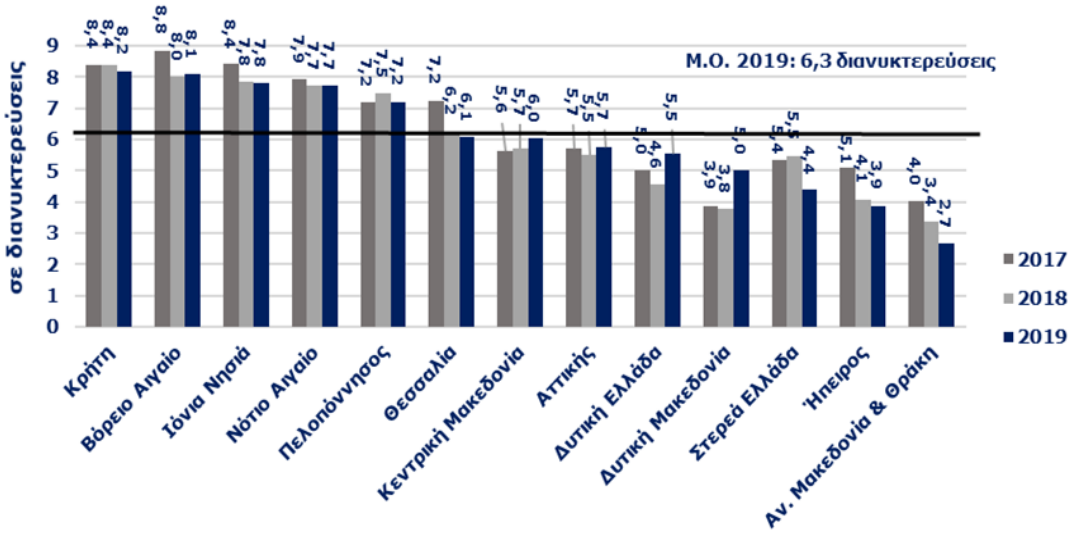

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κατέγραψε μείωση την περίοδο 2017-2019 κατά -18% (από 5,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους αγορές, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (-6%, από 6,5 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019), των ΗΠΑ (-52%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και των Λοιπών (-18%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές του Ην. Βασιλείου (+15%, από 4,3 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Γαλλίας (+3%, από 4,6 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019) αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2017, 2018 και 2019 η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 21%, 216% και 31% αντίστοιχα.

Πίνακας 56: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά αγορά (σε διανυκτερεύσεις), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	6,5	7,7	6,1	-6%
Ην. Βασίλειο	4,3	6,7	5,0	15%
Γαλλία	4,6	5,2	4,8	3%
ΗΠΑ	5,1	4,1	2,5	-52%
Λοιπές	5,5	5,3	4,5	-18%
Περιφέρεια	**5,4**	**5,5**	**4,4**	**-18%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Συγκριτικά με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με την αγορά της Γερμανίας (6,5 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,7 διανυκτερεύσεις το 2018 και 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφει υψηλότερη Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη, του Ην. Βασιλείου (4,3 διανυκτερεύσεις το 2017, 6,7 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019) τα έτη 2018 και 2019, των Λοιπών (5,5 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,3 διανυκτερεύσεις το 2018 και 4,5 διανυκτερεύσεις το 2019) τα έτη 2017 και 2019, της Γαλλίας (4,6 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,2 διανυκτερεύσεις το 2018 και 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019) μόνο για το 2019 ενώ αντίθετα η αγορά των ΗΠΑ (5,1 διανυκτερεύσεις το 2017, 4,1 διανυκτερεύσεις το

2018 και 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019) ήταν η μόνη αγορά που κατέγραψε χαμηλότερη Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη.

Διάγραμμα 67: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

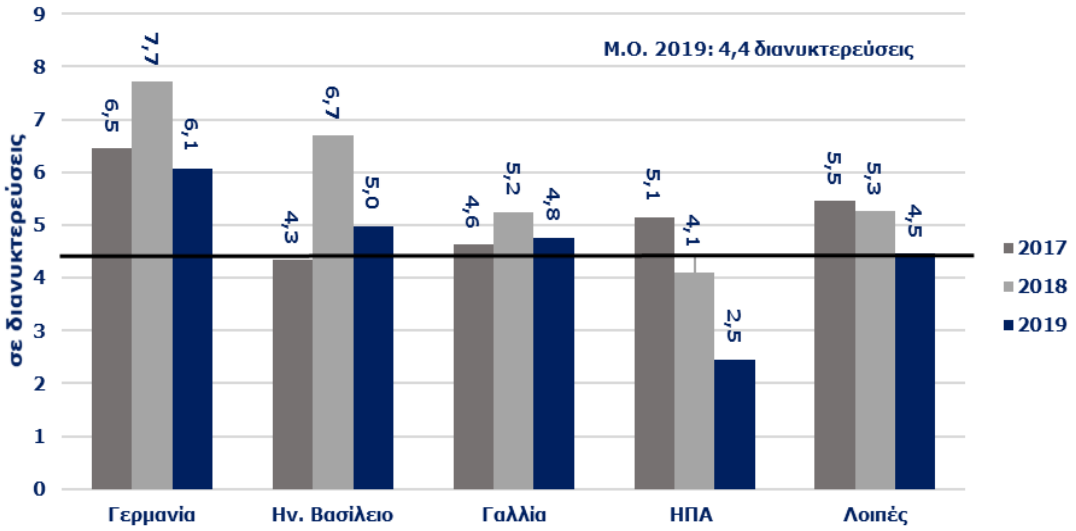

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΚΥΡΙΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

5.3.1 Κύριες Αγορές

Η Περιφέρεια Στερεά Ελλάδας σημείωσε το 2019 την 3η χαμηλότερη διεθνή επισκεψιμότητα στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας, καταγράφοντας 679 χιλ. επισκέψεις. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδας, οι κυριότερες αγορές με βάση τον αριθμό των επισκέψεων είναι:

ΗΠΑ: η αμερικάνικη αγορά αποτελεί την μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας αύξηση κατά +50% (από 62 χιλ. το 2018 σε 93 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η αμερικανική οικονομία ανέκαμψε σχετικά γρήγορα, μετά την κατάρρευση που σημειώθηκε τον Απρίλιο και τον Μάϊο, χάρη στην ισχυρή ιδιωτική ζήτηση, την βελτίωση της αγοράς εργασίας, την ακολουθούμενη πολύ φιλική νομισματική πολιτική και το μεγάλο δημοσιονομικό πακέτο στήριξης. Η οικονομία αναμένεται να συνεχίσει να ανακάμπτει στα επόμενα τρίμηνα, αν και με βραδύτερο ρυθμό, ενώ η αβεβαιότητα παραμένει ασυνήθιστα αυξημένη.

Γαλλία: η γαλλική αγορά αποτελεί την 2η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σημειώνοντας την περίοδο 2018-2019 αύξηση επισκέψεων κατά +9% (από 56 χιλ. το 2018 σε 61 χιλ. το 2019). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ΑΕΠ της Γαλλίας αναμένεται να μειωθεί απότομα το 2020. Υποστηριζόμενο από φορολογικά μέτρα που αποσκοπούν στην διασφάλιση της ρευστότητας για τις επιχειρήσεις και στην προστασία της απασχόλησης, η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να ανακάμψει αργά. Ωστόσο, στο τέλος του 2022, το ΑΕΠ και η απασχόληση προβλέπεται να είναι χαμηλότερα απ' ότι ήταν στο τέλος του 2019. Το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης αναμένεται να αυξηθεί στο 10½% του ΑΕΠ το 2020, προτού μειωθεί στο 8¼% το 2021. Το δημόσιο χρέος αναμένεται να αυξηθεί σταθερά, στο 119½% το 2022.

Γερμανία: Η γερμανική αγορά αποτελεί για το 2019 την 3η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2018-2019 αύξηση κατά +21% (από 49 χιλ. το 2018 σε 59 χιλ. το 2019). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η γερμανική οικονομία βρίσκεται σε ιστορική ύφεση το 2020, η οποία όμως αναμένεται να ανακάμψει το 2021 και το 2022. Αν και η πτώση του τρέχοντος έτους φαίνεται πιθανότατα να είναι λιγότερο σοβαρή απ' ότι αναμενόταν

αρχικά, οι προοπτικές παραμένουν αβέβαιες εξαιτίας της αύξησης των κρουσμάτων κορονοϊού και των διαρθρωτικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η μεταποίηση. Μεγάλης κλίμακας πολιτικές παρεμβάσεις αναμένεται να συνεχίσουν να εφαρμόζονται για την αποφυγή πτωχεύσεων και μαζικών απολύσεων. Το δημοσιονομικό κόστος της κρίσης θα συνεχίσει να συσσωρεύεται, αλλά το δημοσιονομικό έλλειμμα αναμένεται να μειωθεί το 2021 και το 2022.

Ηνωμένο Βασίλειο: η βρετανική αγορά αποτελεί για το 2019 την 4η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2018-2019 μείωση κατά -2% (από 44 χιλ. το 2018 σε 43 χιλ. το 2019). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου αναμένεται να μειωθεί απότομα το 2020, λόγω της μεγάλης μείωσης της εγχώριας ζήτησης, ως συνέπεια της πανδημίας. Η ανάκαμψη το 2021 προβλέπεται να είναι ήπια. Η ιδιωτική κατανάλωση οφείλεται για το μεγαλύτερο μέρος της ανάκαμψης το 2021, ενώ οι επενδύσεις των επιχειρήσεων αναμένεται να πάρουν περισσότερο χρόνο για να ανακάμψουν λόγω των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων της πανδημίας και της ανάγκης προσαρμογής στις νέες, πολύ λιγότερο ευεργετικές εμπορικές σχέσεις με την ΕΕ. Το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται να αυξηθεί κατά το τρέχον έτος πάνω από τα επίπεδα που είχαν καταγραφεί κατά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση ενώ το χρέος αναμένεται να παραμείνει πολύ πάνω από το 100% του ΑΕΠ για όλη την περίοδο πρόβλεψης.

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ – ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ – ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ[9], 2014-2019

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +48% (από 14 εκατ. το 2014 σε 21 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+90%, από 3,0 εκατ. το 2014 σε 5,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+55%, από 3,3 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019), Αττική (+34%, από 3,6 εκατ. το 2014 σε 4,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+43%, από 2,2 εκατ. το 2014 σε 3,1 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+84%, από 1,2 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+66%, από 900 χιλ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+46%, από 783 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+70%, από 481 χιλ. το 2014 σε 817 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+31%, από 551 χιλ. το 2014 σε 720 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+27%, από 555 χιλ. το 2014 σε 705 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+56%, από 391 χιλ. το 2014 σε 611 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+24%, από 324 χιλ. το 2014 σε 402 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+20%, από 127 χιλ. το 2014 σε 152 χιλ. το 2019).

Πίνακας 57: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	3.029.920	3.211.252	3.301.280	3.698.691	5.519.195	5.756.216	90%
Κρήτης	3.250.910	3.316.404	3.706.861	3.993.924	5.123.357	5.033.786	55%
Αττικής	3.623.811	3.805.609	3.721.862	4.107.066	4.752.032	4.844.993	34%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.158.427	2.392.102	2.430.086	2.547.544	3.078.324	3.092.167	43%
Ιονίων Νήσων	1.244.552	1.375.479	1.490.856	1.717.806	2.249.351	2.290.210	84%
Πελοποννήσου	899.808	935.140	983.795	1.133.876	1.545.023	1.492.741	66%
Θεσσαλίας	783.215	814.656	813.763	923.834	1.103.055	1.145.714	46%
Στερεάς Ελλάδας	**481.002**	**513.600**	**541.231**	**598.656**	**777.273**	**817.403**	**70%**
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	550.722	606.705	605.998	649.015	715.274	720.197	31%
Δυτικής Ελλάδας	555.166	645.768	588.632	633.483	703.144	704.592	27%
Ηπείρου	390.806	385.687	406.791	457.581	620.253	611.459	56%
Βορείου Αιγαίου	323.532	353.364	286.460	343.099	389.048	401.790	24%
Δυτικής Μακεδονίας	126.992	122.935	118.766	131.741	143.538	152.498	20%
Ελλάδα	**17.418.863**	**18.478.701**	**18.996.381**	**20.936.316**	**26.718.867**	**27.063.766**	**55%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

[9] Για τα έτη 2010-2017 τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – η εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων γίνεται στο 80% των διαθέσιμων κλινών λόγω έλλειψης της πληροφορίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος. Τα στοιχεία για τα έτη 2018-2019 λόγω αλλαγής της μεθοδολογίας προκύπτουν από το σύνολο των διαθέσιμων κλινών.

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (21%), της Κρήτης (19%), της Αττικής (18%), της Κεντρικής Μακεδονίας (11%) και των Ιονίων Νήσων (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2019 το 78% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 68: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2019

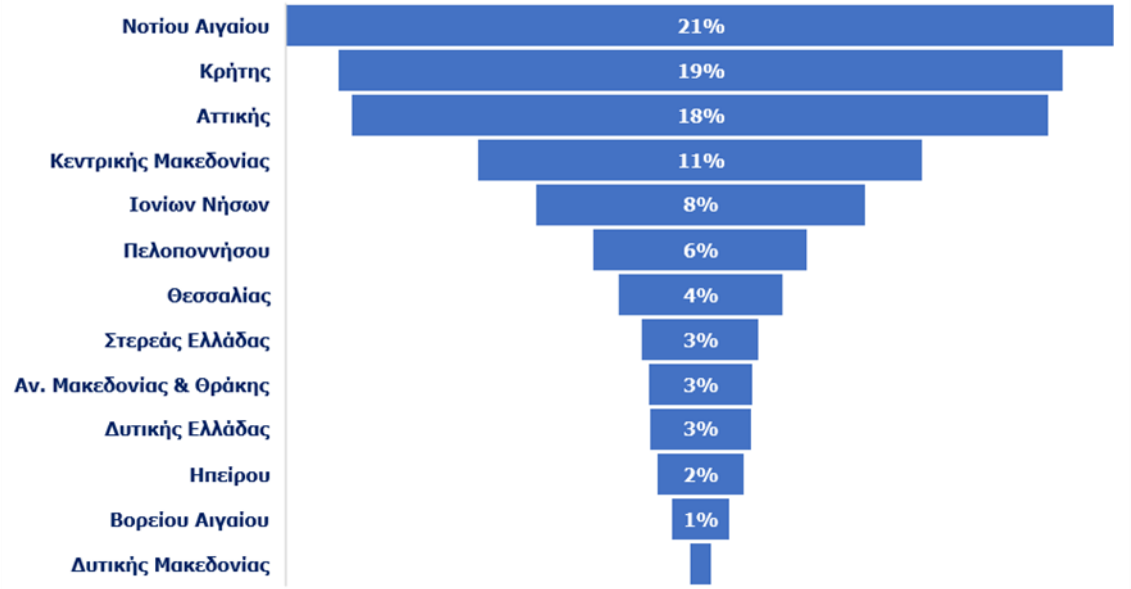

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+66%, από 11,9 εκατ. το 2014 σε 19,7 εκατ. το 2019) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+33%, από 5,5 εκατ. το 2014 σε 7,4 εκατ. το 2019). Τέλος, το μερίδιο των αλλοδαπών ως προς το σύνολο των αφίξεων την περίοδο 2014-2019 αυξάνεται (από 68% το 2014 σε 73% το 2019) ενώ αντίθετα των ημεδαπών μειώνεται (από 32% το 2014 σε 27% το 2019).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιπροσώπευε το 2019 το 3% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας αύξηση κατά +70% σε σύγκριση με το 2014 (από 481 χιλ. το 2014 σε 817 χιλ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +126% (από 167 χιλ. το 2014 σε 378 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +40% (από 314 χιλ. το 2014 σε 440 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Εύβοιας (+71% από 173 χιλ. το 2014 σε 296 χιλ. το 2019), Φωκίδας (+115%, από 132 χιλ. το 2014 σε 284 χιλ. το 2019), Φθιώτιδας (+35%, από 86 χιλ. το 2014 σε 116 χιλ. το 2019), Βοιωτίας (+49%, από 53 χιλ. το 2014 σε 79 χιλ. το 2019) και Ευρυτανίας (+19%, από 36 χιλ. το 2014 σε 43 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι ημεδαποί κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας με πτωτική όμως τάση (από 65% το 2014 σε 54% το 2019).

Πίνακας 58: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα		2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Εύβοιας	Αλλοδαποί	35.308	44.818	69.426	76.936	88.889	101.242	187%
	Ημεδαποί	137.981	143.446	152.411	160.341	175.551	194.567	41%
Φωκίδας	Αλλοδαποί	97.609	119.903	87.809	125.745	210.997	216.446	122%
	Ημεδαποί	34.589	35.775	42.587	42.908	65.255	67.142	94%
Φθιώτιδας	Αλλοδαποί	11.590	13.293	12.439	16.758	22.747	26.229	126%
	Ημεδαποί	74.319	85.955	85.667	79.641	84.479	89.557	21%
Βοιωτίας	Αλλοδαποί	21.386	7.239	18.794	23.595	31.722	31.622	48%
	Ημεδαποί	31.845	28.150	34.485	37.135	56.749	47.471	49%
Ευρυτανίας	Αλλοδαποί	1.209	1.404	1.376	1.083	1.537	2.045	69%
	Ημεδαποί	35.166	33.617	36.237	34.514	39.347	41.082	17%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**167.102**	**186.657**	**189.844**	**244.117**	**355.892**	**377.584**	**126%**
	Ημεδαποί	**313.900**	**326.943**	**351.387**	**354.539**	**421.381**	**439.819**	**40%**
Σύνολο Περιφέρειας		**481.002**	**513.600**	**541.231**	**598.656**	**777.273**	**817.403**	**70%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, η Ενότητα Εύβοιας (36%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Φωκίδας (35%), Φθιώτιδας (14%), Βοιωτίας (10%) και Ευρυτανίας (5%).

Διάγραμμα 69: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

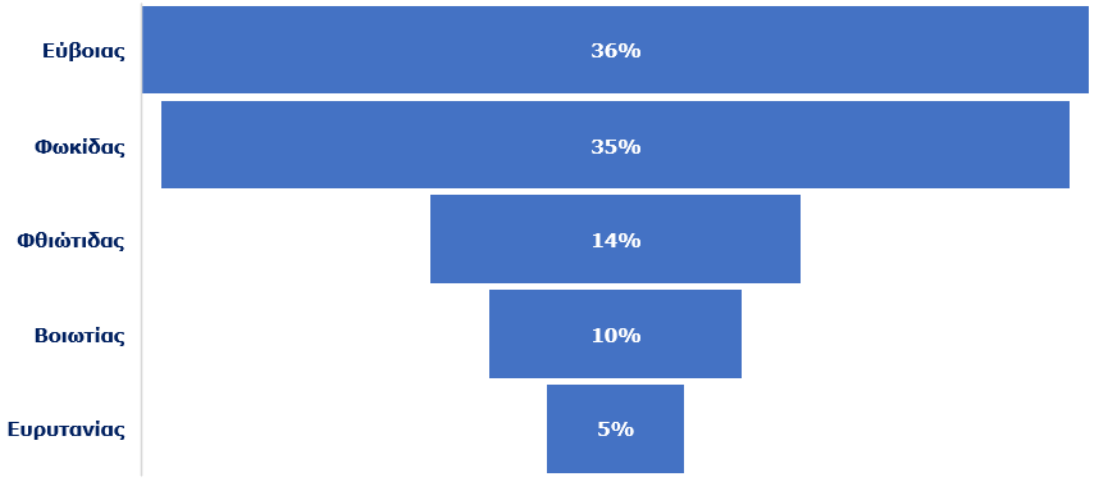

5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +48% (από 74 εκατ. το 2014 σε 109 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+71%, από 17,8 εκατ. το 2014 σε 30,6 εκατ. το 2019), Κρήτη (+36%, από 20,6 εκατ. το 2014 σε 28,0 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+61%, από 7,9 εκατ. το 2014 σε 12,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+36%, από 7,9 εκατ. το 2014 σε 10,8 εκατ. το 2019), Αττική (+31%, από 7,8 εκατ. το 2014 σε 10,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+62%, από 2,4 εκατ. το 2014 σε 3,9 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+36%, από 2,0 εκατ. το 2014 σε 2,7 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+67%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+28%, από 1,7 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+21%, από 1,7 εκατ. το 2014 σε 2,0 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+26%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,0 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+66%, από 938 χιλ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+3%, από 303 χιλ. το 2014 σε 313 χιλ. το 2019).

Πίνακας 59: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	17.848.265	18.807.465	18.833.749	21.310.044	29.827.901	30.592.824	71%
Κρήτης	20.593.775	21.094.955	22.807.734	24.473.913	29.003.095	27.962.541	36%
Ιονίων Νήσων	7.932.618	8.394.831	9.134.553	9.885.033	12.772.411	12.790.429	61%
Κεντρικής Μακεδονίας	7.925.296	8.194.395	8.367.559	9.086.001	10.741.397	10.809.343	36%
Αττικής	7.824.796	7.994.126	8.003.823	8.833.584	10.172.299	10.260.847	31%
Πελοποννήσου	2.425.776	2.479.313	2.804.252	3.091.937	4.056.025	3.936.868	62%
Θεσσαλίας	1.953.060	1.980.296	2.062.744	2.209.719	2.612.402	2.661.626	36%
Στερεάς Ελλάδας	**1.292.221**	**1.342.734**	**1.535.314**	**1.717.667**	**2.164.657**	**2.163.593**	**67%**
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.681.590	1.798.036	1.770.206	1.973.242	2.185.358	2.152.142	28%
Βορείου Αιγαίου	1.653.055	1.764.524	1.530.785	1.750.671	2.060.052	2.005.706	21%
Δυτικής Ελλάδας	1.580.920	1.740.236	1.807.778	1.902.912	1.972.498	1.999.273	26%
Ηπείρου	937.854	892.226	956.624	1.099.202	1.550.470	1.558.985	66%
Δυτικής Μακεδονίας	302.976	288.976	269.903	294.448	340.159	312.803	3%
Ελλάδα	**73.952.202**	**76.772.113**	**79.885.024**	**87.628.373**	**109.458.724**	**109.206.980**	**48%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (28%), της Κρήτης (26%), των Ιονίων Νήσων (12%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2019 το 85% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 70: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

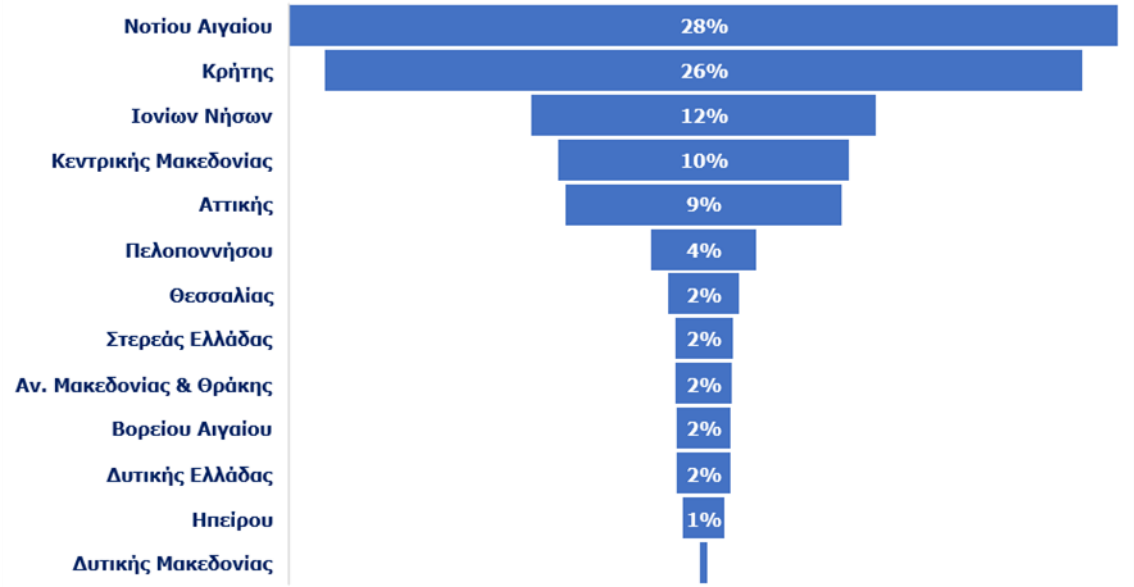

Επιπροσθέτως, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+52%, από 60,9 εκατ. το 2014 σε 92,4 εκατ. το 2019) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+29%, από 13,0 εκατ. το 2014 σε 16,8 εκατ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το μερίδιο των αλλοδαπών την περίοδο 2014-2019 αυξάνεται (από 82% το 2014 σε 85% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 18% το 2014 σε 15% το 2019).

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιπροσώπευε το 2019 μόλις το 2% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα (αλλοδαποί και ημεδαποί), σημειώνοντας αύξηση κατά +67% σε σύγκριση με το 2014 (από 1,3 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +108% (από 508 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +41% (από 784 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Εύβοιας (+69%, από 688 χιλ. το 2014 σε 1,2 εκατ. το 2019), Φωκίδας (+104%, από 234 χιλ. το 2014 σε 478 χιλ. το 2019), Φθιώτιδας (+40%, από 197 χιλ. το 2014 σε 275 χιλ. το 2019), Βοιωτίας (+61%, από 91 χιλ. το 2014 σε 147 χιλ. το 2019) και Ευρυτανίας (+19%, από 82 χιλ. το 2014 σε 97 χιλ. το 2019). Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας προέρχεται από ημεδαπούς τουρίστες (από 61% το 2014 σε 51% το 2019).

Πίνακας 60: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα		2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Εύβοιας	Αλλοδαποί	272.784	283.035	450.561	503.122	583.820	597.485	119%
	Ημεδαποί	415.601	404.938	434.993	473.714	590.617	569.240	37%
Φωκίδας	Αλλοδαποί	166.994	216.384	159.485	224.598	342.063	332.737	99%
	Ημεδαποί	67.196	69.310	91.935	89.616	135.052	145.596	117%
Φθιώτιδας	Αλλοδαποί	34.026	33.417	37.939	61.192	75.142	77.463	128%
	Ημεδαποί	162.776	180.571	183.147	169.252	187.576	197.187	21%
Βοιωτίας	Αλλοδαποί	30.429	18.666	27.409	29.835	43.185	45.197	49%
	Ημεδαποί	60.752	59.239	68.454	77.853	114.376	101.315	67%
Ευρυτανίας	Αλλοδαποί	3.747	3.823	3.326	2.338	2.518	4.698	25%
	Ημεδαποί	77.916	73.351	78.065	86.147	90.308	92.675	19%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**507.980**	**555.325**	**678.720**	**821.085**	**1.046.728**	**1.057.580**	**108%**
	Ημεδαποί	**784.241**	**787.409**	**856.594**	**896.582**	**1.117.929**	**1.106.013**	**41%**
Σύνολο Περιφέρειας		**1.292.221**	**1.342.734**	**1.535.314**	**1.717.667**	**2.164.657**	**2.163.593**	**67%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, η Ενότητα Εύβοιας εμφάνισε το 2019 το υψηλότερο ποσοστό (54%) και ακολούθως οι Ενότητες Φωκίδας (22%), Φθιώτιδας (13%), Βοιωτίας (7%) και Ευρυτανίας (5%).

Διάγραμμα 71: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

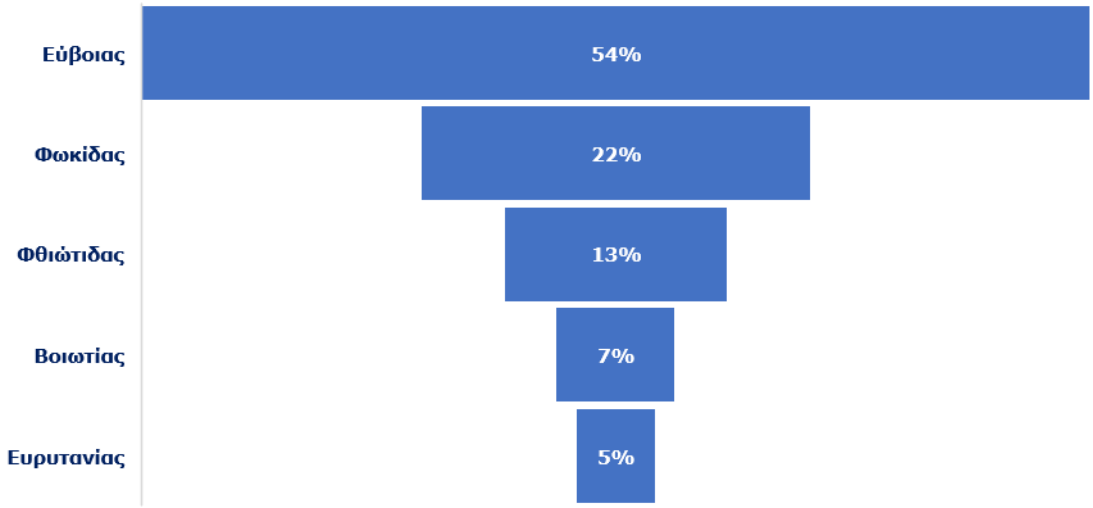

5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε βελτίωση (από 47% το 2014 σε 49% το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν βελτίωση των πληροτήτων τους, με εξαίρεση την Κρήτη (από 62% το 2014 σε 57% το 2019), το Βόρειο Αιγαίο (από 36% το 2014 σε 35% το 2019) και την Δυτική Μακεδονία (από 18% το 2014 σε 15% το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (από 55% το 2014 σε 58% το 2019), Ιόνια Νησιά (από 54% το 2014 σε 57% το 2019), Αττική (από 45% το 2014 σε 49% το 2019), Δυτική Ελλάδα (από 32% το 2014 σε 33% το 2019), Θεσσαλία (από 30% το 2014 σε 32% το 2019), Πελοπόννησο (από 27% το 2014 σε 32% το 2019), Ήπειρο (από 27% το 2014 σε 30% το 2019) και Στερεά Ελλάδα (από 22% το 2014 σε 27% το 2019). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το ποσοστό πληρότητας στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (από 44% το 2014 σε 44% το 2019) και Α. Μακεδονίας & Θράκης (από 34% το 2014 σε 34% το 2019) παρέμεινε πρακτικά αμετάβλητο.

Πίνακας 61: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Νοτίου Αιγαίου	55%	59%	58%	62%	59%	58%
Ιονίων Νήσων	54%	60%	62%	64%	60%	57%
Κρήτης	62%	62%	65%	67%	62%	57%
Αττικής	45%	47%	47%	51%	50%	49%
Κεντρικής Μακεδονίας	44%	46%	46%	49%	44%	44%
Βορείου Αιγαίου	36%	39%	33%	37%	36%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	34%	36%	36%	37%	35%	34%
Δυτικής Ελλάδας	32%	34%	35%	36%	34%	33%
Θεσσαλίας	30%	30%	30%	32%	32%	32%
Πελοποννήσου	27%	27%	31%	32%	34%	32%
Ηπείρου	27%	26%	28%	31%	30%	30%
Στερεάς Ελλάδας	**22%**	**23%**	**26%**	**28%**	**28%**	**27%**
Δυτικής Μακεδονίας	18%	17%	16%	17%	17%	15%
Ελλάδα	**47%**	**49%**	**50%**	**53%**	**51%**	**49%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 εμφάνισε βελτίωση (από 22% το 2014 σε 27% το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν βελτίωση, με εξαίρεση την Ενότητα Ευρυτανίας (από 18% το 2014 σε 17% το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Φωκίδας (από 29% το 2014 σε 38% το 2019), Εύβοιας (από 23% το 2014 σε 28% το 2019), Βοιωτίας (από 22% το 2014 σε 26% το 2019) και Φθιώτιδας (από 17% το 2014 σε 18% το 2019).

Πίνακας 62: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Φωκίδας	29%	32%	29%	36%	39%	38%
Εύβοιας	23%	24%	29%	31%	29%	28%
Βοιωτίας	22%	19%	24%	27%	30%	26%
Φθιώτιδας	17%	18%	19%	19%	18%	18%
Ευρυτανίας	18%	17%	17%	18%	16%	17%
Στερεά Ελλάδα	**22%**	**23%**	**26%**	**28%**	**28%**	**27%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2014-2019

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +72% (από 3,9 εκατ. το 2014 σε 6,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +109% (από 2,4 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών κατά +12% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Πίνακας 63: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019								
Περιφέρεια		**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2014 - 2019**
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	489.584	661.824	849.037	958.922	1.174.469	1.360.945	178%
	Ημεδαποί	490.049	619.438	614.334	645.398	600.337	532.027	9%
Κρήτης	Αλλοδαποί	249.676	451.882	833.730	870.496	997.446	1.015.320	307%
	Ημεδαποί	32.859	65.441	104.461	84.949	82.971	80.885	146%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	674.078	776.609	733.308	779.357	862.282	938.572	39%
	Ημεδαποί	188.875	190.932	163.522	147.287	126.681	116.185	-38%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	471.521	511.469	537.215	557.225	631.297	632.395	34%
	Ημεδαποί	68.587	64.865	49.903	49.974	43.433	38.368	-44%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	92.608	101.632	151.152	146.004	177.086	183.670	98%
	Ημεδαποί	147.039	167.093	290.527	215.682	199.958	189.212	29%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	109.370	108.455	125.676	166.512	209.125	258.685	137%
	Ημεδαποί	105.127	95.278	102.087	110.993	115.161	105.475	0%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	102.878	139.929	117.935	134.574	164.959	179.517	74%
	Ημεδαποί	117.661	131.300	155.392	162.333	152.087	145.396	24%
Αττικής	Αλλοδαποί	63.112	79.702	112.451	98.785	115.291	123.797	96%
	Ημεδαποί	119.557	124.409	152.355	175.445	165.597	153.976	29%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	63.031	92.560	133.138	151.823	153.055	166.972	165%
	Ημεδαποί	31.710	38.415	49.675	44.168	39.998	36.952	17%
Στερεάς Ελλάδας	**Αλλοδαποί**	**1.981**	**1.487**	**21.304**	**26.241**	**34.785**	**36.765**	**1756%**
	Ημεδαποί	**100.863**	**109.115**	**134.313**	**142.342**	**126.117**	**121.832**	**21%**
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	74.287	94.581	85.213	93.021	95.581	105.432	42%
	Ημεδαποί	5.471	6.321	59.733	49.911	50.038	49.253	800%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.237	11.760	13.594	17.086	21.346	24.186	115%
	Ημεδαποί	36.251	31.494	45.964	53.157	49.585	45.720	26%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.111	2.843	2.138	2.992	3.229	3.620	71%
	Ημεδαποί	15.398	15.518	19.552	21.696	18.445	17.466	13%
	Αλλοδαποί	**2.405.474**	**3.034.733**	**3.715.891**	**4.003.038**	**4.639.951**	**5.029.876**	**109%**
	Ημεδαποί	**1.459.447**	**1.659.619**	**1.941.818**	**1.903.335**	**1.770.408**	**1.632.747**	**12%**
Σύνολο Χώρας		**3.864.921**	**4.694.352**	**5.657.709**	**5.906.373**	**6.410.359**	**6.662.623**	**72%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014-2019, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες της Κρήτης (+288% ή +814 χιλ., από 283 χιλ. το 2014 σε 1.096 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+93% ή +913 χιλ., από 980 χιλ. το 2014 σε 1.893 χιλ. το 2019). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+22% ή +192 χιλ., από 863 χιλ. το 2014 σε 1.055 χιλ. το 2019) και των Ιονίων Νήσων (+24% ή +131 χιλ., από 540 χιλ. το 2014 σε 671 χιλ. το 2019) αντιπροσώπευαν για το 2019 το 71% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Τέλος, οι αφίξεις αλλοδαπών φαίνονται ότι αυξάνουν το μερίδιο τους την περίοδο 2014-2019 (από 62% το 2014 σε 75% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που καταγράφουν μείωση του μεριδίου τους (από 38% το 2014 σε 25% το 2019). Η μείωση του μεριδίου των ημεδαπών οφείλεται στον μικρότερο ρυθμό αύξησης τους και όχι στην μείωση των ημεδαπών αφίξεων.

Διάγραμμα 72: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

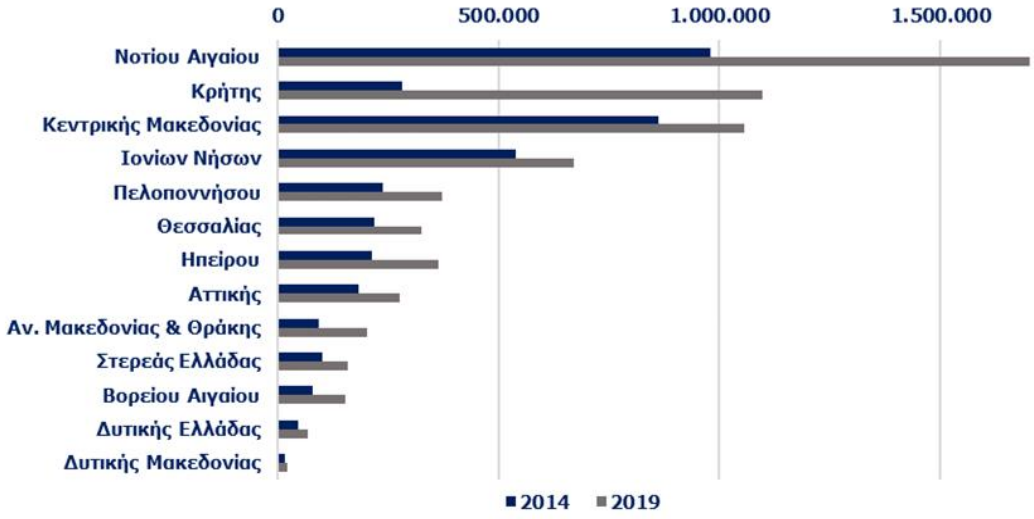

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας την περίοδο 2014-2019, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +54% ή +56 χιλ. (από 103 χιλ. το 2014 σε 159 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +1.756% (από 2 χιλ. το 2014 σε 37 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +21% (από 101 χιλ. το 2014 σε 122 χιλ. το 2019). Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας το 2019 αντιπροσώπευε το 2% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +61% (από 20,1 εκατ. το 2014 σε 32,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +82% (από 14,5 εκατ. το 2014 σε 26,4 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών κατά +6% (από 5,6 εκατ. το 2014 σε 5,9 εκατ. το 2019).

Πίνακας 64: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019								
Περιφέρεια		**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2014 - 2019**
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.090.100	2.851.139	4.361.076	4.762.368	5.670.704	6.081.967	191%
	Ημεδαποί	1.967.103	2.949.992	2.714.558	2.696.700	2.513.071	2.282.470	16%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.894.872	5.234.343	4.341.666	4.545.408	4.715.306	5.217.908	7%
	Ημεδαποί	852.027	824.851	624.097	559.092	455.847	415.978	-51%
Κρήτης	Αλλοδαποί	1.486.787	2.956.125	4.610.092	4.892.542	5.264.633	5.253.003	253%
	Ημεδαποί	121.699	220.222	497.530	391.537	355.889	338.956	179%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.324.918	3.417.034	4.184.767	4.369.939	4.825.807	4.772.731	44%
	Ημεδαποί	472.481	411.606	333.670	347.807	282.842	264.017	-44%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	605.339	608.667	736.144	923.796	1.147.878	1.404.505	132%
	Ημεδαποί	300.978	256.681	322.440	335.926	338.054	317.732	6%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	552.472	731.251	666.830	722.911	829.258	865.636	57%
	Ημεδαποί	381.497	464.025	513.813	574.178	509.998	489.003	28%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	316.156	458.064	770.427	844.303	863.817	907.484	187%
	Ημεδαποί	96.396	90.667	210.119	183.141	157.310	142.932	48%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	381.593	397.501	469.905	487.642	551.422	553.012	45%
	Ημεδαποί	517.357	577.764	750.735	565.296	508.362	474.427	-8%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	570.957	674.740	526.768	586.352	631.470	646.245	13%
	Ημεδαποί	36.017	36.524	334.904	272.120	258.301	238.649	563%
Αττικής	Αλλοδαποί	251.487	290.077	304.826	300.482	345.224	361.572	44%
	Ημεδαποί	312.308	312.834	382.309	429.258	389.845	353.863	13%
Στερεάς Ελλάδας	**Αλλοδαποί**	**6.700**	**4.651**	**157.389**	**189.064**	**230.890**	**242.460**	**3519%**
	Ημεδαποί	**259.804**	**285.950**	**437.221**	**444.756**	**392.097**	**379.992**	**46%**
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	50.899	54.848	50.471	58.426	71.199	84.228	65%
	Ημεδαποί	214.750	140.380	164.803	187.524	162.135	146.720	-32%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.607	6.022	4.718	5.918	6.297	6.355	38%
	Ημεδαποί	32.320	42.364	45.427	47.306	40.085	35.720	11%
	Αλλοδαποί	**14.536.887**	**17.684.462**	**21.185.079**	**22.689.151**	**25.153.905**	**26.397.106**	**82%**
	Ημεδαποί	**5.564.737**	**6.613.860**	**7.331.626**	**7.034.641**	**6.363.836**	**5.880.459**	**6%**
Σύνολο Χώρας		**20.101.624**	**24.298.322**	**28.516.705**	**29.723.792**	**31.517.741**	**32.277.565**	**61%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση τις Περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας (-13%, από 266 χιλ. το 2014 σε 231 χιλ. το 2019) και της Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από 5,7 εκατ. το 2014 σε 5,6 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές καταγράφηκαν στις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+106% ή +4,3 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2014 σε 8,4 εκατ. το 2019), της Κρήτης (+248% ή +4,0 εκατ., από 1,6 εκατ. το 2014 σε 5,6 εκατ. το 2019), των Ιονίων Νήσων (+33% ή +1,2 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019) και της Ηπείρου (+90% ή +816 χιλ., από 906 χιλ. το 2014 σε 1,7 εκατ. το 2019). Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, της Κεντρικής

Μακεδονίας και των Ιονίων Νήσων το 2019 αντιπροσώπευαν το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση την περίοδο 2014-2019 (από 72% το 2014 σε 82% το 2019) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε (από 28% το 2014 σε 18% το 2019).

Διάγραμμα 73: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

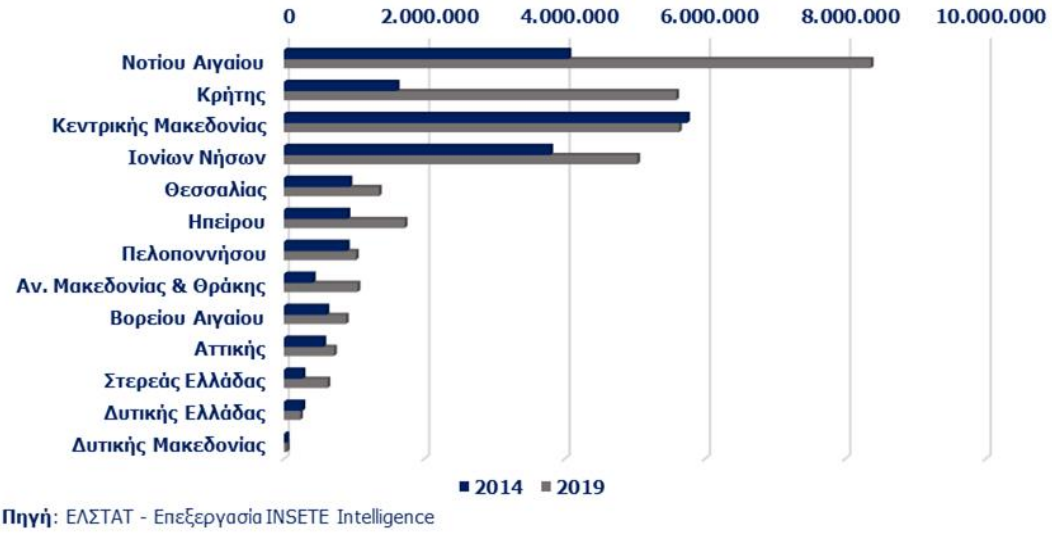

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας την περίοδο 2014-2019, κατέγραψε αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +134% ή +356 χιλ. (από 267 χιλ. το 2014 σε 622 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις από αλλοδαπούς εμφάνισαν αύξηση +3.519% (από 7 χιλ. το 2014 σε 242 χιλ. το 2019) και από ημεδαπούς αύξηση κατά +46% (από 260 χιλ. το 2014 σε 380 χιλ. το 2019). Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας το 2019 αντιπροσώπευε το 2% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2018

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 1.505 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2018, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 1.594 ξενοδοχεία[10] τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 129.101 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό[11].

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 40% των μονάδων και το 47% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 28% των μονάδων και το 40% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 20% των μονάδων και το 30% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 11% των μονάδων και το 14% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδας για τα ξενοδοχεία 5*, Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4* και Θεσσαλίας, Δυτικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας και Κυκλάδων για τα ξενοδοχεία 2*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ[12], ΚΠΦ[13], Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιωδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

[10] Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

[11] Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015.

[12] Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

[13] Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 65: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2018

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Δωμάτια	82.856	115.970	99.219	101.570
Κύκλος Εργασιών	2.941.495.981	2.189.870.403	988.629.544	699.449.071
ΚΠΦΤΑ	863.077.696	542.784.689	210.627.481	110.776.888
ως % του Κύκλου Εργασιών	29%	25%	21%	16%
ΚΠΦ	142.679.063	232.456.728	60.475.942	37.080.164
ως % του Κύκλου Εργασιών	5%	11%	6%	5%
Καθαρά Πάγια	1.893.281.519	1.051.359.492	376.545.212	190.008.075
Ίδια Κεφάλαια	5.582.619.328	3.545.016.844	2.038.342.293	1.554.048.054
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	4.567.534.467	1.509.276.884	651.694.485	206.947.393
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,8	0,4	0,3	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	5,3	2,8	3,1	1,9

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 6,8 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 12,7 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 6,9 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,5 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ ενώ σε επίπεδο ΚΠΦ υστερούν έναντι μόνο των 4*. Συγκεκριμένα, ο δείκτης κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ για τα 5* ξενοδοχεία κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ ο δείκτης ΚΠΦ ως μάλλον χαμηλός, για τα 4* ως ικανοποιητικοί και οι δύο, για τα 3* ως ικανοποιητικός και ως μάλλον χαμηλός αντίστοιχα ενώ για τα 2* ως μάλλον χαμηλοί.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 2*, 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως μάλλον υψηλός.

Πίνακας 66: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2018

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	35.501	18.883	9.964	6.886
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	22.850	9.066	3.795	1.871
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	67.377	30.568	20.544	15.300
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	55.126	13.014	6.568	2.037

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 66, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι περίπου διπλάσιος αυτού των 3* και περίπου τριπλάσιος αυτού των 2*), τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 65.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 63 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2018, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 65 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 3.235 δωμάτια στις κατηγορίες 4*, 3* και 2*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 31% των μονάδων και το 40% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 20% των μονάδων και το 26% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 8% των μονάδων και το 13% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Πίνακας 67: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2018

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Δωμάτια	680	3.033	4.760	5.854
Κύκλος Εργασιών	11.789.437	34.290.604	33.824.818	22.785.924
ΚΠΦΤΑ	-	3.684.025	4.467.195	363.199
ως % του Κύκλου Εργασιών	-	11%	13%	2%
ΚΠΦ	-	-2.145.842	-974.513	-2.432.462
ως % του Κύκλου Εργασιών	-	-6%	-3%	-11%
Καθαρά Πάγια	-	20.732.914	10.140.603	2.298.261
Ίδια Κεφάλαια	-	49.966.582	50.982.120	72.556.443
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	-	55.669.086	24.416.447	15.153.371
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	-	1,1	0,5	0,2
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	-	15,1	5,5	41,7

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 103 εκατ. περίπου ενώ για τις κατηγορίες 4*, 3* και 2* τα συνολικά Επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 173 εκατ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 95 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 33 εκατ. περίπου.
- Για τις τρείς κατηγορίες ξενοδοχείων για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, τα ξενοδοχεία 4* έχουν μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, Καθαρά Πάγια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια ενώ τα 3* ΚΠΦΤΑ και Ίδια Κεφάλαια. Τα ΚΠΦ είναι αρνητικά σε όλες τις διαθέσιμες κατηγορίες σε αντίθεση με τα ΚΠΦΤΑ.
- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 4* και 3* κρίνεται ως χαμηλός ενώ των 2* ως πολύ χαμηλός. Παράλληλα, ο δείκτης

ΚΠΦ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 4*, 3* και 2* είναι αρνητικός.

- Τέλος, ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια σε όλες τι κατηγορίες ξενοδοχείων κρίνεται ως υγιής ενώ ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ των 4* και 2* κρίνεται ως πολύ υψηλός ενώ των 3* ως υψηλός.

Πίνακας 68: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2018

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	17.337	11.306	7.106	3.892
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	-	6.836	2.130	393
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	-	16.474	10.711	12.394
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	-	18.354	5.130	2.589

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 68, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου. Εξαίρεση αποτελούν τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο των 2* ξενοδοχείων τα οποία είναι υψηλότερα από εκείνα των 3*.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας (βλ. Πίνακα 66), παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο, τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι χαμηλότερα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας σε όλες τις διαθέσιμες κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο για τα 2* ξενοδοχεία.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2018-2019

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.126 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2019 βασίζονται σε 470 χιλ. αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 69: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018-19

Δείκτες Ποιότητας των ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018-19		
	2018	**2019**
Ήπειρος	89,9%	91,0%
Κυκλάδες	90,0%	90,5%
Βόρειο Αιγαίο	86,2%	87,1%
Κρήτη	86,2%	87,1%
Θεσσαλία	86,2%	87,0%
Κεν. Μακεδονία	86,0%	86,9%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85,6%	86,7%
Δωδεκάνησα	85,8%	86,4%
Πελοπόννησος	84,9%	86,2%
Στερεά Ελλάδα	**85,1%**	**85,8%**
Αττική	84,6%	85,9%
Ιόνια Νησιά	85,0%	85,3%
GRI	**86,3%**	**87,1%**

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 69 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας όπου δεν διαθέτουμε στοιχεία) όσο και για το σύνολο της χώρας. Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες (βλ. άνωθεν).

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2018-2019 (από 86,3% το 2018 σε 87,1% το 2019). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων τους. Συγκεκριμένα, Ήπειρος (από 89,9% το 2018 σε 91,0% το 2019), Κυκλάδες (από 90,0% το 2018 σε 90,5% το 2019), Βόρειο Αιγαίο (από 86,2% το 2018 σε 87,1% το 2019), Κρήτη (από 86,2% το 2018 σε 87,1% το 2019), Θεσσαλία (από 86,2% το 2018 σε 87,0% το 2019), Κεντρική Μακεδονία (από 86,0% το 2018 σε 86,9% το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 85,6% το 2018 σε 86,7% το 2019), Δωδεκάνησα (από 85,8% το 2018 σε 86,4% το 2019), Πελοπόννησος (από 84,9% το 2018 σε 86,2% το 2019), Στερεά Ελλάδα (από 85,1% το 2018 σε 85,8% το 2019), Αττική (από 84,6% το 2018 σε 85,9% το 2019) και Ιόνια Νησιά (από 85,0% το 2018 σε 85,3% το 2019). Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι η Ήπειρος και οι Κυκλάδες εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική και τα Ιόνια Νησιά από τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 70: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά κατηγορία αστεριού, 2018-19

Δείκτες Ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Στερεά Ελλάδα ανά κατηγορία αστεριού, 2018-19		
	2018	2019
5*	81,8%	86,1%
4*	82,6%	84,3%
3*	85,7%	86,0%
1*- 2*	87,3%	86,5%
GRI	**85,1%**	**85,8%**

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2018-2019 (από 85,1% το 2018 σε 85,8% το 2019). Αξιοσημείωτο για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι ότι το 2019 καταγράφει το 3ο χαμηλότερο επίπεδο ικανοποίησης από όλους τους εξεταζόμενους προορισμούς.

Η εικόνα στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών την περίοδο 2018-2019 είναι μικτή. Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων σημείωσε βελτίωση στα 5* (από 81,8% το 2018 σε 86,1% το 2019), 4* (από 82,6% το 2018 σε 84,3% το 2019) και 3* (από 85,7% το 2018 σε 86,0% το 2019) ενώ αντίθετα κατέγραψε επιδείνωση στα 1*-2* (από 87,3% το 2018 σε 86,5% το 2019). Επιπροσθέτως, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας το 2019 σημείωσε το 2ο υψηλότερο ποσοστό ικανοποίησης στα ξενοδοχεία 1*-2*.

7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει την συνοπτική καταγραφή επιλεγμένων **βασικών στρατηγικών κατευθύνσεων και προβλέψεων που έχουν άμεση σχέση με την τουριστική ανάπτυξη,** όπως έχουν θεσμοθετηθεί και προωθούνται στο πλαίσιο του **Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ)** για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (βλ. ΦΕΚ 299 ΑΑΠ/14.12.2018).

Τα **ΠΧΠ** θεσμοθετούνται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από δημόσια διαβούλευση. **Αποτελούν τα βασικά εργαλεία άσκησης χωροταξικού σχεδιασμού αλλά και αναπτυξιακής πολιτικής σε Περιφερειακό επίπεδο**, παρέχοντας κατευθύνσεις για την χωρική οργάνωση και την ανάπτυξη των Περιφερειών της Χώρας και δίνοντας στρατηγικές κατευθύνσεις στα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού που έχουν ρυθμιστικό χαρακτήρα.

Στις επόμενες ενότητες περιγράφονται στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν σχέση με:

- **πρότυπα χωρικής οργάνωσης, αναπτυξιακούς πόλους και άξονες, κόμβους και πύλες μεταφορών** καθώς και με
- ειδικές **πρόνοιες και κατευθύνσεις** σε ότι αφορά στην **τουριστική ανάπτυξη ανά χωρική/ γεωγραφική ενότητες, θεματικές μορφές τουρισμού και ειδικές κατηγορίες του χώρου** (πχ. παράκτιος και νησιωτικός χώρος, ορεινός χώρος, κλπ.) καθώς και **όρους δόμησης** (πχ. αρτιότητες, επιτρεπόμενες χρήσεις, πυκνότητα κλινών).

Πρακτικά, οι πρόνοιες και οι κατευθύνσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη μία σειρά επιτελικών σχεδίων και προγραμμάτων όπως Εθνικές Πολιτικές (πχ. Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης, ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων), τα οικεία Περιφερειακά και Τομεακά (πχ. υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη) Επιχειρησιακά Προγράμματα, αλλά και τις επηρεάζουν. Παράλληλα **έχουν άμεση και στενή σχέση τόσο με τον σχεδιασμό του χώρου ρυθμιστικού χαρακτήρα** (πχ. πολεοδομικά σχέδια) όσο και **με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών έργων** (πχ. μέσω της διαδικασίας της χωροθέτησης και της περιβαλλοντικής αδειοδότησης) στους τομείς – μεταξύ άλλων – των μεταφορών, των υποδομών και του τουρισμού.

Σκοπός και στόχοι

Το προωθούμενο από το ΠΧΠ πρότυπο χωρικής ανάπτυξης της Περιφέρειας επιδιώκει μεταξύ άλλων, τους παρακάτω γενικούς – αλλά σχετικούς με τον τουρισμό - στόχους:

- ενίσχυση της θέσης και του ρόλου της Περιφέρειας στον διεθνή, κοινοτικό και εθνικό χώρο για την ενίσχυση της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας της,
- προώθηση της εδαφικής συνοχής και διασφάλιση διατηρήσιμης οικονομικής ευημερίας μέσω ολοκληρωμένων χωροαναπτυξιακά, διοικητικά (με την έννοια της διακυβέρνησης) και περιβαλλοντικά ενδοπεριφερειακών χωρικών ενοτήτων που αναδεικνύουν πόλους και άξονες ανάπτυξης,

Ένταξη της Στερεάς Ελλάδας στα ευρύτερα χωρικά σύνολα

Προβλέπεται η ισόρροπη δυναμική ένταξη της Στερεάς Ελλάδας στο χωρικό σύστημα της Ε.Ε. που θα την εντάσσει στα δίκτυα διαχείρισης και τουριστικής ανάδειξης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Ε.Ε.

Επιπλέον, προβλέπονται οι εξής ειδικές χωρικές κατευθύνσεις:

- προώθηση ένταξης της Στερεάς Ελλάδας στις μακροπεριφέρειες Αδριατικής/Ιονίου, Θαλάσσιας Λεκάνης Μεσογείου και στον χώρο Μεσογειακής Συνεργασίας μέσω δικτυώσεων και συνεργασιών με τις περιφέρειες και τις πόλεις που συμμετέχουν σ’ αυτές σε θέματα θαλάσσιων μεταφορών, ιδίως των τουριστικών, και του πολιτιστικού τουρισμού μέσω του παγκόσμιας κληρονομιάς πόλου των Δελφών
- ανάδειξη των διεθνών πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας ως κόμβων διεθνούς πολιτιστικού και τουριστικού προορισμού με επίκεντρο τους Δελφούς και διασύνδεση με άλλους παρόμοιους προορισμούς στη Μεσόγειο, επέκταση της τουριστικής δραστηριότητας με ανάδειξη των αναδυόμενων ευκαιριών στον ιαματικό - ιατρικό τουρισμό και επιμονή στη διεθνούς εμβέλειας πολιτιστική και φυσική κληρονομιά της.

Αναπτυξιακή προοπτική και εξέλιξη της Περιφέρειας

Σε ότι αφορά στον τουρισμό:

- προωθείται η εντατικοποίηση του τριτογενούς και ιδίως των τομέων του τουρισμού, της έρευνας και τεχνολογίας και των μεταφορών.
- επιδιώκεται η ανάδειξη του τουριστικού κλάδου σε εντατικό παράγοντα ανασυγκρότησης της οικονομίας, αξιοποιώντας, στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις τρέχουσες και αναδυόμενες προτιμήσεις των διεθνών/ευρωπαϊκών τουριστικών αγορών (τουρισμός ευεξίας, καλλωπιστικός και ιαματικός/θεραπευτικός τουρισμός, γαστρονομικός τουρισμός, κ.α.), την κρουαζιέρα και τη θαλάσσια δραστηριότητα υποδοχής και συντήρησης σκαφών αναψυχής.
- αξιοποιείται κατ' εξοχή για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού, που επιλέγεται να αποτελέσει κύρια μορφή τουρισμού, συμβάλλοντας στη δημιουργία της τουριστικής ταυτότητας της Περιφέρειας,

Βασικοί πόλοι και άξονες ανάπτυξης

Ως πρωτεύοντες διεθνείς, εθνικοί, πρωτεύοντες και ενισχυμένοι δευτερεύοντες περιφερειακοί πόλοι ανάπτυξης, περιλαμβάνονται οι Λειτουργικές Αστικές Περιοχές Μεσαίου Μεγέθους της Λαμίας και της Χαλκίδας.

Ειδικό ενδιαφέρον για την τουριστική δραστηριότητα προβλέπεται να έχουν:

- η Άμφισσα (δίκτυο Άμφισσα - Ιτέα - Δελφοί) ως έδρα περιφερειακής ενότητας με αποκεντρωμένες αντίστοιχες λειτουργίες, με ρόλο ειδικού διεθνούς/εθνικού πόλου λόγω ενσωμάτωσης ειδικών, παγκόσμιας εμβέλειας πολιτιστικών πόρων και υποδομών και λιμένα-πύλη σ' αυτούς και άλλους, διεθνούς εμβέλειας, πολιτιστικούς πόρους της Περιφέρειας και ενισχυμένων τουριστικών δυνατοτήτων διεθνούς/ευρωπαϊκού προορισμού (κρουαζιέρα).
- Καρπενήσι ως έδρα περιφερειακής ενότητας με αποκεντρωμένες αντίστοιχες λειτουργίες με ρόλο ειδικού εθνικού πόλου λόγω του ειδικού χαρακτήρα του ως κέντρου χιονοδρομικού τουρισμού και ορεινού πόλου με φυσικούς πόρους ευρωπαϊκής και εθνικής εμβέλειας και σύνδεσμο της Κεντρικής Ελλάδας με σημαντικές υποδομές - τουριστικές πύλες στον Ιόνιο Διάδρομο.

Ως Διεθνείς, εθνικοί, πρωτεύοντες άξονες ανάπτυξης προωθούνται:

- Ο διαμήκης άξονας Αθήνα, Οριάσιο - Οινόφυτα, Χαλκίδα - Θήβα - Λιβαδειά-Αταλάντη -Λαμία - προς Θεσ/ νίκη
- Ο διαγώνιος άξονας Λαμία - Ιτέα, Άμφισσα - Αντίρριο - Πάτρα ως διεθνής θαλάσσια πύλη: αποτελεί τμήμα του διαγώνιου άξονα της χώρας

Ως διαπεριφερειακές συνεργασίες – πύλες προωθούνται:

- Οι πόλοι της Άμφισσας, Ιτέας, Δελφών σε άμεση διασύνδεση με τη διεθνή θαλάσσια πύλη της Πάτρας και την πύλη θαλάσσιας κρουαζιέρας της Κυλλήνης καθώς και την Ολυμπία, τουριστικό και πολιτιστικό πόλο Διεθνούς Εμβέλειας (UNESCO).
- Ο πόλος του Καρπενησίου σε διασύνδεση με την Ιόνια Οδό και την αεροπορική τουριστική πύλη του Ακτίου- Πρέβεζας και τη δυνατότητα διαδρομών διεθνούς εμβέλειας μέσω της Πίνδου και του φυσιολατρικού διαδρόμου Ε4 και του οικοσυστήματος της Λίμνης Κρεμαστών.

Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων μεταφορικής υποδομής με διεθνές ενδιαφέρον.

Αεροπορικές υποδομές - Διεθνείς αερολιμένες – Πύλες

Ως δεύτερη πύλη, μετά το αεροδρόμιο της Αθήνας που συνεχίζει να λειτουργεί ως κύρια πύλη εξυπηρέτησης, προτείνεται ο τουριστικός αερολιμένας στο «Άκτιο-Πρέβεζα» με προώθηση της αναγκαίας διαπεριφερειακής οδικής υποδομής προς Πρέβεζα. Συμπληρωματικά, η περιφέρεια μπορεί να εξυπηρετείται για τις τουριστικές μεταφορές από τον αερολιμένα Αγχιάλου και τον αερολιμένα της Αράξου υπό την προϋπόθεση της αναβάθμισης τους και της λειτουργίας τους εντός του εθνικού συστήματος.

Παράλληλα, η ανάπτυξη υποδομών μεταφοράς με υδροπλάνα θεωρείται σκόπιμη για τα απομακρυσμένα από το οδικό δίκτυο λιμάνια, ιδίως τα τουριστικά (τουριστικές μαρίνες και τουριστικά αγκυροβόλια).

Θαλάσσιες μεταφορές

Οργανώνεται το σύστημα λιμενικών υποδομών και θαλάσσιων συγκοινωνιών ανά λιμένα και ενισχύεται η θέση των λιμένων της Περιφέρειας ως εξής:

- Ιδιαίτερη στρατηγική κατεύθυνση του παρόντος πλαισίου αποτελεί η η ενίσχυση της θέσης των λιμένων της Περιφέρειας με τη λειτουργία του λιμένα της Ιτέας ως λιμένα κρουαζιέρας εθνικής σημασίας,
- λειτουργία του λιμένα της Κύμης ως εθνικής εμβέλειας μεικτού, εμπορευματικού και επιβατικού, προς Κεντρικό και Βόρειο Αιγαίο συμπληρωματικού του λιμανιού της Χαλκίδας και του συστήματος λιμένων Αττικής και ως διεθνούς ενδιαφέροντος τουριστικού λιμένα υποδοχής, ανεφοδιασμού και υποστήριξης μεγάλων σκαφών θαλάσσιας αναψυχής ως διεθνούς ενδιαφέροντος,

Σιδηροδρομικές υποδομές

Το σύστημα σιδηροδρομικών υποδομών οργανώνεται σύμφωνα με τα ακόλουθα:

- Διευρωπαϊκό Σιδηροδρομικό Δίκτυο (ΔΕΔ-Μ) και Εθνικό-Διαπεριφερειακό Σιδηροδρομικό Δίκτυο ως σύστημα: α) σιδηροδρομικών γραμμών «transit» του ΟΣΕ/ ΔΕΔ-Μ επιβατικών και μεταφορικών, β) οδικού/σιδηροδρομικού κόμβου συνδυασμένων μεταφορών RRT των ΔΕΔ-Μ και Εμπορευματικού Κέντρου Λαμίας, γ) σιδηροδρομικών σταθμών και διαπεριφερειακών Εμπορευματικών Σταθμών μεταξύ Περιφέρειας Αττικής και Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στη Σφίγγα Θηβών και Οινόη.
- Περιφερειακό Σιδηροδρομικό Αστικό και τουριστικό Δίκτυο: Προτείνεται η μελέτη και δρομολόγηση Περιφερειακού Σιδηροδρομικού δικτύου επιβατικών μεταφορών που, μέσω των γραμμών του ΟΣΕ με περιφερειακού προγραμματισμού δρομολόγια, θα εξυπηρετεί τις ενδοπεριφερειακές συνδέσεις ως εξής: (α) Χαλκίδα-Οινόη-Θήβα-Λιβαδειά-Τιθορέα/Αμφισσα-Λαμία/Στυλίδα-Δομοκός και που προτείνεται να λειτουργήσει ως Τουριστική Γραμμή και να προωθηθεί η κήρυξη της από το ΥΠΠΟ ως Μνημείο Σιδηροδρομικών Τεχνών, (β) Εγκαταλειπόμενη γραμμή Τιθορέα-Μπράλος-Λιανοκλάδι.

Οδικές Μεταφορές - Οδικές υποδομές

Το κύριο οδικό της Περιφέρειας ιεραρχικά οργανώνεται σε κατηγορίες στην κορυφή των οποίων τοποθετείται το οδικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ ενώ προτείνεται να προωθηθούν οι παρακάμψεις των σημαντικών οικιστικών κέντρων και των αρχαιολογικών χώρων με προτεραιότητα την παράκαμψη του αρχαιολογικού χώρου των Δελφών.

Χωρική οργάνωση του παραγωγικού συστήματος πόρων

Βασικές κατευθύνσεις που συνδέουν τον πρωτογενή τομέα με την τουριστική δραστηριότητα είναι οι εξής:

- Η προώθηση της «περιβαλλοντικής γεωργίας» και της ποικιλομορφίας της γεωργικής παραγωγής στις εκτεταμένες περιοχές παραδοσιακής γεωργίας και κτηνοτροφίας, με ταυτότητα και δυνατότητες «εναλλακτικών ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπτυξης βιολογικών προϊόντων, προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ κλπ», με παράλληλη διατήρηση των αγροτικών τοπίων με στόχο την προώθηση του αγροτοτουρισμού και τουρισμού συνδεδεμένου με την παραδοσιακή γαστρονομία και την υπαίθρια αναψυχή.
- Προώθηση ειδικού προγράμματος για τον Ελαιώνα Άμφισσας/Δελφών/Αράχωβας ως προστατευόμενο διεθνές μνημείο (UNESCO) που θα συνδέει τη γεωργική δραστηριότητα με την προστασία του τοπίου και της βιοποικιλότητας και τη διασύνδεση του με την τουριστική επισκεψιμότητα (Πρόγραμμα Ενίσχυσης για διατήρηση τοπίων).

Παράλληλα, για την προστασία της Αγροτικής Γη Υψηλής Παραγωγικότητας στην περιοχή εφαρμογής του Σχεδίου, θα πρέπει η Αγροτική Γη και ιδιαίτερα η Αγροτική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας (Α.Γ.Υ.Π.) να διαφυλάσσεται εξυπηρετώντας την αγροτική εκμετάλλευση (όπως αυτή ορίζεται στο ν. 3874/2010 όπως ισχύει), αποκλείοντας την αλλαγή χρήσης της παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μη δυνάμενες να καλυφθούν κατά άλλον τρόπο.

Χωρική οργάνωση και κατευθύνσεις σχεδιασμού της τουριστικής δραστηριότητας

Η οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας γίνεται με βάση τους πολιτιστικούς και φυσικούς τουριστικούς πόρους της περιφέρειας ως πόροι έλξης για διαφόρων τύπων τουρισμού ανά Χωρική και Δημοτική Ενότητα, και παράλληλα καθορίζονται ευρείες

ζώνες προτεραιότητας για την ανάδειξη των διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας πόλων έλξης.

Γενικές Κατευθύνσεις

- Ιδιαίτερη διασύνδεση του σχεδιασμού με την ποιότητα ζωής και την πολιτιστική αναψυχή των επισκεπτών και των κατοίκων μέσω διασύνδεσης τουριστικών υπηρεσιών και αναβάθμισης του οικιστικού δικτύου.
- Ο σχεδιασμός πρέπει να ενσωματώνει την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των φυσικών κινδύνων.
- Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με κατεύθυνση προς τον εισερχόμενο τουρισμό, μέσω επιλεγμένων πόρων-προορισμών διεθνούς ελκτικότητας και τον τουρισμό προς ειδικές κατηγορίες πόρων.
- Διαφοροποίηση του συστήματος μεταφορών υπέρ των θαλάσσιων διασυνδέσεων και του σιδηροδρόμου για μείωση της πίεσης των τουριστικών οδικών μεταφορών στο ενεργειακό αποτύπωμα.
- Οι τουριστικές χρήσεις αναπτύσσονται κατά προτεραιότητα με πυρήνες τους αξιόλογους πολυπληθείς οικισμούς της Περιφέρειας ή οργανωμένους υποδοχείς, λαμβανομένης όψιν απαραιτήτως της φέρουσας ικανότητας ανά περίπτωση και σε συμβατότητα με άλλες χρήσεις.
- Διαχείριση κατ' οικονομία των νέων τουριστικών αναπτύξεων, στις ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες τουριστικές περιοχές με προτεραιότητα στην προώθηση της ανακύκλωσης/εκσυγχρονισμού/απόσυρσης εγκαταστάσεων και επανάχρησης της γης με νέα χρήση την τουριστική ή της αξιοποίησης σχολάζοντος οικιστικού αποθέματος ιδίως σε αξιόλογους, από άποψη αρχιτεκτονικής κληρονομιάς ή θέσης, οικισμούς.
- Η προώθηση των Οργανωμένων Υποδοχέων Τουριστικών Δραστηριοτήτων (ΟΥΤΔ) σύμφωνα με την τουριστική νομοθεσία προτείνεται για: α) τις ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες περιοχές για αναβάθμιση συγκεντρώσεων τουριστικών χρήσεων, τουριστικών καταλυμάτων και ενοικιαζόμενων δωματίων σε περιοχές που οριστικοποιούνται από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ/ΤΧΣ, και β) τις περιμέτρους των οικισμών έως απόσταση που δεν τα αποκόπτει από τη λειτουργική διασύνδεση με τους οικισμούς.
- Οι οικισμοί που περιβάλλουν τα χιονοδρομικά κέντρα κατηγοριοποιούνται ως προστατευόμενοι ή ως εγκαταλελειμμένοι οικισμοί πλην των αστικών κέντρων πόλων ανάπτυξης έως και 5ου επιπέδου.
- Στον ορεινό χώρο, τα Σύνθετα Τουριστικά Καταλύματα της τουριστικής νομοθεσίας επιτρέπονται έως 1 χλμ., σύμφωνα με το ν. 4280/2014, εντός των

εγκαταλελειμμένων οικισμών και στην περίμετρό τους έως απόσταση που δεν τα αποκόπτει από τη λειτουργική διασύνδεση με τους οικισμούς.

- Αποτρέπεται η ανάπτυξη τουριστικών καταλυμάτων στις απειλούμενες από διάβρωση παράκτιες δυναμικές ζώνες και στις απειλούμενες από φυσικές καταστροφές.
- Απαγορεύεται η ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων εντός της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας πλην τουρισμού υπαίθρου συνδεδεμένου με την αγροτική δραστηριότητα του συγκεκριμένου χώρου.
- Απαγορεύονται οι αναπτύξεις σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων εντός των δασών.
- Ανάδειξη και προστασία κυρίαρχων τουριστικών πόρων της Περιφέρειας που αφορούν τη φυσική και
- πολιτιστική κληρονομιά και τα τοπία με ιεράρχηση ως προς τη διεθνή τους εμβέλεια ως κόμβων αγκύρωσης της τουριστικής δραστηριότητας και δημιουργία ταυτότητας.
- Δικτύωση των τουριστικών πόρων (φυσικών και πολιτιστικών) τόσο ενδο-περιφερειακά όσο και διαπεριφερειακά και ιδίως των πόρων διεθνούς εμβέλειας με τους λοιπούς αντίστοιχου επιπέδου στη χώρα.
- Αναβάθμιση των τουριστικών υποδομών και αύξηση προσφοράς υποδομών πολυτελείας.
- Προωθούνται κυρίως μικρομεσαία μεγέθη καταλυμάτων υψηλής βαθμίδας για μεγαλύτερη διάχυση και προστασία του περιβάλλοντος. Εξαιρούνται ειδικές επενδύσεις συνδεόμενες με ειδικές μορφές και πόρους (ιαματικά, χιονοδρομικά κ.λ.π) και με την αξιοποίηση της δημόσιας τουριστικής περιουσίας.

Σε ό,τι αφορά στους όρους της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

- Αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές: αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε είκοσι (20) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8 και 9 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5 και 4 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.
- Αναπτυσσόμενες (μαζικός τουρισμός): αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δέκα (10) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως.

Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

- Αναπτυσσόμενες (εναλλακτικός τουρισμός): αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

<u>Κατευθύνσεις κατά μορφή τουρισμού</u>

- Πολιτιστικός τουρισμός: ανάπτυξη κατά προτεραιότητα με επίκεντρο τα πολιτιστικά δίκτυα/μνημεία-χώροι διεθνούς εμβέλειας (Δελφοί, Θερμοπύλες, Όσιος Λουκάς, Θήβα καθώς και Πλαταιές - Αυλίδα - Ερέτρια) και ιεραρχημένη επέκταση τους. Να ολοκληρωθεί η χάραξη Ζωνών Α’ και Β’ Προστασίας στα μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας, με προτεραιότητα σε όσα είναι επισκέψιμα και αξιοποιούνται τουριστικά.
- Θερμαλιστικός Τουρισμός: (α) Άμεση αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας στην περίμετρο των ιαματικών πηγών με διατήρηση της ιδιαίτερης κτηριακής και πολεοδομικής κληρονομιάς ως Περιοχές Ιδιαίτερου Χαρακτήρα, ιδίως στην περίπτωση των Καμένων Βούρλων και Θερμοπυλών (Σύμπλεγμα Αρχαιολογικού Πάρκου-Ιαματικών), (β) Διασύνδεση με τους χιονοδρομικούς προορισμούς που αναπτύσσονται στις γειτονικές των ιαματικών πηγών περιοχές, (γ) Διασύνδεση του θερμαλιστικού τουρισμού με τον ιατρικό τουρισμό, κυρίως μέσω της αξιοποίησης του Περιφερειακού Νοσοκομείου Λαμίας (στην ευρύτερη περιοχή των Λουτρών Υπάτης, Θερμοπυλών, Καμ. Βούρλων και Αιδηψού).
- Παραθαλάσσιος Τουρισμός (Ήλιος - Θάλασσα): Προβλέπεται (α) η αναβάθμιση του θαλάσσιου μετώπου των οικισμών, με ταυτόχρονη εξασφάλιση της απρόσκοπτης επαφής τους ανθρώπου με το υδάτινο στοιχείο, (β) ο αναλυτικός υποκείμενος σχεδιασμός με βάση τις κατευθύνσεις για τον παράκτιο χώρο.
- Οικο-τουρισμός -Τουρισμός υπαίθρου: Ο οικοτουρισμός, ως εναλλακτική μορφή τουρισμού, επιλέγεται να αναπτυχθεί στις προστατευόμενες περιοχές της Περιφέρειας καθώς και στον ορεινό χώρο συμπληρωματικά με

δραστηριότητες ορεινού και αθλητικού τουρισμού και υποστηριζόμενος από τα γειτνιάζοντα οικιστικά κέντρα.

- Θαλάσσιος Τουρισμός: Ο θαλάσσιος τουρισμός (κρουαζιέρες και σκάφη αναψυχής) αναπτύσσεται, συνδυαστικά και με τις κατευθύνσεις του αρμόδιου φορέα τουριστικών λιμένων, μέσω της ανάπτυξης των κάτωθι τουριστικών λιμένων (α) Μαρίνες: Καμένα Βούρλα, Ιτέα (μαρίνα και λιμάνι κρουαζιέρας), Σκύρο και Γρεγολίμανο Αγ. Γεωργίου, Λιχάδων Εύβοιας (Ξενοδοχειακός Λιμένας), (β) Τουριστικά αγκυροβόλια : Κύμη, Λουτρά Αιδηψού, Λινάρια Σκύρου, Βουρκάρι Χαλκίδας, Ωρεοί, Ροβιές, Ερέτρια.
- Γεωλογικός Τουρισμός: Οι πόροι της Περιφέρειας που δύνανται να αξιοποιηθούν για την ανάπτυξη του γεωλογικού τουρισμού είναι: παλιρροϊκό φαινόμενο Ευρίπου, ιαματικές πηγές Θερμοπυλών και Ψωρονέρια και βόρειο μέτωπο Καλλιδρόμου, ηφαιστειακά πετρώματα Λιχαδονήσων και καθρέπτης Αρκίτσας κ.λπ., ενώ οι ειδικότερες κατευθύνσεις είναι: (α) μέριμνα για την προστασία των φυσικών και γεωλογικών σχηματισμών. Χάραξη ζωνών προστασίας όπου κρίνεται απαραίτητο, (β) προστασία του τοπίου της ευρύτερης περιοχής.
- Αθλητικός Τουρισμός: Επισημαίνεται ότι οι πόλεις Χαλκίδας και Λαμίας ανταποκρίνονται στα κριτήρια και προτείνεται να αποτελούν κέντρα διεθνών αθλητικών εκδηλώσεων με αναβάθμιση και αξιοποίηση των αθλητικών τους εγκαταστάσεων. Το Καρπενήσι έχει ήδη αναπτύξει προπονητικό κέντρο εθνικής εμβέλειας που προτείνεται να εξελιχθεί σε διεθνούς εμβέλειας.

Φυσική και πολιτιστική κληρονομιά και πόροι και κλιματική αλλαγή

Κατευθύνσεις σχεδιασμού που έχουν σχέση με τον ορεινό χώρο και αφορούν άμεσα στην τουριστική δραστηριότητα είναι οι εξής:

- Νότια Πίνδος - Σύμπλεγμα Ευρυτανικών Υψηλών Ορεινών Περιοχών: Η Ενότητα προτείνεται ως κατ’ εξοχήν περιοχή φυσικού αποθέματος και τοπιακή ενότητα υψηλής αξίας. Προωθείται ο χαρακτηρισμός της σε Περιφερειακό Πάρκο, προκειμένου να γίνει αποτελεσματική η «έξυπνη» ανάπτυξη της ιδιαίτερης αυτής περιοχής (αραιοκατοίκηση) και να προστατευτεί το αξιόλογο φυσικό της περιβάλλον, μέσω της διατήρησης των παραδοσιακών και αγροτοδασικών δραστηριοτήτων και του συνδυασμού τους με την ανάπτυξη ήπιων δραστηριοτήτων αναψυχής και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, ελκυστικής κατοίκησης για κύρια και παραθεριστική κατοικία, σε συνθήκες εξαιρετικά καθαρής ορεινής φύσης στα πλαίσια των νέων δυνατοτήτων του

διαδικτύου και σύμφωνα με το προβλεπόμενο από το παρόν πρότυπο οικιστικής οργάνωσης.

- Παρνασσός - Καλλίδρομο - Ελικώνας: Η Ενότητα προωθείται και σχεδιάζεται κυρίως ως περιοχή ήπιας αναψυχής, για την υποδοχή και εξυπηρέτηση των κατοίκων της μητροπολιτικής Αθήνας αλλά και ως εναλλακτικός προορισμός τουρισμού Σαββατοκύριακου. Προωθούνται η προστασία και διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, ήπιες δραστηριότητες όπως πεζοπορία και παρατήρηση της φύσης και του τοπίου, δραστηριότητες χιονοδρομίας (ειδικά στον Παρνασσό) και ανάπτυξη αγροτικών δραστηριοτήτων σε συνδυασμό με τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος (ειδικά στο Καλλίδρομο). Κυρίαρχα αστικά κέντρα ορεινής και τουριστικής ανάπτυξης, γύρω από τα οποία οργανώνεται η Ενότητα είναι η Αράχοβα, οι Δελφοί (Δίκτυο Άμφισσα-Ιτέα-Δελφοί), η Αμφίκλεια και η Λιβαδειά και το Δίστομο -Αντίκυρα.

Κατευθύνσεις σχεδιασμού που έχουν σχέση με τον παράκτιο και νησιωτικό χώρο και αφορούν άμεσα στην τουριστική δραστηριότητα είναι οι εξής:

- Επιδιώκεται η ανάπτυξη του σε διακριτούς πόλους ή/και ζώνες και κατά προτίμηση εντός σχεδιασμένων οικιστικών υποδοχέων. Παράλληλα, επιθυμητή είναι και η μετατόπιση της τουριστικής δραστηριότητας (και κατ' επέκταση των πιέσεων που δημιουργεί) από τις ακτές στην ενδοχώρα και ειδικότερα σε αστικά και οικιστικά κέντρα του ευρύτερου παράκτιου χώρου.
- Στην Κρίσιμη Ζώνη του παράκτιου χώρου (από τη γραμμή αιγιαλού έως τα 100 μέτρα), και ειδικότερα μεταξύ 0 και 50 μέτρων, δεν επιτρέπεται καμιά νέα κατασκευή πλην (αναφέρονται οι σχετικές με τον τουρισμό και την αναψυχή εγκαταστάσεις):
    - ελαφρών εγκαταστάσεων καθώς και ήπιων τεχνικών έργων προστασίας των ακτών (π.χ. από διάβρωση ή από φυσικές καταστροφές περιλαμβανομένων των πλημμύρων),
    - λιμένων, εγκαταστάσεων μεταφόρτωσης, λιμενικών ζωνών και ναυπηγικών εγκαταστάσεων, που χωροθετούνται μαζί με τα συνοδό τους έργα σε διακριτές ζώνες συμβατών χρήσεων,
    - ελαφρές/προσωρινές εγκαταστάσεις εστίασης/αναψυχής.
- Στη Δυναμική Ζώνη (η περιοχή που εκτείνεται μετά την κρίσιμη ζώνη έως 350 μέτρα βάθος από τη γραμμή αιγιαλού) κύρια χρήση ορίζεται η κατοικία και ο τουρισμός. Στη ζώνη αυτή επιτρέπεται η επέκταση εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων και οικισμών με την προϋπόθεση ότι οι επεκτάσεις αυτές δεν γίνονται παράλληλα προς την ακτογραμμή αλλά προς το βάθος της ζώνης. Επιτρέπεται

επίσης η δόμηση τουριστικών καταλυμάτων σύμφωνα με τον εκάστοτε χωρικό σχεδιασμό.

Χάρτης 3: Η χωρική οργάνωση του τουρισμού μέσα από την ανάλυση του νέου ΠΧΠ Στερεάς Ελλάδας

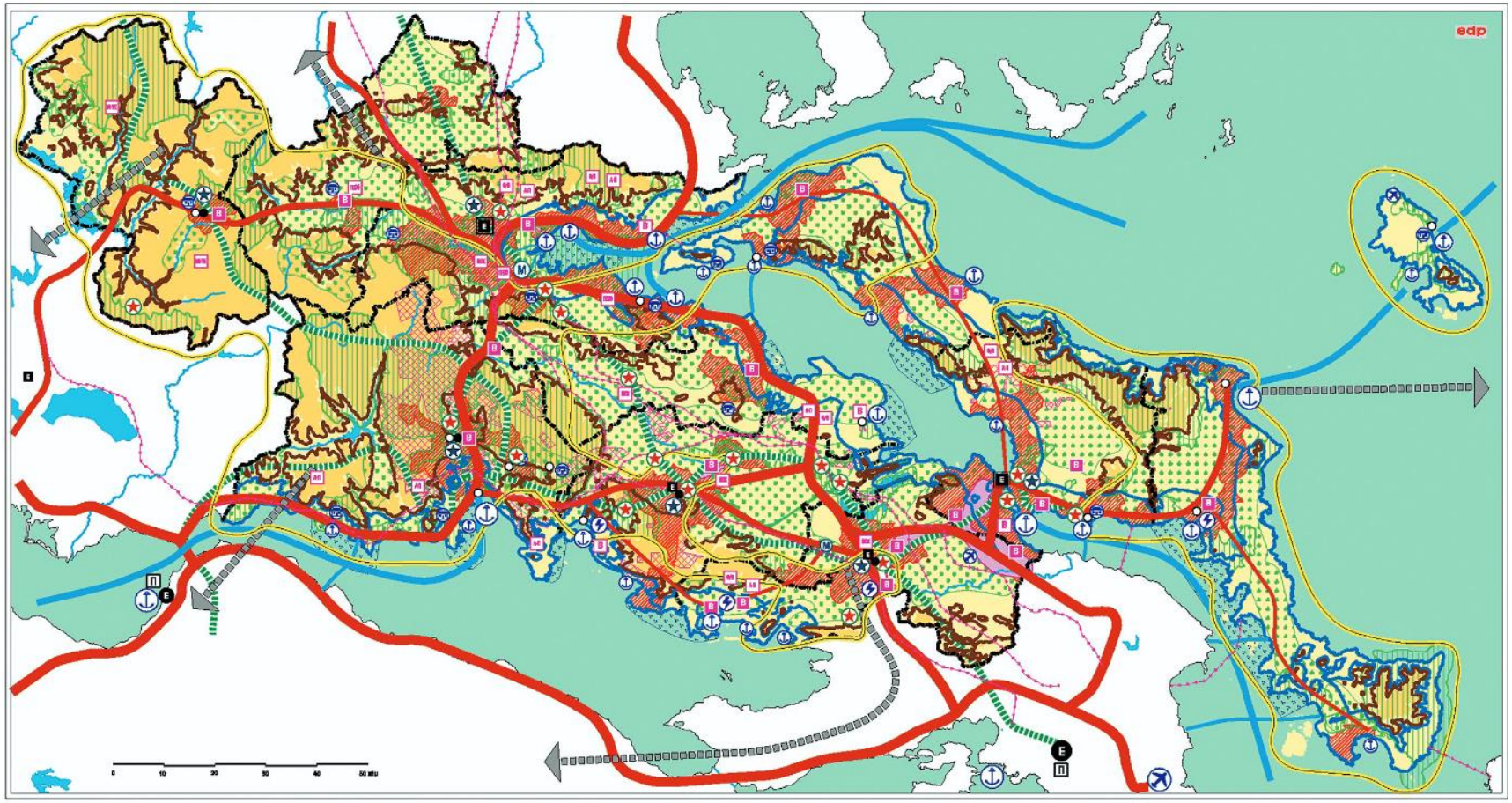

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το ΙΝΣΕΤΕ στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020" και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**